

Jubileumsbok 1895-1995

Familjeföreningen Concordia Catholica 100 år: 1895 - 1995 av Berndt Bodin.

FAMILJEFÖRENINGEN CONCORDIA CATHOLICAS HISTORIA

INLEDNING

Denna översikt över Familjeföreningen Concordia Catholicas historia bygger på föreningens protokoll och på ett fåtal andra i föreningens arkiv bevarade handlingar. Framställningen kan därför närmast ses som ett sammandrag av innehållet i protokollen, ofta med bevarande av protokollens språkbruk. I strävan att färdigställa dokumentationen till firandet av 100-årsjubileet har korrespondens och minnesanteckningar m.m. som finns deponerade i Riksarkivet liksom eventuellt på annat håll bevarat källmaterial inte hunnit utnyttjas. I detta material kan finnas uppgifter som i vissa fall kan komplettera och ytterligare belysa de förhållanden och skeenden protokollen beskriver.

Självklart har inte heller allt vad protokollen innehåller kunnat redovisas. Kanhända andra läsare skulle ha gjort ett annat urval än det som skett i denna historik.

Berndt Bodin har läst och noterat ur protokollen. Utkast till den historiska översikten har granskats av andra styrelsemedlemmar m.fl. med goda kunskaper om och egna minnen av den katolska kyrkans och dess medlemmars öden i vårt land under gångna år. Av dem framförda synpunkter har i allt väsentligt beaktats. Bl.a. har Allan B. Janzon gjort betydelsefulla kompletteringar till de historiska redogörelserna samt kontrollerat och korrigerat utkastens

2

från protollen hämtade, ibland svårlästa namnuppgifter. Tarras Blom och James Blom har också bidragit med rättelser och kompletteringar. Även Arne Getzmann, som är mångårig medlem i föreningen och som under inte mindre 28 år varit dess revisor, har lämnat värdefulla synpunkter.

Historiken är uppdelad i två avdelningar.

I den första, "Historisk översikt i tioårsperioder", lämnas en redogörelse för stadgar, styrelse och medlemmar. Där re-dovisas också programmen på de allmänna sammanträdena och den därmed förknippade frågan om vilka lokaler man använde. Redo-visningen är i denna avdelning såsom rubriken anger uppdelad i tioårsperioder. Skildringen av varje sådan period inleds med en kortfattad notering om situationen i kyrkan och omvärlden. Där finns också översiktligt redovisat hur det vid tillfället politiskt såg ut i vårt land.

Dessa uppgifter har trots sin ofullständig-het bedömts kunna tjäna som tidsmässiga orienteringspunkter för läsaren.

I den andra avdelningen "Speciella frågor" redovisas under särskilda rubriker olika frågor av speciell natur såsom föreningens ekonomi och den sociala verksamhet och det ungdomsinriktade arbete föreningen i viss mån ägnade sig åt. Den sjuk-och begravningskassa som Concordia inrättade behandlas i ett avsnitt, relationerna till biskoparna och föreningens andliga råd-givare i ett annat. Även de insatser för-eningen gjorde i samband med att jesuiterna hemkallades från Sverige finns redovisade. Det hela avslutas med en redogörelse för några andra udda verksamheter som före-kommit i föreningen.

3

Till historiken har fogats en rad bilagor. De upptar en redovisning av Concordias styrelse genom åren (bil. 1 - 3). Vidare redovisas föreningens hedersledamöter (bil. 4) och revisorer (bil. 5). Bilaga 6 innehåller uppgifter om medlemmar i föreningen under de första 20 åren. En odaterad matrikel från 1950-talet har bifogats som bilaga 7. Bilaga 8 utgör en matrikel över föreningens nuvarande medlemmar. I bilaga 9 berättar Tarras Blom och James Blom om ett par familjer som i flera generationer har varit representerade i föreningen.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

HISTORISK ÖVERSIKT I TIOÅRSPERIODER

-

1895 - 1904

Under den tidsperiod av Familjeföreningen Concordia Catholicas historia, som här behandlas, var Leo XIII påve fram till den 20 juli 1903. Han efterträddes av Pius X, som kom att leda kyrkan till krigsutbrottet 1914. S:ta Eugeniakyrkan på Norra Smedje-gatan hade stått färdig i över ett halvsekel medan S:t Eriks kyrka på Södermalm just hade invigts (1892). Biskop Albert Bitter var apostolisk vikarie i Sverige och pater Friedrich Lieber S.J. kyrkoherde i den katolska församlingen i Stockholm (S:ta Eugenia). Genom invigningen av S:t Eriks kyrka fick S:ta Eugeniaförsamlingen en annexförsamling, "Södermalms katolska församling ". Som den förste kyrkoherden med i kyrkligt avseende eget ansvar för denna församling utsågs Rudolf Kiesler. Den katolska församlingen på Södermalm förblev annexförsamling ända till 1939 då den av Kungl. Maj:t erkändes som självständig församling.

Under ifrågavarande period kan bl.a. följande händelser inom den katolska kyrkan i Sverige noteras:

1895 Nya testamentet enligt Vulgata utkom-	mer översatt av pater Erik Benelius	S.J.
1901 Katolska kyrkogårdens kapell invigs	till den helige Josef.	
1902 Psalmboken Cecilia redigerad av pater	Edvard Wessel S.J. utkommer i sin	första
upplaga.		

5

Antalet katoliker i Sverige var ca 2 500.

En stor begivenhet under 1800-talets sista halvsekel var den Allmänna Konst- och industriutställningen på Kungl. Djurgården år 1897. Samma år firade Oskar II, som regerade både i Sverige och Norge, sitt 25-årsjubileum som regent. Även den katolska kyrkan celebrerade händelsen med en tack-sägelsegudstjänst i S:ta Eugenia kyrka.

Statsminister i Sverige var från 1891 till 1900 Erik Gustaf Boström. Under tiden 1900 - 1902 innehade Fredrik von Otter detta ämbete. Boström återkom som stats-minister 1902 och stannade på posten till unioskrisen 1905.

Föreningens bildande

- Familjeföreningen Concordia Catholica bildades den 17 november 1895 vid ett sammanträde i hotell Kung Carls Annex med adress Regeringsgatan 1. Föreningens ändamål var, enligt de stadgar som provisoriskt antogs vid tillfället, att sammansluta såväl man-liga som kvinnliga medlemmar av den romersk-katolska församlingen i Stockholm

genom ett utvecklat sällskapsliv med dra-matiska föreställningar, musik och deklama-tion, utflykter m.m. Det utvecklade säll-skapslivet skulle också främjas genom före-läsningar över "allmännyttiga intressen".

Ända sedan 1880 fanns det i Köpenhamn en katolsk familjeförening kallad Unio (upplöst 1929) med vilken Concordia Catholica under de första åren upprätthöll viss kontakt. Denna förening kan möjligen ha varit en förebild.

Detta framgår av ett brev daterat maj 1896 från ordföranden i Unio till den dåvarande

6

vice sekreteraren i Concordia Catholica typografen E.V. Villnow. Brevet innehåller en detaljerad redogörelse för hur Unio bedrev sin verksamhet och är tydligen ett svar på en fråga från sekretariatet i Concordia.

Det torde inte heller vara för djärvt att anta att tillkomsten år 1879 av Katolska Handtverkareföreningen på Södermalm (S:t Josefsföreningen), som sammanslöt endast män, kan ha inspirerat till att bilda en förening där de katolska familjernas alla medlemmar oberoende av kön, ålder och yrke kunde samlas.

I en skrivelse daterad september 1895 rörande stiftandet av föreningen står bok-hållaren i Guldsmedsbolaget J.F. Johansson som den förste bland undertecknarna. Han blev också föreningens förste ordförande. Övriga som har skrivit under handlingen är handelsagenten V. Johansson, fotografen J.M. Scheele, textaren K. Drake och E.W. Villnow, som såsom tidigare angivits var typograf. Även andra kan förmodas ha deltagit i det förberedande arbetet. I skrivelsen sägs nämligen att undertecknarna framförde sitt förslag att bilda föreningen med stöd av "ett antal väl ansedda församlingsmedlemmar" och under bifall av "det högvördiga romerskt-

katolska prästerskapet och hans högvördighet biskopen". Med "Prästerskapet" avses troligen främst kyrkoherde Lieber i S:ta Eugenia.

Endast några dagar efter det föreningen hade konstituerats hölls ett allmänt sammanträde. Vid detta beslöt föreningen att som initialbokstäver använda F.C.C. Man bestämde också att kungörelser om allmänna sammanträden skulle införas i Dagens Nyheter och Stockholms - Tidningen.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Stadgar

Efter att ha antagit det förslag till provisoriska stadgar som förelåg vid det konstituerande sammanträdet beslöt föreningen att en kommitté skulle tillsättas för att utarbeta ett förslag till permanenta stadgar. Det dröjde med tillsättandet av kommittén och när den väl hade utsetts förefaller dess arbete inte ha varit alltför betungande. Det förslag som kommittén utarbetade byggde nämligen i allt väsentligt på de provisoriskt antagna stadgarna. De överarbetade stadgarna fastställdes den 8 november 1896 och trycktes.

Styrelse och övriga medlemmar

Vid det konstituerande sammanträdet valdes som nyss nämnts J.F. Johansson till föreningens ordförande. Han kvarstod på denna post till 1897 då han ersattes av fotografen Ernst Roesler senior. År 1902 lämnade den då 70-årige Roesler ordförandeskapet under återopande av sin höga ålder och ersattes av handlanden (i fotobranschen) Frans Regis Corméry.

Till föreningens förste vice ordförande ut-sågs Victor Johansson. Han efterträddes i samband med att Roesler år 1897 övertog ordförandeskapet av den tidigare ordföranden J.F. Johansson. Denne innehade posten som vice ordförande till 1903 då han ansåg sig inte längre ha tid att arbeta i styrelsen. Han efterträddes som vice ordförande av baron Gustaf Armfelt som strax därefter förflyttades till en konsulattjänst i Cardiff i Wales. Armfelt ersattes därför redan 1903 av Viktor Funck.

I F.C.C:s första styrelse ingick utöver ordföranden J.F. Johansson och vice ordföranden V. Johansson tandläkaren A.

8

Zanichelli som sekreterare och fotografen Aug. Roesler som kassör. Roesler avled redan 1896 och ersattes av handlanden Jocko Cederqvist. Som framgått av det föregående var E.V. Willnow vice sekreterare. Alla dessa herrar kan förmodas ha tillhört "de väl ansedda församlingsmedlemmar" som stödde bildandet av F.C.C.

Det bedömdes att styrelsen, som enligt stadgarna bestod endast av män, behövde ett aktivt stöd av kvinnorna i föreningen. Därför tillsattes redan vid ett av de första sammanträdena en "damkommitté" som bestod av tre damer. Kommittén hade till uppgift att i samarbete med styrelsen "verka för föreningens framgång och utbredning". Den skulle också biträda styrelsen med alla "arrangemang och anordningar" vid föreningens fester och festliga samkväm. Den var vidare avsedd att bistå andra damer med "råd och upplysningar angående föreningen och dess syftemål" samt ställa sig som protektion för sådana unga damer, som ämnade gå in i föreningen och där saknade anhöriga och bekanta.

Arrangemanget med damkommittén kom tydligen inte att motsvara förväntningarna. Därför sökte man att på andra vägar ge kvinnorna en fastare anknytning till föreningsarbetet. I detta syfte utsåg man år 1900 tre värdinnor med uppgift att svara för de praktiska arrangemangen vid föreningens sammankomster. De valda var fru Maria Roesler och fru Lilli Sundström - den se-

nare verksam också i den tidigare damkommittén - samt fröken Fanny Cederblad. Det visade sig att föreningen hade valt fröken Cederblad utan att hon hade tillfrågats. Detta framhöll hon med skärpa vid nästa allmänna sammanträde och höll, anger protokollet, "ett längre andragande över värdinnornas skyldigheter och anspråk som sådana" vilket enligt protokollföraren vore "för långt att ordagrant upprepa".

9

Formuleringen är ett exempel på den nära nog nedlåtande ton som i protokollen anslås vid redogörelsen av fröken Cederblads inlägg. Man får intrycket att hon ofta uppfattades som besvärlig. Vi ser det annorlunda. Ur våra dagars jämställdhets-perspektiv betraktad var hon endast "före sin tid".

Kyrkoherde Lieber föreslog under den därpå följande diskussionen att låta värdinnorna ingå i föreningens styrelse. Det konstaterades dock att stadgarna lade hinder i vägen för detta.

Nästa år (1901) försökte man i annan form knyta damer till föreningens ledning. På förslag av några föreningsmedlemmar bildades en kommitté för nytta och nöje (fest-kommitté), där både damer och styrelsemedlemmar skulle ingå. För uppgiften valdes två damer (fru Lilli Sundström och fröken Fanny Cederblad)) och tre herrar (expediten Hugo Löhning, byggnadsingenjören Edv. Blom och fabrikören Nils Santesson). Suppleanter blev fröken Valborg Foss och språkläraren O.D. Bell.

När det på årsmötet 1902 skulle väljas en ny festkommitté, tog fröken Cederblad till orda och framförde - som hon uttryckte det - ett berättigat krav från damerna i föreningen att i en framtid ingå i styrelsen. Valet uppsköts under återopande av att alltför få (20 medlemmar) deltog i sammanträdet. När kommittéfrågan togs upp på nytt i april lyckades man endast åstadkomma en temporär lösning över sommaren. Valet aktualiserades därför för tredje gången på ett allmänt sammanträde i november 1902. Vid detta tillfälle möttes ordföranden av en total tystnad på alla sina förslag i ärendet. Frågan bordlades därför än en gång och kom aldrig mer att tas upp.

Självfallet fortsatte "damerna" att trots avsaknaden av formellt funktionärsskap göra stora, inte minst för trivseln vid sam-mankomsterna avgörande insatser i före-ningsarbetet. Som framgår av det följande öppnades möjligheten för kvinnor att med vissa begränsningar tillhöra styrelsen från och med år 1910.

Enligt en bevarad förteckning över medlem-marna från 1896 var medlemsantalet då 99 (inkl. styrelse och hedersledamöter). En

matrikel från februari 1904 uppger att det fanns 49 medlemmar i föreningen bortsett

från styrelsen och hedersmedlemmarna som då uppgick till sammanlagt 31 personer. År 1904 hade föreningen alltså 80 medlemmar. Medlemsantalet hade sålunda från 1896 min-skats med 19. Det fanns även andra tecken på en viss tillbakagång för föreningen efter sekelskiftet. Bl.a. uppmanade ordföranden medlemmarna att flitigare delta i samman-träderna.

Hedersledamöterna, som redovisas i bilaga 4, har blivit noggrant noterade i proto-kollen. Prästerna var enligt stadgarna självskrivna hedersmedlemmar. Det uppges att Friedrich Lieber, Edvard Wessel, Erik Benelius, Rudolf Kiesler och Robert Speckert år 1896 tillhörde denna grupp. Självskrivna som hedersmedlemmar förefaller också i realiteten de lekmän ha varit, som enligt då rådande uppfattning hade hög social status. Många utnämningar till hedersmedlem grundades självklart också på visad särskild omsorg om föreningen, ofta manifesterad genom penningåvor.

Bland föreningens medlemmar framträder i protokollen från de första åren ett par medlemmar med skarpare konturer än övriga. Det gäller typografen E.V. Villnow och en medlem vid namn Wilhelm Rösberg, som i en matrikel från 1896 tituleras husägare.

E.V. Villnow var som vi sett en av föreningens grundare och dess förste vice sekreterare. Vid årsmötet 1897 ansåg han

11

sig ha blivit så prickad av en för honom "ännu okänd camarillas åtgörande" att han dagen efter sammanträdet brevledes begärde sitt utträde ur föreningen. Även hans hustru lämnade föreningen. Vari prickningen bestod framgår inte av brevet men kanske den

omständigheten att han inte valdes till någon post i styrelsen av honom tolkades på detta sätt. Huruvida han lät sig blickas av den fribiljett till en föreningsfest som styrelsen beslutade tilldela honom framgår inte av handlingarna. Av dem kan däremot utläsas att han därefter inte deltog i F.C.C:s verksamhet förrän han i samband med föreningens 40-års jubileum lyftes fram som en då ännu levande föreningsgrundare och inbjöds till jubileumsmiddagen och utsågs till hedersledamot.

Wilhelm Rösberg dök plötsligt outröttligt verksam upp ur de anonyma medlemmarnas skara. I mars 1896 fick han utan att vara styrelsemedlem i uppdrag att skaffa en lämplig lokal för en planerad tombolafest. Bl.a inspirerade han styrelsen att fatta beslut om hur man i föreningen skulle utbringa leven: Två endast tyst antydda bifallsyttringar följda av ett kraftigt ljudande hurra. Han skänkte en sparbössa innehållande 15 kr för insamling av medel till den sjuk- och begravningskassa som föreningen beslutade inrätta. (Sjuk- och begravningskassan behandlas närmare i det följande i avsnittet "Speciella frågor".) Han utarbetade också ett eget förslag till stadgar för kassan.

Styrelsen granskade förslaget och förkas-tade det. Därmed upphör herr Rösbergs korta men intensiva aktivitet i F.C.C. och han försvinner helt ur föreningens annaler.

Notiser om vissa medlemmar förekommer i det följande också i samband med redogörelsen för programmen på sammanträdena.

12

Lokaler

Redan från början var föreningen inriktad på att skaffa en permanent lokal för sin verksamhet. Men styrelsen lyckades under den nu skildrade tioårsperioden endast tem-porärt uppnå detta mål genom att under några månader hösten och vintern 1896 hyra 5 rum på Regeringsgatan 3. Den hyrda vå-ningen visade sig emellertid inte motsvara föreningens anspråk. Efter hyrestidens utgång nödgades föreningen därför, såsom den fått göra också i början av sin till-varo, anlita olika restauranger för sina allmänna sammanträden.

Protokollens uppräknig av de använda lokalerna formar sig därför till en täm-ligen omfattande katalog över huvudstadens då mera kända näringsställen. Där återfinns Metropol (Norrlandsgatan 2), Hamburger Börs (Jakobsgatan 6), Continental (Vasagatan 22), Runan (Brunkebergs torg 15), Grand Restaurant National (Regeringsgatan 72) och Sveasalen (Hamngatan 18).

De första åren efter sekelskiftet före-faller bland dessa först Grand Restaurant National och sedan Metropol ha varit de populäraste. En fest för kyrkoherde Lieber på hans 50-årsdag hölls på Djursholms Restaurant.

Styrelsen sökte redan på ett tidigt stadium lösa sitt lokalbehov genom att undersöka möjligheten att få sammanträda på pastors-expeditionen på Norra Smedjegatan 24. Eftersom flera styrelsesammanträden kom att äga rum i denna lokal förefaller propån ha varit framgångsrik.

Ungefär vid sekelskiftet övergick styrelsen till att hålla sina sammanträden i kassören Cormérys butikslokaler som först låg på Stora Vattugatan men sedan flyttades till Drottninggatan 32.

Program på sammanträdena

Föreningen höll årligen några regelbundet återkommande större fester.

Det första arrangemanget under året var den s.k julgransfesten som brukade äga rum någ-ra dagar efter jul. Vid denna stod barnen och barnfamiljerna i centrum. Den samlade ett 100-tal av Stockholms katolska barn. Engagerandet av en trollkarl föreföll att under de första åren ha varit ett måste. Kring sekelskiftet blev det populärt att titta på skioptikonbilder. Ett år var ett framträdande av Nergårds-Lasse från Skansen den stora begivenheten. Sedan barnen fått sitt serverades en supé för de vuxna vid 9-tiden på kvällen. Supén följdes ofta av dans.

En annan årligen återkommande tilldragelse i februari var den s.k årsfesten. I den ingick underhållning och dans med en supé som kulinariskt mellanspel.

1896 förefaller årsfesten ha firats i något mindre format än som senare blev fallet. I stället koncentrerade man sina krafter på en tombolafest som avhölls på Continental den 22 april. Vid denna hade en kör benämnd Bellmanskören engagerats för att svara för den musikaliska underhållningen. Också en sångerska A. Bendixon framträdde. Ett par enaktare uppfördes och det hela avslutades med supé och dans.

14

Årsfesten 1897 ägde rum i Sveasalens festvåning. Programmet för denna såsom det antecknats i protokollet kan få tjäna som exempel på hur en sådan fest kunde gå till.

Första avdelningen:

1. Marsch	Två		musikanter
2. Sverige	(Ahlström)
kören	Bellmans-
Sångfåglarna (Lindblad)	-"-
3. Musik	Två		musikanter
4. Källan	(Lagercrantz)	Bellmans-
Blåsen nu alla (Bellman)	kören
-"-
5. Fröken Holm
framträder			
6. Musik	Två		musikanter
7. Svenska folkvisor
Lugn vilar sjön		Bellmans-
-"-	kören

S U P É kl. 1/2 10

Andra avdelningen

1. Vals, 2. Polka, 3. Francaise, 4. Hambo-polka, 5. Vals, 6. Polka, 7. Francaise och efter en paus 8. Cotillon.

Innehållet i punkten 5. i programmet är inte närmare preciserat. Vid ett annat

15

tillfälle (31/10 1900) föredrog fröken Holm (enl. bevarade matriklar Helfrid Holm) en monolog benämnd Moster Beatas jeremiader över modets alltför hastiga växlingar. Några av föreningens damer framträdde därvid klädda enligt de moderiktningar som Moster Beata behagade häckla. Fröken Holms framträdande vid årsfesten 1897 kan ha varit av liknande parodierande slag. Går vi vidare i protokollen finner vi att firandet av den för föreningen betydelse-fulla årsfesten inte avmattades med tiden. Så framgår det t.ex att årsfesten 1902, som avhölls på Grand Rstaurant National, efter avnjutet festprogram fortsatte med supé kl. 10 följt av dans till kl. 2 på natten.

I början av varje år (vanligen i februari) samlades föreningen för bl.a. val av styrelse, vi skulle säga årsmöte.

En annan årligen återkommande programpunkt var en utflykt i slutet av maj eller början av juni.

Den första utflykten 1896 visade sig vara förbunden med vissa problem. Den var plane-rad att på inbjudan av markisen Lagergren ställas till Tyresö slott. Endast 20 perso-ner anmälde sig till ordförandens besvikel-se och utflykten inställdes. I stället an-ordnades en lustresa till Nackanäs som tyd-ligen var ett mera uppskattat utflyktsmål. Det skålades och lektes i ljuv svensk för-sommar. Självklart inramades det hela med musik av en mässingskvintett. Ekonomiskt blev arrangemanget mindre lyckat. Det hela gick med 96 kr i förlust.

År 1898 ställdes kosan till Lidingöbro värdshus medan vårutflykten år 1900 och en höstutflykt 1904 hade Djursholm som mål. Saltsjöbaden besöktes också sistnämnda år.

Strävan var att bortsett från somrarna ha ett sammanträde en gång i månaden, de stora festerna inräknade. Sammanträdena hölls oftast på söndagarna efter aftonsången. Under den tid 1896 då föreningen hade en permanent lokal på Regeringsgatan 3 var sammanträdena tätare.

Programmen på sammanträdena mellan de större festerna, de s.k. månadssammanträdena, kunde på tidens manér innehålla pianomusik exekverad av för uppgiften engagerade damer eller framträdanden av andra musikanter, sångare och föredragshållare som mot ersättning, ofta in natura t.ex. fria supéer, förlustade föreningsmedlemmarna.

Men det var de egna medlemmarnas talanger som i första hand togs till vara. När det gäller den musikaliska underhållningen sjöng sålunda "pastorerna" Lieber och Wessel, fruarna Maria Roesler och Gertrud Åstedt samt fröknarna Maria Roesler och Valentine Beck vid några tillfällen (6/3, 25/3, 24/4 och 13/11 1898). Framträdanden av cellisten Erik Åstedt och makarna Gert-rud och Martin Kihlgren, som båda var skickliga musiker, stod också ofta på programmet.

Första föredraget i föreningen blev av högst konkret och nyttig natur. Det hölls av F.C.C:s sekreterare A. Zanichelli, som var som vi sett tandläkare, och handlade följdriktigt om tandhygien (1/3 1896).

Kyrkoherde Lieber föreläste om det andliga skådespelet under medeltiden och om pas-

sionsspelen i Oberammergau (7/3 resp. 4/4 1897). På ett sammanträde den 15 november 1903 höll han också föredrag. Denna gång om påven Leo XIII. Fröken Cederblad, som vi mött i samband med frågan om kvinnornas deltagande i styrelsearbetet, deklamerade ett poem av "A.M. Lindgren" (Anna Maria Lenngren ?) på ett sammanträde den 29 mars 1896. Även vid andra tillfällen underhöll hon medlemmarna med deklamation (6/3 och 24/4 1898 samt 26/4 1903). Hon hade tydligen åtskilliga strängar på sin lyra ty hon anlätades även att hålla föredrag över så vitt skilda ämnen som en kanonisations-högtidlighet (25/3 1898), en sommar-vistelse i Rom (18/11 1900) och julhögtiden (2/12 1900).

Edv. Blom berikade medlemmarna med en före-läsning om Amerikas upptäckare (5/12 1897). Kassören Corméry förevisade förvånande saker i trollerikonst, heter det en annan gång (6/3 1898). Om en föreläsning som han höll vid ett sammanträde den 24 april 1898 noteras endast att den var lång, hur nu detta skall tolkas.

Den 9 oktober 1898 läste professorskan He-lena Nyblom sin berättelse om Svenske Per. En annan prominent föreläsare var markisen Claes Lagergren som den 26 april 1903 höll en föreläsning om påskhögtiden. I proto-kollet noteras om denna begivenhet: "För-väntningarna kommo ej heller på skam ty den föredragandes glänsande stil och behagliga tonfall i skildringen som ej saknade veka och skämtsamma intermezzon drog allas uppmärksamhet till sig".

En annan person med ett i katolska kretsar känt efternamn var notarien B. Klinckow-ström som år 1901 blev medlem i föreningen

och omedelbart framträdde tillsammans med Martin Kihlgren som en god gluntsångare (17/11). Självfallet var friherrinnan Marie Klinckowström på Stavsund också medlem, ja - såsom framgår av bilaga 4 - till och med hedersmedlem, i föreningen. Hon förefaller dock att ha hållit en låg profil i själva föreningsarbetet. Ett brev där hon tackar för sin utnämning till hedersledamot finns bevarat liksom en och annan anteckning om gåvor hon lämnat till föreningen.

En person som kom att få stor betydelse för i första hand de underhållande inslagen i föreningens verksamhet var konstnären Len-nart Nyblom, son till Helena Nyblom. Han blev medlem i F.C.C. år 1897 och avancerade redan efter ett års medlemskap till posten som vice sekreterare. Han var auk-tionsförrättare vid en fruktauktion i november 1897 och ceremonimästare på årsfesten 1898. Han underhöll både genom att läsa roliga historier (6/3 1898) och sjunga till gitarrackompanjemang (6/3 och 24/4 1898).

Sin femåriga tillvaro firade föreningen med en fest den 18 november 1900 på Grand Na-tional.

Vid denna kom de vänskapliga förbindelserna mellan F.C.C. och föreningen

Unio i Danmark till uttryck genom utväxling av lyckönskningstelegram. Unio firade nämligen samma dag sitt 15-årsjubileum. Som tecken på de goda relationerna mellan föreningarna kan nämnas att i april samma år utsågs ordföranden för Unio, löjtnanten (i andra sammanhang också titulerad gross-handlare) C.B Lohrer, till "korresponderande medlem" i Concordia. Ordföranden i F.C.C. inbjöds ett år senare att delta i de Absalonfestligheter som då ägde rum i Köpenhamn.

Belåtenheten med programmen var tydligen inte alltid hundra procentig. I protokollet från ett allmänt sammanträde den 7 oktober 1899 står nämligen antecknat "under aftonens lopp utfördes musik och sång och tycktes för ovanlighetens skull alla medlemmar hava varit belåtna med sin afton."

-
-
-
-
-
-
-

1905 - 1914

Under den nu behandlade tioårsperioden var Pius X kyrkans överhuvud fram till augusti 1914. Hans efterträdare blev Benedictus XV Biskop Bitter var fortfarande apostolisk vikarie i Sverige. Den katolska församlingen i Stockholm (S:ta Eugenia) bytte herde 1910, då kyrkoherde Lieber avgick av ålders- och hälsoskäl och ersattes av pater Edvard Wessel S.J. Som kyrkoherde i annex-församlingen på Södermalm verkade under hela perioden Rudolf Kiesler.

Som betydelsefulla händelser för den katolska kyrkan i vårt land under de nu aktuella åren kan nämnas:

1907 Birgittaföreningen (för svenska katolska skrifter) grundas.

1909 Hedersmedlemmen i F.C.C. greve Rael Hamilton är med och grundar det liberala samlingspartiet och väljs in i riksdagens andra kammare efter att tidigare ha tillhört första. Han var verksam i riksdagen i 48 år.

1911 Ett hemkallande från Sverige av där verksamma jesuiter diskuteras.

Den profana historien innefattade under perioden 1905 - 1914 en rad dramatiska händelser både i vårt land och ute i världen. De allt överskuggande var upplösningen av unionen mellan Sverige och Norge år 1905

och utbrottet av det första världskriget år 1914 någon månad innan påven Pius X dog.

En betydelsefull kulturell tilldragelse var den år 1909 anordnade Konstindustri-utställningen på Djurgården.

Kungahuset och landet drabbades av sorg när Oskar II dog 1907. Han var den andre av Oskar I:s och vår katolska drottning Josefinas söner som besteg Sveriges tron. Hans efterföljare blev sonen Gustav V.

Efter liberala framgångar vid valet 1905 efterträddes Erik Gustaf Boström som statsminister av Karl Staaff. Dennes ministär kom redan 1906 att ersättas av en högerregering under Arvid Lindmans ledning. År 1909 trädde de sociala spänningarna i landet klart i dagen genom utbrottet av en storstrejk. Två år senare (1911) återkom Staaff som statsminister sedan vänsterpartierna fått majoritet i första kammaren.

Under tiden före första världskriget rådde i Sverige stora motsättningar rörande försvarets styrka och utformning. I protest mot Staaffs enligt vissas mening försumliga försvarspolitik anordnades i februari 1914 det s.k. bondetåget. Konungen gav manifestationen sitt stöd och Staaff avgick och ersattes av landshövdingen Hjalmar Hammar-skjöld som statsminister.

Stadgar

På ett sammanträde i februari 1908 föreslogs att F.C.C:s stadgar skulle ändras så att det blev möjligt för kvinnliga medlemmar att tillhöra F.C.C:s styrelse. Vissa andra ändringar var också aktuella. En kom-

mitté bestående av tre herrar och två damer tillsattes med uppgift att utarbeta ett ändringsförslag. I kommittén ingick herrarna Edv. Blom, Viktor Funck och Carl Semler samt fru Maria Carlberg och fröken Edith Blom. I november 1908 överlämnade de kommitterade sitt förslag till styrelsen. Frågan kom därefter att behandlas vid en rad styrelse- och föreningsammansamlingar. Först den 22 november 1909 fastställdes de ändrade stadgarna som senare också kom att tryckas.

Ändringen innebar bl.a. att av sju ledamöter i styrelsen skulle två vara kvinnor. Ordföranden och vice ordföranden skulle dock utses bland föreningens manliga medlemmar.

Styrelse och övriga medlemmar

- Sedan 1903 var F.R. Corméry som vi sett ordförande för F.C.C. Han ersattes av Edv. Blom år 1909. Denne stannade på posten i två år. Under denna tid flyttade han till Uppsala där han under några år var kontrol-lant vid byggandet av Kungl. Upplands Infanteriregementes kasernbyggnader. Han ansåg sig med hänsyn till sin frånvaro från huvudstaden inte längre kunna på ett tillfredsställande sätt fylla uppgiften som ordförande. Han efterträddes därför år 1911 av baron G. Armfelt. Efter någon tid blev Armfelt sjuk och var länge borta från Stockholm. Eftersom Blom hade valts till vice ordförande när han lämnade ordförande-posten, kom han likväl under Armfelts bortovaro att få bära huvudansvaret för föreningen.

- Med tillämpning av de 1909 ändrade stadgar-na invaldes fru Dagmar Adams-Ray och fröken Edith Blom år 1910 som de första kvinnliga ledamöterna i F.C.C:s styrelse. Ändringen hade då redan föregripits när nämnda damer redan 1909 valdes till suppleanter i styrelsen.

Den del av styrelsen som inte kommenterats i det föregående framgår av bilagorna 1 - 3.

Medlemsantalet steg efter nedgången under några år efter sekelskiftet och noterades 1914 vara ca hundra.

Av protokollen framgår att i februari 1914 inträdde en fil.kand. Berndt David Assarsson i föreningen. Måhända var det den första kontakten mellan F.C.C. och den senare så kände monsignore Assarsson.

Flera utträden finns också noterade. År 1908 ströks bl.a. C.V. Berglund - en gång klubbmästare i F.C.C. och även i övrigt aktiv medlem - och hans fru ur föreningens medlemsregister, allt i enlighet med stadgarna. Makarna, som var föräldrar till skådespelaren Erik (Bullen) Berglund, ansågs genom underlåtenheten att betala sina avgifter ha visat föreningen sitt ointresse. Samma öde rönt av samma skäl baron B. Klinckowström.

Under perioden utnämnde föreningen två hedersledamöter. 1905 hedrades den tidigare ordföranden Ernst Roesler senior med denna upphøjelse. Han uppvaktades också senare på sin 80-årsdag. Professorskan Helena Nyblom utsågs till hedersledamot som en hyllning då hon 1913 fyllde 60 år.

Hedersmedlemmen hovmarskalkinnan fru Anastasia Reuterswärd hyllades på sin 80 årsdag och kyrkoherde Rudolf Kiesler fick ett hyllningstelegram då han firade sitt 40-åriga prästjubileum.

ÖÅPL.-

24

F.C.C. förefaller att ha hållit viss kon-takt med hedersmedlemmen Lieber även sedan han blivit emeritus. När kyrkoherde Wessel på ett sammanträde år 1910 berättade att Lieber, som låg sjuk i Tyskland, hemsöktes av svåra plågor sände de närvarande en adress till honom. Ett år senare skickade föreningen ett brev till den gamle Eugeniaherden och tackade för allt han hade gjort för föreningen under sina verksamma år.

År 1905 lästes i början av november månad för första gången en själamässa för F.C.C:s avlidna medlemmar.

-

-

Lokaler

Lokalfrågan fortsatte att diskuteras. Inriktningen var fortfarande att skaffa egna lokaler. I samband med att föreningen 1910 beslöt att prenumerera på tidskrifterna "Nordisk ugeblad for katholske kristne" och "St Olav" fick frågan ny aktualitet. Man saknade ett klubbrum, där tidskrifterna kunde finnas tillgängliga för medlemmarna. Året därpå tillsattes också en kommitté med uppgift att söka skaffa föreningen ett så-dant. Egendomligt nog kom denna klubbrums-kommitté att, såsom vi återkommer till, i lika hög grad ägna sig åt föreningens brist på ungdomar som åt lokalfrågan. Kommitténs arbete ledde inte heller till att något klubbrum anskaffades.

Huvuddelen av föreningens allmänna sammanträden förlades under de nu behandlade verksamhetsåren till Restaurant Metropol. Under åren 1910 och 1911 hölls dock två sammanträden på Kronprinsen, Drottninggatan 29, tre på Continental och två i Dramatiska Teaterns restaurangs festvåning vid Nybroplan. För julgransfesterna användes främst Restaurant Runan.

För styrelsesammanträdena upplät Corméry så länge han var ordförande sina lokaler på Norra Smedjegatan 32, dit han hade flyttat sin verksamhet från samma nummer på Drottninggatan. Sedan Edv. Blom 1909 övertagit ordförandeklubban hölls några sammanträden hemma hos honom. När han någon gång under 1910 flyttade till Uppsala återgick styrelsen till att sammanträda i pastorsexpeditionen på Norra Smedjegatan 24.

Program på sammanträdena

En stor händelse under den nu aktuella perioden var föreningens 10-årsjubileum. Det firades den 19 november 1905 på Restaurant Metropol. Beträffande utformningen av programmet för festen kan i protokollet endast utläsas att efter en redogörelse av föreningens tillkomst följde supé och dans. Av senare anteckningar i protokollen framgår att Martin Kihlgren till detta tillfälle komponerat en särskild marsch, som framfördes av en orkester bestående av föreningsmedlemmar. Denna marsch kom att spelas också vid senare jubileer.

Som har framgått av det föregående skedde i början av det nya seklet en viss avmattning i intresset för föreningen. I november 1907 beslöts mot denna bakgrund att utöver den årliga utflykten begränsa antalet sammanträden till fyra om året, nämligen jul-gransfesten (januari), årsmötet (februari), årsfesten (februari) och vad som kom att kallas stiftelsefesten (i november omkring dagen för föreningens grundande).

Åren 1911 och 1912 slog man samman års-mötet och årsfesten. Man frångick också på några medlemmars önskan att, såsom hade va-rit brukligt, hålla sammanträdena på söndagarna. Mot sammanslagningen av årsmötet och årsfesten protesterade den förre ordföranden Corméry i ett brev till styrelsen den 18 februari 1911. När han 1932 i ett annat brev tänker tillbaka på följderna av dessa förändringar är han fortfarande kritisk och konstaterar att de medförde att varje sammanträde blev en högtidsfest, "där damernas toaletter konkurrerade med varandra och på sådant sätt bringade dem som inte hade råd till sådant att lämna föreningen". Han framhöll också svårigheterna för dem som arbetade att kunna delta i sammanträdena då dessa förlades till vardagar.

Besluten om minskad sammanträdesfrekvens kom aldrig i tillämpning fullt ut. Antalet sammanträden per år var flera än de fyra som hade beslutats. Redan år 1913 återgick man till att ha skilda årsmöten och årsfester. Detta kan ses som ett tecken på att föreningen börjat hämta sig efter sin nedgångsperiod, något som också det ökande medlemsantalet utvisar.

Fortfarande utnyttjades främst F.C.C:s egna talanger för musikinslagen på sammanträdena. Vi hittar från tidigare välbekanta musiker som Erik Åstedt (20/10 1909, 27/2 1911 och 27/11 1914) och makarna Gertrud och Martin Kihlgren (22/2 1906 och 27/11 1911). Fröken Greta Sundström och framför allt fröken Vera Schwartz svarade för flera sångframträdanden (20/10 1909 och 6/3 1910 resp. 20/10 1909, 12/4 1910 och 27/2 1911). Konsertmästaren E. Moreschi (fiol) och fröken Astrid Zanichelli (sång) var ett par andra medlemmar som svarade för underhållningen (28/4 1907 resp. 28/10 1913).

På ett sammanträde den 25 mars 1911 sjöng en fru Kerstin Hallin. Hon är förmodligen samma dam som år 1913 valdes till förening-ens styrelse och redan 1914 gick ur tiden.

Teaterverksamheten inom föreningen förefal-ler att ha varit livlig under den nu aktu-ella tioårsperioden. På årsfesten 1905 framförde föreningsmedlemmar ett skådespel kallat "Drillens operett". Vid en vårfest (5/5 1909) på Högloftet på Skansen spelades två av Edward Adams-Ray regiserade pjäser ("Smaklig måltid" och "Två förälskade poliskonstaplar"). Vid sammanträden 1910 och 1912 innehöll programmen också pjäser som Edward Adams-Ray tillsammans med sin maka Dagmar hade inövat med skådespelar-begåvningar inom föreningen.

Genom herr Adams-Ray fick föreningen till-gång inte bara till en god regissör utan också till en ofta anlitad föredragshållare. Han var invandrad skotte och lärare i engelska och hade därför en stark anknyt-ning till Storbritannien. Han kallas i protokollen också ofta Mister Adams-Ray. Ämnena för hans föredrag präglades också av denna hans bakgrund.

Ett av hans föredrag handlade om det nya och gamla London (25/3 1909). I ett annat skildrade han en resa i England sommaren 1910 (18/10 1910). Han gjorde också djup-dykningar i den brittiska historien och föreläste om Maria Stuart (19/11 1911) och om ett engelskt bondetåg (8/2 1914).

Bland föredragshållarna ur den egna kretsen märks också kyrkoherde Lieber som för två föreläsningar (3/3 och 27/10 1907) hade kulturkampen i Tyskland som tema. Baron Armfelt berättade den 26 april 1908 om Riga, där han arbetat vid det svenska

konsulatet. Den 25 oktober samma år höll han föredrag om Visby. Fröken Cederblad, som återkommit från en längre utlands-vistelse, höll den 23 januari 1912 ett föredrag om Rom. Markisen Lagergren uppträdde den 6 maj 1912 åter som före-dragshållare i föreningen. Ämnet för hans föredrag var denna gång Pius X.

Vid en fest på Metropol den 23 november 1910, som borde ha varit föreningens 15-årsfest även om den inte betecknas så i protokollet, delgav professorskan Helena Nyblom sina intryck från spelen i Ober-ammergau. Hon svarade också för under-hållningen på ett sammanträde den 22 februari 1909. Då läste hon liksom hon hade gjort vid en sammankomst den 9 oktober 1898 sin saga om Svenske Per och anordnade också några med musik och sång beledsagade tablåer.

Vid arrangerandet av tablåerna hade fru

Nyblom hjälp av sin son konstnären Lennart

Nyblom. Denne hade sedan vi sist mötte honom vistats en del utomlands men efter sin återkomst tillsammans med sin hustru

Olga stått för flera alltid mycket upp-skattade inslag i föreningens program.

Bl.a. omnämns Olga Nyblom som arrangör av tablåer vi julgransfesten 1913.

Ett något udda arrangemang, för vilket F.C.C. ansvarade, var en utställning av en tavla med den Heliga Birgitta som motiv. målad av konstnären "fröken Lönnblad". Kostnaderna för utställningen, som var anordnad i den katolska församlingens lokaler, betalades av medel som genom Fanny Cederblads försorg kom från Rom. Utställningen besöktes av 200 - 300 personer. Pensionärer och skolbarn som besökte utställningen bjöds på te.

-
-
-
-

1915 - 1924

Sedan 1914 uppehöll Benediktus XV påveäm-betet. När han gick ur tiden i början av 1922 valdes Pius XI till hans efterträda-re. Samma år som kyrkans roder lades i Pius XI:s hand skedde ett byte av apostolisk vi-karie i Sverige. Bitter, som hade utnämnts till ärkebiskop strax innan han återvände till Tyskland, ersattes av bayraren Evangelista Johannes Erik Müller. Eugenia-församlingen leddes under hela den nu behandlade tidsperioden av kyrkoherde Edvard Wessel. Kyrkoherden i annexför-samlingen på Södermalm Rudolf Kiesler avled 1918. Han efterträddes 1920 av Sven Stefan Nordmark.

Den katolsk kyrkan i Sverige fortsätter att utvecklas. Flera tecken på detta kan noteras.

1919 S:t Ansgars föreläsningssal, Döbelnsgatan 7, öppnas.
1920 Första numret av tidskriften Credo utkommer. Unitas föreningslokal,
Biblioteksgatan 29, öppnas.

1921 Första vallfärden till Björkö företas.

1923 Kardinal van Rossum besöker Sverige.
550-årsminnet av heliga Birgittas död firas. Birgittasystrarna grundar ett vilohem i
Djursholm.

1924 Elisabethsysterna öppnar ett sjukhem på Brahegatan i Stockholm. Kyrkans
historia utges av pater Ansgar Meyer S.J.

1928 Sigrid Unset tilldelas Nobelpriset i litteratur.

I Sverige finns 4 000 katoliker registre-rade.

Gustav V var kung under alla de tio år, inom vilka vi nu rör oss.

Beträffande den politiska utvecklingen i landet kan konstateras att högern och socialdemokraterna hade vissa framgångar vid valet 1914 medan liberalerna gick tillbaka. Hammarskjöld som blivit statsminister i samband med de politiska förvecklingarna till följd av bondetåget samma år och vars ministär närmast var opolitisk, ansåg sig på grundval av valresultatet kunna sitta kvar som statsminister och fick därtill hjälp av utvecklingen i Europa. Mot bakgrund av världskriget gav nämligen både liberalerna (Karl Staaff) och socialdemokraterna (Hjalmar Branting) Hammarskjöld sitt stöd. 1917 efterträddes Hammarskjölds regering av en högerregering under ledning av Carl Swartz. Efter högerns nederlag i riks-dagsvalet samma år ersattes Swartz av den liberale politikern Nils Edén (1917 - 1920) i vars regering även socialdemokrater in-gick.

Den instabilitet som kännetecknade den fortsatta utvecklingen under 1920-talet framgår av följande förteckning över stats-ministrarna i de ständigt växlande rege-ringarna: Hjalmar Branting 1920 (s), Louis De Geer d.y. 1920 - 1921 (opol.), Oscar von Sydow 1921 (opol.), Hjalmar Branting 1921 - 1923 (s), Ernst Trygger 1923 - 1924 (h) och Hjalmar Branting 1924 - 1925 (s).

Stadgar

I december 1920 bedömdes F.C.C:s stadgar på nytt vara i behov av vissa ändringar. En kommitté bestående av ordföranden, vice ordföranden och kassören tillsattes för att utarbeta ett ändringsförslag. I februari

1921 var de kommitterade färdiga med sitt arbete och deras förslag antogs med endast smärre ändringar (31/3 1921).

Bakom ändringarna låg bl.a. behovet av att höja avgifterna. Dessa var nämligen regle-rade i stadgarna. Vidare innebar de att en föreskrift i stadgarna om att årsmöte skulle hållas före februari månads utgång luck-rades upp. Nu öppnades möjlighet att hålla detta möte senast 31 mars. Ett annat motiv var att man ville stryka en bestämmelse an-gående F.C.C:s sjuk- och begravningskassa eftersom man avsåg att avveckla den. Stadgarna nytrycktes efter vidtagna ändringar.

Styrelse och övriga medlemmar

– Ingenjör Edv. Blom var ända sedan han i mars 1896 blev medlem i F.C.C. mycket aktiv i föreningen och beklädde sedan 1898 olika poster i dess styrelse. Han blev som tidigare redovisats år 1909 föreningens ordförande.

Även sedan Blom 1911 avböjt återval och i-stället valdes till vice ordförande kom han som vi har sett att spela en mycket aktiv roll. År 1915 valdes han på nytt till ord-förande. Denna post innehade han större de-len av den tidsperiod vi nu behandlar. En-dast åren 1916 och 1917 då han åter avböjde

återval ersattes han av Lennart Nyblom på ordförandeposten. Det kan här erinras om att Blom under en utlandsresa mottogs av påven i audiens den 27 januari 1921. Den 22 november 1923 överlämnade F.C.C:s dåvarande protektor biskop Müller utmärkelsen "Pro ecclesia et pontifice" till Blom som under djup rörelse framförde sitt tack.

Vice ordförande var under åren 1915 och 1916 A. Zanichelli och under perioden 1917 - 1921 ingenjören Herbert Lander. En kortare tid år 1922 beklädde fil. dr. Hugo Gerring posten som vice ordförande men ersattes snart av kandidaten Edvin Sandqvist som i sin tur år 1924 avlöstes av F.R. Corméry. Beträffande styrelsens sammansättning i övrigt hänvisas till bilagorna 2 och 3.

Vid föreningens 25-årsfest 1920 uppgav ordföranden i ett tal att föreningen då hade 125 medlemmar. Denna uppgift bör ses mot bakgrund av den aktivitet för att göra föreningen känd som sattes igång i samband med att föreningen hösten 1920 - som vi återkommer till - skaffade sig en egen lo-kal. Bland annat utgick ett cirkulär till utomstående i församlingen med inbjudan till såväl sammanträdena som till föreningens lokalen. Vid ett sammanträde antogs inte mindre än 25 nya medlemmar.

Föreningen måste därför ha haft färre medlemmar under krigsåren än vad som kunde noteras 1920. Av handlingarna framgår också att så länge kriget varade infann sig ett ständigt minskande antal deltagare vid sammanträdena. Hösten 1917 övervägdes om föreningen mot denna bakgrund överhuvudtaget skulle kunna fortsätta sin verksamhet i traditionella former. Måhända berodde denna tillbakagång på att medlemmarna med sin

bakgrund i olika krigförande länder hade svårt att trots sin trosgemenskap otvunget umgås i föreningen.

Beträffande hedersledamöterna kan noteras att förre kyrkoherden Lieber avled 1916 vilket föranledde föreningen att låta läsa en mässa för honom. Det beslöts vidare att på föreningens bekostnad låta resa ett minnesmärke på hans grav. I detta syfte startades en insamling vars resultat blev 60 kr. Dessa medel skulle genom kyrkoherde Wessels försorg vidarebefordras till Tyskland. Huruvida något minnesmärke kom att resas på graven framgår inte av handlingarna.

Även andra hedersledamöter gick ur tiden under den nu aktuella perioden. År 1918 dog, såsom framgått av det föregående, kyrkoherden i S:t Erik, Rudolf Kiesler, vilket föranledde F.C.C att sända en krans till begravningen. Föreningens f.d. ordförande E. Roesler senior avled år 1919. Också kammarherre Robert Sager avled detta år och friherrinnan J.B. Daelman året därpå.

Man fortsatte att läsa en rekviemmässa för föreningens avlidna medlemmar under novem-ber månad.

Lokaler

Under den nu aktuella tidsperioden var den stora händelsen när det gäller lokalfrågan att föreningen hösten 1921 fick en permanent lokal. Intill dess fortsatte den att hålla sina allmänna sammankomster på olika restauranger. Till 1918 utnyttjades Gillet eller Metropol för de allmänna sammanträde-na. Senare övergick föreningen att några

gångar sammanträda i Hushållsskolan på Re-geringsgatan 50, där ett rådande rökförbud inte uppskattades av föreningens enligt tidens sed flitigt rökande herrar. Från och med 1919 intill dess den nya lokalen togs i bruk sammanträdde föreningen i regel på restaurangen Tre Remmare, Regeringsgatan 47.

Styrelsen fortsatte att innan den nya lo-kalen anskaffades använda pastorsexpeditionen för sina sammanträden. För ett sammanträde den 17 januari 1915 upplät ordföranden Edv. Blom sin bostad på Sibylle-gatan 18.

Och så till anskaffningen av den egna lo-kalen. På ett allmänt sammanträde våren 1920 underrättade ordföranden Edv. Blom föreningen om att den fått ett erbjudande av en hyresförening kallad Unitas att få hyra en lokal på Biblioteksgatan 29. Hyran angavs vara 500 kr om året. Under samma adress verkade den av pater Ansgar Meyer bildade föreläsningsföreningen Sankt Ansgar.

På hösten 1920 accepterade föreningen erbjudandet och hyrde lokalen. Fastigheten i vilken den var inrymd ägdes av föreningens ordförande. Detta framgår av att han vid ett beslut om förlängning av hyres-avtalet 1924 av den anledningen anmälde sig vara jävig. Att den nya lokalen sambrukades med föreläsningsföreningen Sankt Ansgar kan utläsas av att föreningarna delade på städkostnaderna. På ett ställe i proto-kollen anges att lokalerna på Biblioteks-gatan utnyttjades också tillsammans med Elisabethföreningen.

I samband med att den nya lokalen anskaffades utsågs på nytt värdinnor för att bl.a. arrangera de i lokalen intagna måltiderna. Vidare fick klubbmästaren i uppdrag att i enlighet med det då nyinförda Brattssystemet utverka tillstånd att där utskänka sprit. Genom att de nya lokalerna gjorde det möjligt för föreningen att själv anordna sina supéer sjönk priserna för måltiderna påtagligt.

År 1922 kunde F.C.C. hyra ytterligare ett rum för sin verksamhet. Hyran för samtliga utrymmen sattes till 650 kr per år.

I de nya lokaliteterna anordnades klubb-aftnar varje torsdag efter kl 7 e.m. med undantag för sommarmånaderna. Att intresset för dessa klubb-aftnar så småningom avtog framgår av att ordföranden hösten 1923 uppmanade till ett flitigare deltagande. Lokalen hölls också öppen mellan 1 och 3 på söndagarna.

Självfallet använde också styrelsen lokalen för sina sammanträden.

Till prydnad av den nya lokalen överlämnade Doktorinnan Lilli Sundström en oljemålning föreställande den heliga Birgitta. Det kan i sammanhanget erinras om att hennes dotter Harriet, som också någon tid var medlem i F.C.C, var en känd målarinna, grafiker och skulptör.

-

Program på sammanträdena

Den 17 november 1915 firade föreningen sitt 20-årsjubileum. Redogörelsen för festligheterna är i protokollet knapphändiga men vi vet att flera hedersmedlemmar såsom den engelske ministern Howard med fru och hovmarskalkinnan Reuterswärd var när-

varande. Vidare finns noterat att Lennart Nyblom som ett underhållande inslag läste upp en rad "fingerade och synnerligen humoristiska telegram". Ett lyckönskningstelegram "på riktigt" anlände från systerföreningen Unio i Köpenhamn.

Liksom under föregående år utnyttjade man i förmågor	stor utsträckning föreningens egna
för den musikaliska underhållningen på sammanånga. T.ex. underhöll de sedan tidigare kända Schwarz	manträdena. Dessa förefaller också ha varit fröknarna Astrid Zanichelli och Vera

vid flera tillfällen med sång (16/10 1919, 10/2 1920, 9/11 1922, 1/3 1923 och 20/11 1924). Även Erik Åstedt (violoncell) och fru Gertrud Kihlgren (piano) framträdde på nytt (7/11 1918 och 16/2 1922). Känd från tidigare var också konsertmästare E. Mo-reschi som spelade violin vid ett par sammanträden.

Några musiker från Kungliga Teatern, av namnen att döma i många fall med rötter i katolsk kulturtradition, spelade också tillfälligt på sammanträdena. En av dem var konsertmästaren Turrichia. En annan medlem av hovkapellet som några gånger spelade på föreningens sammanträden var harpisten Ingrid Lang.

En operasångerska vid namn Essie Case gästade föreningen den 17 november 1915 och den 11 mars 1917. Uppskattningen av hennes sistnämnda framträdande hade tydligen sin begränsning. I protokollet står nämligen

"Därvid torde dock kunna anmärkas att herrarna i stället för att odelat skänka sin uppmärksamhet åt Fru Musica föredrogo att offra åt Baccus under ett kanske något lifligt och högljudt pokulerande."

Även många av de föreläsningar som stod på F.C.C:s program hölls av föreningens egna förmågor.

Pater Franz Borcka talade den 23 februari 1916 om påvens världsliga makt. I januari 1918 informerade kyrkoherde Wessel om den då nya kyrkolagen. Fanny Cederblad berättade 1922 om den detta år avlidne påven Benedictus XV:s person och gärning. Edw. Blom höll ett föredrag om Finland den 11 april 1918 och återkom 1921 med att berätta om en resa till Tunisien. Edward Adams-Ray talade med sedvanlig engelsk anknytning den 7 november 1918 om ett av benediktiner grundat läroverk i Downside i England. Erik Wimmerström höll hösten 1919 en föreläsning där han redovisade resultatet av sina forskningar om den katolska kyrkans historia i vårt land under 16- och 1700-talen.

Den 30 mars 1924 höll också friherrinnan Marika Stiernstedt, som just begärt sitt inträde i föreningen, ett föredrag med kyrkohistorisk anknytning. Hon kallade sitt föredrag "Drag till historien om en lands-förvisning och en återkomst". Hon skildrade katolicismens avskaffande under Gustav Va-sa, förföljelserna av konvertiter under Gustaf II Adolf samt katolicismens tolererande under Gustaf III.

Vid sammanträden 1923 och 1924 möter vi för första gången en för föreningens framtid betydelsefull person, nämligen Holger Blom, som var son till Edv. Blom och sedermera arkitekt och Stockholms stadsträdgårds-mästare. Den 18 oktober 1923 visade han som ung gäst "kinomatografiska bilder" från kardinal Willem van Rossums färd till Björkö i samband med hans Stockholmsbesök och från F.C.C:s vårutflykt till Sigtuna. Båda händelserna hade ägt rum tidigare samma år. Hösten 1924 svarade teknologen Blom för ytterligare en filmförevisning vid vilken föreningsmedlemmarna fick njuta av bilder från Syd-Amerika och av ett lustspel med herr och fru Winnerstrand i rollerna.

Bland föreläsare utanför föreningskretsen kan nämnas docenten Johnny Roosval som vid ett sammanträde i mars 1915 talade om S:t Göransbilden i Stockholms Storkyrka. Vid ett annat tillfälle (1/3 1923) föreläste fil. dr Gerda Boëthius om den äldsta svenska dominikanarkitekturen och dess utländska förebilder. I mars 1921 underhöll doktorinnan Ida Gawell-Blumenthal (Delsbo-stintan) med visor och berättelser på hälsingemål.

Supéerna var ett regelbundet inslag i sam-mankomsterna. Den tidigare så flitigt före-kommande dansen lyste med sin frånvaro ända till tiden efter första världskriget. Under krigsåren anordnades några föreningsaftnar med bridge och andra kortspel.

Julgransfesterna ägde som vanligt rum varje år i början av januari. Åren 1917 och 1924 inställdes de dock av olika skäl. Under krigsåren firades de också i något enklare former än under tidigare år. Till julfesten 1921 inbjöds de österrikiska krigsbarn som då ännu var kvar i huvudstaden.

I motsats till vad som tidigare varit fallet innehåller protokollen under åren 1915 - 1924 tämligen utförliga redogörelser för julgransfesternas förlopp. Som ett exempel återges här hur julgransfesten 1922 skildras i protokollet. Den ägde rum den 4 januari i Continentals festvåning.

"Några minuter över kl 5 var den stora salen till trängsel fylld av förväntansfulla småttingar, som i början synbarligen kände sig en smula bortkomna i det bländande ljuset och på det glatta parkettgolvet. Först sjöngs några julsånger av en liten barnkör, sedan dansade man kring granen,

lekte och støjade. Kl 6.45 kom aftonens stora clou, sagospelet Féens gudadotter av Anna Wahlenberg, en utmärkt lyckad prestation av några ungdomar, som tydligen voro i besittning av god skådespelartalang. Sedan choklad serverats åt barnen och kaffe åt de äldre, utdelades julklappar, och efter yt-terligare en timmes lek och dans var den glada festen slut."

Under den nu aktuella perioden börjar för-eningen att företa besök på museer och i intressanta byggnader, en inriktning av föreningens verksamhet som med åren blev allt vanligare.

Den 18 mars 1918 besökte föreningen en Bir-gittautställning på Nationalmuseum. Den då nyrestaurerade Rid-darholmskyrkan visades för medlemmarna den 30 mars 1919 under sakkunnig ledning av professorn, sedermera riksantikvarien Martin Olsson. Hösten 1921 besökte F.C.C. Storkyrkan för att bese Bernt Notkes skulptur av S:t Göran och draken som åter kommit på plats efter en restaurering. År 1924 ägnade F.C.C. några timmar åt ett besök i Elisabethsyst-rarnas nya sjuk- och vilohem på Brahegatan.

Vårutflykterna genomfördes med vissa undan-tag för krigsåren på sedvanligt sätt. 1915 och 1923 besöktes Sigtuna. Utflykterna

1918 och 1924 hade Uppsala som mål. Utflykten 1920 formades som en pilgrimsfärd till Björkö. 1921 ställdes färden till Strängnäs.

1925 - 1934

Under hela den nu behandlade tidsperioden var Pius XI påve. I Sverige hade biskop

Müller börjat sin långa tid som apostolisk vikarie och slutligen biskop av Stockholm. År 1931 efterträddes Wessel av pater Richard Wehner S.J. som kyrkoherde i S:ta Eugeniaförsamlingen. Som kyrkoherde vid S:t Erik på Söder kvarstod Sven Nordmark till 1932 då han efterträddes av msgr B.D. Assarsson.

En viktig kyrklig händelse - i vilken dock inte den katolska kyrkan deltog - var det ekumeniska kyrkomöte som på ärkebiskop Nathan Söderbloms initiativ anordnades i Stockholm år 1925.

Beträffande händelser av betydelse för den katolska kyrkan i Sverige kan följande noteras:

1926 Första numret av Hemmet och Helgedomen (nu Katolsk Kyrkotidning) utkommer.

S:ta Eugenia församlingen hyr församlingslokal på Norra Smedjegatan 21. (1929 flyttad till nr 28).

1929 Ansgarsjubileet firas med pompa: två kardinaler, biskopar, abbotar och 800 pilgrimer.

1928 Sigrid Undset tilldelas Nobelpriset i litteratur.

1930 Skolsystrarna de Notre Dame kommer till Stockholm.

Don Boscohemmet öppnas på S:t Eriksgatan.

1931 Franska dominikansystrar och en dominikanpater etablerar sig i Stockholm.

1934 Latin - svenskt missale utkommer.
Sveriges Katolska Ungdomsförbund grundas.

Under perioden invigdes en rad kyrkor och kapell (i Oskarström, Örebro, Helsingborg och Norrköping). Katolska mässor började att regelbundet firas även på orter där ännu inga kyrkor eller kapell hade etablerats.

En kulturell begivenhet under perioden var den utställning av konstindustri, konsthantverk och hemslöjd som 1929 anordnades på Djurgården i Stockholm.

Gustaf V var alltjämt kung av Sverige.

Hjalmar Branting, som 1924 hade blivit statsminister, efterträddes redan påföljande år av Rickard Sandler (s). År 1926 bildade Carl Gustaf Ekman regering (fris., lib.). Två år senare (1928) fick vi en högerregering ledd av Arvid Lindman. Tiden 1930 - 1932 satt åter de frisinnade vid rodet först med Ekman och därefter under en kort tid med Felix Hamrin som statsminister. År 1932 bildade socialdemokraterna en regering ledd av Per Albin Hansson.

Stadgar

På årsmötet 1931 beslöts om vissa ändringar i F.C.C:s stadgar. De innebar att årsavgif-ten höjdes. Vidare skulle meningen "Före-ningen äger till sina medlemmars fromma en sjuk- och begravningskassa" strykas ur stadgarnas ingress. (Redan 1921 hade F.C.C. fattat beslut om denna strykning men detta kom inte att beaktas vid den då vidtagna nytryckningen av stadgarna.) Vidare ut-mönstrades bl.a. det besynnerliga begreppet "extra ordinarie medlem" som förekom i ett par av stadgarnas paragrafer. I stället för den tidigare föreskriften om att föreningen skulle hålla en "generalkommunion" 3:dje söndagen efter trettondagen intogs en bestämmelse om att en själamässa skulle läsas för föreningens avlidna medlemmar under november månad.

Styrelse och övriga medlemmar

- Sedan F.C.C:s gamla presidium undanbett sig omval utsågs på årsmötet 1925 kandidaten Edvin Sandqvist till F.C.C:s ordförande. Vice ordförande blev ingenjören Herbert Lander.

I samband med valet riktade kyrkoherde Wes-sel ett särskilt tack till den avgående ordföranden Edv. Blom "som längst av alla suttit som ordförande och inlagt stora för-tjänster om verksamheten". Föreningen visa-de Blom sin uppskattning genom att utse ho-nom till hedersledamot och senare samma år uppvakta honom på hans 50-årsdag.

På årsmötet 1927 avböjde Sandqvist att bli omvald till ordförande. Inte heller kapten C.A. Favre, disponent H. Overödder och

Edv. Blom ville åta sig uppdraget när deras namn fördes på tal. Slutligen övertalades Favre att åta sig uppgiften. Som vice ordförande kvarstod H. Lander.

Även vid valet 1928 visade det sig svårt att skaka fram en ledning för föreningen. Styrelsevalet fick bordläggas. Slutligen övertalades Edv. Blom att på nytt ikläda sig uppgiften. Kammarskrivaren Erik Wimmerström blev vice ordförande. Åren 1929 och 1930 återvaldes på förslag av pater Meyer den 1928 valda styrelsen.

År 1931 förrättades på grund av den detta år beslutade stadgeändringen två styrelse-val, ett på våren enligt de gamla stadgar-na och ett på hösten enligt de nya. Vid båda valdes lektor Hugo Gerring till ordförande och konstnären Edw. Berggren till vice ordförande. Berggren och Holger Blom hade i februari 1926 antagits som medlemmar i F.C.C. Båda kom att spela en betydelsefull roll i föreningens fortsatta verksamhet.

1934 övertog Berggren ordförandeposten. Vice ordförande blev då direktörs-assistenten Edvin Sandqvist.

Svårigheterna att besätta posterna i styrelsen hängde tydligen samman med - som det står i protokollet - det svåra läge för-eningen befann sig i. En orsak till detta stod att finna i den rådande depressionen och därav följande svårigheter att få in medlemsavgifterna samtidigt som föreningen dragit på sig hyreskostnader. Lokalfrågan i sig vållade också problem eftersom det fanns olika uppfattningar om hur denna borde lösas.

Biskopen orienterades om problemen. Enligt hans uppfattning måste föreningen bevaras. Kanhända kunde, ansåg han, F.C.C. vitalisera sig genom att ta sig an nya uppgifter, t. ex. överta den föreläsningsverksamhet som den då tydligen nedlagda eller i varje fall tynande Föreläsningföreningen Sankt Ansgar bedrev.

Våren 1931 samlades styrelsen m.fl. hos herrskapet Edvard och Maria Blom på Brahegatan 20 till ett sammanträde för att diskutera föreningens problem. Dr Gerring ansåg att det behövde bildas en ungdomssektion inom föreningen. Vice ordföranden Sandqvist menade att julgransfesterna skulle upphöra. Sådan verksamhet borde åvila församlingen. Avvecklingen av sjuk- och begravningskassan diskuterades också.

Även i fråga om den period vi nu behandlar är det svårt att få grepp om antalet medlemmar. Den enda exakta uppgift som påträffats finns i en skrivelse från F.C.C:s styrelse i mars 1931. Där anges antalet betalande medlemmar vara endast 53.

Därutöver fanns ett antal hedersmedlemmar, vilkas exakta antal det också är svårt att bedöma eftersom detta successivt hade decimerats genom dödsfall. Under den nu aktuella perioden avled t.ex. professorskan Helena Nyblom 1926 och greve Raoul Hamilton 1931.

Vad gäller hedersledamöterna kan vidare nämnas att markis Lagergren uppvaktades på sin 75-årsdag 1928. En annan uppmärksam födelsedag detta år var disponent Overödders 60-årsdag. Pater Meyer, som fungerade som andlig rådgivare åt F.C.C., hylades när han fyllde 50 år 1930. F.C.C.

uppvaktade också pater Wehner när han 1931 efterträdde Wessel som kyrkoherde i S:ta Eugenia. Den 11 november 1930 firade Maria och Edv. Blom silverbröllop och fick motta F.C.C:s lyckönskningar.

Några yngre medlemmar som tagit aktiv del i föreningsverksamheten såsom Valborg och Lilly Overödder, lämnade föreningen.

Lokaler

F.C.C. hyrde - såsom redovisats i före-gående avsnitt - sammanträdeslokaler av hyresföreningen Unitas på Biblioteksgatan 29 sedan hösten 1920 mot en hyra på först 500 kr och senare 650 kr/år. I början av 1925 sade Unitas upp hyreskontraktet. En livlig diskussion uppstod inom F.C.C. hur man i detta läge skulle ordna lokalfrågan. Pater Meyer m.fl. pekade på möjligheten att av kyrkorådet hyra lokaler på Norra Smedjegatan 21. Ingenjör H. Lander, fru Dagnar Adams-Ray och artisten E. Ringnér utsågs att förhandla med Unitas om en fortsatt förhyrning av lokalerna på Biblioteksgatan. Det hela slutade med att hyran höjdes till 800 kr/år och att hyreskontraktet förlängdes ett år.

Redan 1926 aktualiserades lokalfrågan på nytt. På styrelsens förslag beslöt F.C.C. att säga upp lokalerna på Biblioteksgatan till den 1 oktober. Man inriktade i stället intresset på den katolska församlingens lokaler på Norra Smedjegatan 21. En kommitté, denna gång bestående av föreningens ordförande och kassaförvaltare samt fröken Valborg Foss, tillsattes för att förhandla med pater Meyer som represen-terade kyrkorådet i denna fråga.

På grundval av resultatet av dessa för-handlingar beslöt föreningen att som föreningslokal hyra en lägenhet på Norra Smedjegatan 21 2 tr om 6 rum, hall och kök för 500 kr per år. Städningen skulle F.C.C. själv betala. F.C.C. åtog sig att möblera tre rum med möbler, som förut disponerats av Hyresföreningen Unitas på förenings-lokalen på Biblioteksgatan. De två innersta gårdsrummen skulle få disponeras endast av F.C.C. vars styrelse dock skulle kunna lämna tillstånd åt andra föreningar att få använda rummen vid högtidliga tillfällen.

År 1928 aktualiserades på nytt frågan om föreningens lokaler. Doktorinnan Sundström ansåg att de hyrda lokalerna på Norra Smed-jegatan var mindre lämpliga. Herr Corméry tyckte att de var för dyra. 125 kr per sam-manträde kostade de hade han räknat ut. Overödder, stödd av pater Meyer, ansåg att F.C.C. skulle stanna i de nuvarande loka-lerna och föreslog en förlängning av kon-traktet på ett år.

Så småningom upprättades ett nytt kontrakt med kyrkorådet. Detta gällde en förhyrning av en lägenhet om fyra rum och kök en trap-pa upp på Norra Smedjegatan 28. Hyran sattes även för denna lägenhet till 500 kr/år. När lokalfrågan sålunda föreföll ha fått viss stabilitet beslöts att en torsdag i månaden ha en allmän sammankomst i de hyrda lokalerna. Vidare skulle man - i likhet med vad som hade varit fallet med lokalerna på Biblioteks-gatan - hålla dem öppna på söndagarna ett par timmar efter högmässorna och där servera

kaffe och te. Vissa tidskrifter skulle ock-så finnas utlagda för besökarnas andliga spis.

År 1930 var det dags för föreningen att på nytt, som det förefaller främst av kost-nadsskäl, säga upp hyreskontraktet. Av handlingarna att döma förefaller föreningen därefter övergå till att betala hyra med 25 kr för varje gång som församlingslokalerna användes.

Det är svårt att få grepp om hur förhyrningen av lokalerna på Biblioteksgatan och på Norra Smedjegatan fungerade i detalj. Bl.a. saknas heltäckande uppgifter om övriga medagerande parter. Hur och med vilka utrymmena delades och vilka uppgörelser de övriga hyresgästerna hade med hyresvärdarna är inte helt bekant.

Program på sammanträdena

Den kris som F.C.C. genomgick i slutet av 1920- och början på 1930-talet satte inte några spår i sammanträdenas utformning. Även under dessa år presenterades mycket fullödiga program. Man är därför benägen att med pater Meyer, när han avlyssnat en nedslående styrelseberättelse på årsmötet 1931, anse att föreningens situation var överdrivet dystert beskriven.

För föredragsverksamheten anlätades i likhet med tidigare år i stor utsträckning föreningens egna förmågor. Därvid hade föreningen en stor tillgång i prästerskapet. Sålunda redovisade t ex. pater Albert Ammann på ett sammanträde i november 1925 sina intryck från det katolska livet i Polen. Pater Wehner höll föredrag under rubriken "Vari ligger den helige Franciskus' betydelse" (25/10 1926). Pater Meyer berättade om klostret Maria-Laach och spelade grammofonskivor med gregoriansk sång från klostret (10/2 1930).

Även andra medlemmar i föreningen bidrog med föredrag. En ny kraft var konstnären Edward Berggren. Han berättade bl.a. om skandinavernas pilgrimsresa till Rom med anledning av det Heliga året 1925. Vid en sammankomst på Nyloftet på Skansen hade han "Skansenfester på Arthur Hazelius tid" som tema för ett föredrag (27/1 1932). En annan gång (23/3 1933) var Capri och Neapelbukten föremål för hans omvittnat eleganta berättarkonst. Han kåserade om vårfirandet i Stockholm (25/4 1934) och delgav sina åhörare minnen från den tid han på konstakademin gjorde bekantskap med Gluntarnas skald Gunnar Wennerberg (13/11 1934).

Marika Stiernstedt talade vid ett sammanträde i februari 1930 om det civilisations-arbete som fransmännen utförde i Marocko. Hennes framställning byggde på egna erfarenheter och upplevelser från detta afrikanska land.

Edv. Blom redovisade de katolska församlingarnas i Stockholm byggnadsplaner i ett föredrag i oktober 1930. Som rubrik hade han satt "Byggnadsfunderingar inom församlingarna, hugskott och verklighetsbilder".

Vid ett annat tillfälle berättade han om en resa som han tillsammans med sin familj hade gjort till Madeira (10/2 1930).

Även föreningens sekreterare Carlo Sant'Orp hade varit ute på resa, i hans fall till Det Heliga Landet. På ett sammanträde berättade han sina reseminnen (22/2 1933).

Fröken Wanda de Pomian besökte ofta Polen och berättade vid ett tillfälle (21/3 1926) om en vandring i Karpaterna.

Holger Blom visade i september 1929 "en kinematografisk upptagning" från Ansgars-jubileet samma år. Som avslutning lättade han upp stämningen med en av amatörer inspelad skämtfilm kallad "Hur man äter spagetti".

F.R. Corméry kåserade vid ett sammanträde i mars 1932 om omständigheterna vid föreningens bildande och om de första verksamhetsåren.

Lennart Nyblom skyntar fortfarande som en outtröttlig underhållare. På en vårfest 1927 reciterade han dikter av Verner von Heidenstam och Erik Axel Karlfeldt. Han och hans hustru Olga svarade också för vissa arrangemang vid julgransfesterna där även Astrid Herzog gjorde stora insatser.

Bland gästande föreläsare kan nämnas Ellen Ammann som hösten 1926 talade om tyska vallfartsorter. Ellen Ammann hade som flicka tillsammans med sin mor doktorinnan Lilli Sundström och sin syster Harriet konverterat till den katolska tron. Hon gifte sig med en tysk läkare Dr Ottmar Ammann och flyttade till Tyskland där hon kom att spela en framträdande roll inom det offentliga livet i Bayern. Bl.a. grundade hon Bayerns katolska kvinnoförbund och blev ledamot av den bayerska lantdagen. Hennes äldste son Albert verkade några år som präst i St:a Eugeniaförsamlingen.

Den 24 september 1929 besöktes föreningen av författarinnan Astrid Ahnfelt som höll föredrag om det nyss slutna fördraget mellan den Heliga Stolen och den italienska staten, varigenom bl.a. Vatikanstaten upprättades.

Den för många Kairoresenärer välkända Vivi Laurent - Täckholm höll den 27 oktober 1932 ett uppskattat föredrag om de tusenåriga hemligheter som stod att finna i Luxor och på Sinaihalvön.

Även när det gäller den musikaliska under-hållningen anlätades i stor utsträckning de egna resurserna. Vi återfinner bland dem bl.a. den från tidigare framträdanden i Concordia kände cellisten Erik Åstedt liksom den med god sångröst begåvade fröken Marguérite Borch. Fröknarna Mary och Bride Adams-Ray, Astrid Zanichelli och Maja Nyblom var andra medlemmar som bidrog med musikaliska framträdanden.

Vid flera sammanträden framträdde musik-direktören Augustin Kock som skicklig och uppskattad sångare. Han var på sin tid också känd som en produktiv psalmdiktare, som dock inte längre är representerad i psalmboken Cecilia.

Kammarsångare Modest Menzinsky, som vid ett tidigare tillfälle när han tillfrågats hade varit förhindrad att komma, underhöll med sång vid föreningens vårfest 1929.

Flera av föreningens sammanträden hade ös-terrikisk anknytning. På en sammankomst den 21 mars 1926 var Österrikes f.d. förbunds-kansler Dr Ignaz Seipel föreningens gäst. Han åtföljdes av Österrikes dåvarande chargé d'affaires i Stockholm Dr Carl Buchberger. Med på sammanträdet var också dominikanpatern Henri Béchaux från Oslo som vistades i Stockholm för att hålla en serie fastepredikningar.

Buchberger talade vid en annan sammankomst (2/11 1930) om Österrikes land och folk. Vid detta tillfälle framträdde också Wiener Sängerknaben som befann sig på turné i Sverige.

Den österrikiska författarinnan Maria Loehr talade, när hon besökte F.C.C. i februari 1927, om Stefansdomen i Wien.

En annan gästande österrikare var Dr W. Fuchs som efter flera års vistelser i Lappmarken hade blivit expert på samernas kultur. Han föreläste därför över ett så österrikiskt ämne som "Lapparna, Europas sista nomadstam".

– Inför Sigrid Undsets besök i Stockholm för att motta 1928 års nobelpris i litteratur inviterade F.C.C. henne att hålla ett föredrag i föreningen. Hon avböjde men tackade ja till en inbjudan att endast som gäst delta i ett föreningssammanträde. Med anledning därav anordnade föreningen en storslagen fest till hennes ära i Hotel Royals festvåning den 13 december 1928.

F.C.C. företog under den här aktuella tids-perioden flera utflykter. Annandag pingst 1928 stod en båtutflykt till Mariefred på programmet och på hösten samma år anordnades en bussfärd till Bromma kyrka. 1930 var målet för vårutflykten Täbys och Danderyds kyrkor. Tyresö slott besågs på en utflykt sensommaren 1932. 1934 ställdes kosan till Säbyholm där bl.a. en skola för välartade fattiga barn från Stockholm var en punkt på programmet.

– Föreningen företog också vissa studiebesök inom huvudstadens hank och stör.

I november 1931 "besiktigades" den katolska församlingens nya byggnad på Götgatan 62 - 64. Komplexet, som för besökarna framstod som hypermodernt, visades sakkunnigt av Edv. Blom.

Vidare gjorde föreningen den 27 januari 1932 ett besök på Liljevalchs konsthall för att bese en utställning av etnografiska förvärv från Sven Hedins forskningsfärder i Kina och angränsande länder. Sven Hedin själv höll ett inledande anförande innan deltagarna fördjupade sig i utställningen under ledning av docent Gösta Montell. Detta var Concordias andra besök på Liljevalchs under den nu aktuella perioden. Det första ägde rum redan i januari 1929. Anledning var den gången en utställning av kyrklig textil.

Den 25 november 1934 visades det kungliga slottet för F.C.C. av intendenten vid Kungliga husgerådskammaren Dr Gunnar Mascoll Silfverstolpe.

Avslutningsvis kan konstateras att den större föreningsfest som brukade anordnas i februari hade ersatts av en vårfest. Festligheten på hösten, som ibland benämndes stiftelsefest, hade omvandlats till en gåsmiddag. En helt ny fest, Luciafesten, firades för första gången 1929. Den kom att bli ett traditionellt inslag i föreningens verksamhet. Däremot upphörde föreningen från och med 1931 att arrangera de ända sedan föreningens tillkomst mycket populära årliga julgransfesterna. Det ansågs vara församlingarnas uppgift att stå för sådana arrangemang.

1935 - 1944

I februari 1939 dog påven Pius XI. Hans efterträdare blev Pius XII. På samma sätt som skedde 1914 tillträdde alltså en ny påve i nära anslutning till utbrottet av ett världskrig. Biskop Müller var under de tio år vi nu behandlar apostolisk vikarie i Sverige. Eugeniakyrkan, där pater Wehner förblev herde ännu många år, fyllde 100 år 1937. Kyrkoherde B.D. Assarsson lämnade posten som kyrkoherde vid S:t Erik 1939. Samma år blev denna församling av Kungl. Maj:t erkänd som helt självständig och fick Josef Theeuwes som kyrkoherde. År 1936 bildades Marie Bebådelse församling av en del av Eugeniaförsamlingen. 1937 blev dominikanpater Bertrand Fens dess förste kyrkoherde. År 1939 kunde församlingen flytta sitt centrum från Engelbrektsgatan till en nyinredd kyrka på Linnégatan 79.

Händelse av betydelse för den katolska kyrkan i Sverige är bildandet av S:t Ansgars föreläsningnämnd 1942 och utsändningen för första gången av en katolsk mässa i radion år 1944.

Gustav V regerade vårt land inom ramen för de parlamentariska traditioner som vuxit fram utan direkt stöd i den då gällande regeringsformen.

Som nämnts bildade socialdemokraterna år 1934 regering med Per Albin Hansson

som statsminister. Denna regering satt kvar till 1936 då bondeförbundaren Axel Pehrsson-Bramstorp tog över med sin s.k. sommarregering. Redan hösten 1936 ersattes denna kortlivade regering av en koalitionsregering med socialdemokrater och bondeförbundare. Per Albin Hansson återkom som statsminister.

Vid krigsutbrottet i september 1939 gick socialdemokraterna, högern, bondeförbundet och folkpartiet samman i en samlingsregering. Även denna regering, som satt kvar under hela kriget, leddes av Per Albin Hansson.

-

Styrelse och övriga medlemmar

I och med valet 1934 av Edward Berggren till ordförande började en mycket stabil period i F.C.C:s historia. Berggren kom att kvarstå som ordförande i hela 25 år.

På posten som vice ordförande skedde under perioden 1935 - 1944 endast ett byte. År 1937 ersattes nämligen Edvin Sandqvist av Ivar Åberg. Även på övriga poster i styrelsen skedde såsom närmare framgår av bilagorna 2 och 3 under dessa tio år endast smärre förändringar.

I samband med föreningens 40-årsjubileum utsågs en rad hedersledamöter (se bilaga 4).

Många inom föreningen firade under perioden jämna födelsedagar vilket föranledde föreningen att framföra sina gratulationer.

Marika Stiernstedt blev 60 år 1935. År 1937 uppnådde föreningens mångåriga kassa-

förvaltare ingenjören Carl Semler 60 år. och Hugo Gerring 50. Andra uppmärksammade födelsedagar detta år var Cormérys 70-årsdag och biskop Müllers 60-årsdag. 1938 blev sekreteraren Sant'Orp 50 år medan pater Meyer uppnådde de sextio. E. Roesler junior (sic) blev 1938 70 år. Pater Wehner celebrerade sin 50-årsdag 1941. Baron Armfelt hann med att under den nu aktuella tidsperioden fylla både 70 och 75 år. Det mest avfirade födelsedagsbarnet var dock ordföranden Edw. Berggren som fyllde 60 den 20 november 1936. Han uppvaktades vid en föreningsfest på Piperska Muren dagen före den "riktiga födelsedagen". Av föreningen fick han en etsad glasskål signerad Lennart Nyblom.

Även andra händelser än födelsedagar gav föreningen anledning att gratulera. Bl.a. fick Astrid Herzog föreningens välgångs-önskningar när hon gifte sig med Gustav-Adolf Blom den 21 april 1936.

Berggren införde 1937 traditionen att vid årsmötena göra en samlad parentation över medlemmar som avlidit under verksamhets-året. Tidigare hade man pålyst dödsfallen omedelbart efter det de inträffat.

Parentationen vid årsmötet 1937 innefattade bl.a. en erinran om att F.C.C:s ålders-president och hedersledamot överintendenten fil.dr Joseph Müller gått ur tiden 94 år gammal. Nästa årsmöte kom man ihåg för-eningens mångåriga styrelseledamot E. Wim-merström som under året hade gått hädan.

Vid parentationen över de avlidna vid års-mötet 1944 erinrade ordföranden bl.a. om att doktorinnan Sundström efter många verk-samma år i föreningen avlidit 1943. Påföljande år fick medlemmarna anledning

att betänka vilken stor förlust föreningen drabbats av genom Edv. Bloms frånfälle den 25 mars 1944.

-

-

Lokaler

F.C.C. utnyttjade vid flera tillfällen de föreningslokaler som fanns i anslutning till Eugeniakyrkan, numera med adress Norra Smedjegatan 28. Man betalade för varje gång de användes. Kampen mot, som man tydligen ansåg, för höga hyreskostnader fortsatte. Bl.a. förhandlade man utan resultat med församlingen om en reduktion av hyran mot att föreningen donerade sitt piano till församlingen.

Till församlingslokalerna förlades, kanske främst av kostnadsskäl, de flesta gås- och hummermiddagarna liksom Luciafesterna. Vid dessa tillfällen var bord och lokaler genom värdinnornas försorg festligt smyckade med ljus och blommor. Där höll man också mindre festliga sammankomster t.ex. årsmöten, vid vilka trakteringen oftast endast bestod av te och smörgåsar.

Även andra lokaler användes. Sålunda ägde en gåsmiddag rum på pensionat Lärkstaden, Friggagatan 4. Dit förlades också en kräft-afton. En annan gåsmiddag avåts på Byggnadsföreningens klubbrum, Norrlands-gatan 11. En sammankomst förlades till Röda Rummet i Berns Salonger. Mot slutet av perioden förefaller Hotel Eden med adress Sturegatan 10 ha varit särskilt uppskattat, eftersom en rad sammanträden förlades dit.

Vårmiddagarna arrangerades på olika restau-ranger. Anlitade var Tre R Emmare, Nyloftet på Skansen, Gillets festvåning, Rosenbads

festvåning, Stallmästaregården och Djur-gårdsbrunns Vårdshus.

Styrelsen samlades oftast i S:ta Eugenias församlingslokaler men någon gång är församlingsexpeditionen antecknad som möteslokal. Ett sammanträde hölls i ord- förandens ateljé på David Bagares gata och ett på hotell Excelsior, Birger Jarls gata 35, med Berggren som värd.

-

-

Program vid sammanträdena

-

Det är naturligt att som bakgrund till en redogörelse för F.C.C:s program under tids-perioden 1935 - 1944 något uppehålla sig vid det andra världskriget och dess betydelse för verksamheten inom F.C.C.

Självklart kunde en händelse som utbrottet av ett storkrig inte lämna föreningen obe-rörd. Bl.a. torde förekomsten i F.C.C. av företrädare för mot varandra krigande nati-onaliteter liksom under första världskriget ha vållat vissa problem. Föreningen för-sökte dock - såsom ordföranden uttryckte det i ett tal på föreningens 50 årsfest - att i största möjliga utsträckning "leva som vanligt". Den sedvanliga samman-trädesrytmen med årsmöten, vårmiddagar, gås- och hummer-middagar och Luciafester varvade med ett och annat "vanligt sammanträde" upprätt-hölls i möjligaste mån. Utflykterna uteblev dock under kriget. Det betyder att under perioden företog föreningen endast en vårutflykt till Uppsala 1936 och en höstutflykt 1938 till Drottningholm.

Endast beträffande ett par sammanträden bär programvalet spår av det pågående kriget.

Ett uttalat engagemang för Finlands sak kom till uttryck vid en föreningsfest den 2 november 1939. På programmet stod bl.a. ett framträdande av recitatrisen Hélène Rotkirch-Jakobsson som läste finländska dikter medan hennes syster Hedvig Rotkirch-Nathorst framförde sånger av finländska kompositörer.

Något av den beredskapsanda som präglade vårt land under krigsåren kunde också skönjas när medlemmarna i februari 1940 samlades till en handarbetsafton. I centrum för damernas handarbetsmödor stod - som protokollet anger - "den okände soldaten antingen i det kämpande Finland eller i Nordsveriges obygder".

Ordföranden Berggren, som sedan 1920 drev en egen konstskola, kände många konstnärer, författare och musiker som han hade förmågan att intressera för F.C.C. och engagera för olika inslag på föreningens sammanträden.

En av dessa var författarinnan grevinnan Magda Bergquist von Mirbach, som läste egna dikter på Berggrens 60-årsfest. Hon återkom med uppläsning ur egna verk på en hummerfest 1938 och på en Luciafest 1941.

En annan var konstnären och trubaduren Göte Hennix som vid ett par sammanträden (12/5 och 24/11 1938) underhöll med sång till luta.

-
En föredragshållare som måhända också tillhörde Berggrens bekantskapskrets var en överste H. Stålhane som på Luciafesten 1937 talade om "Theodor von Antivari, en bortglömd katolsk välgörare från 1700-talets Stockholm" och på årsmötet 1940 om "Julen vid hovet 1783".
-

Vidare underhöll skådespelaren Erland Colliander vid ett par tillfällen (26/2 1942 och 25/5 1944) med uppläsningar.

I början av 1941 anordnades en rund-vandring i Gamla Stan och en visning av gamla stadshuset (nuvarande Stadsmuseet och det Lillienhoffska palatset vid Medborgar-platsen. Båda leddes av amanuensen vid Stockholms stadsmuseum fil.lic Göran Axel-Nilsson. Denne höll också flera föredrag där han belyste olika skeden i huvudstadens historia.

För ett annat evenemang med Stockholms-anknytning svarade stadsantikvarien Gösta Selling när han på en sammankomst 1941 utformade ett föredrag som "En Stockholms-vandring för 100 år sedan".

Det kan också noteras att författarinnan Py Sörman gästade Concordia och läste ett kapitel ur "Boken om Liselott" (18/10 1944).

En gammal bekant, Delsbostintan, gjorde två besök i föreningen under perioden (8/5 1935 och 10/11 1937).

Föreningens egna medlemmar svarade som vanligt för en hel del inslag i programmen. Detta gällde inte minst ordföranden Berg-gren. Han framträdde med egna programinslag inte mindre än fem gånger. Bland dem kan nämnas föredrag om så olika personligheter som den svenske konstveteranen Nils Fors-berg och den franske målaren Hippolyte Flandrin.

Holger Bloms namn förekommer också ofta i föreningens program. Han visade en Musse-piggfilm vid ett sammanträde 1937. På vår-festen 1939 presenterade och kommenterade

han en egen Stockholmsfilm kallad "Från vår till höst eller Stockholm i sommartid". Han stod också för underhållningen vid Luciafesten samma år genom att visa en rad vinterbilder från Stockholm. På ett samman-träde i mars 1943 berättade han med stöd av egna bilder om diverse utlandsresor och strandhugg i Stockholms skärgård.

Medlemmar av prästerskapet svarade som vanligt för några programpunkter. Pater Leander Haase OSB höll 1937 föredrag om gamla benediktinkyrkor och kloster i Tyskland och Österrike. År 1942 visade och kommenterade pater Meyer bilder han tagit på en resa i Jämtland. Hösten 1944 höll han ett föredrag betitlat "Madonnabildens rennäsans". I föredraget behandlades en tidigare nästan bortglömd madonnabild i Glava kyrka i Värmland. Föredragshållaren berörde också den ökade uppmärksamhet som ägnades "den sköna madonnan" i Vadstena.

I mitten på 1930-talet svarade fotografen Johannes Röhr, make till Helena Nybloms dotter Maja, för en del inslag i pro-grammen. Den 24 oktober 1935 visade han vackra vinterbilder från Tyrolen. På Luciafesten 1936 underhöll han med filmer som han tagit vid Heliga Lekamens fest vid S:t Eriks kyrka och från en pilgrimsfärd till Birka på Björkö. Filmvisningen beledsagades av skymningsmusik som utfördes av hustru Maja.

För de musikaliska inslagen vid samman-träderna svarade ofta musikdirektören Gunhild Schedin som var organist i S:t Erik. Elisabet von Eichwald underhöll också vid ett par tillfällen med pianomusik bl.a. på vårmiddagen 1943. Fröken Borch och herr Åstedt förekom som musikaliska underhållare även under denna period.

F.C.C. firade något försenat sitt 40-årsjubileum på Gillets festvåning i slutet av januari 1936. Som inledning spelades föreningens, av Martin Kihlgren till F.C.C:s 10-årsjubiléum komponerade marsch av en orkester bestående av Karl Wetterberg (orkesterledare), pater Rademacher (klarinet), pater Burczyk (fiol), Holger Blom (flöjt), Erik Åstedt (cello), Maria Blom och Brita Roesler (piano) samt fröken L.H. Vasseur (fiol).

Ordföranden Berggren kåserade med utgångspunkt i föreningens protokoll över de gångna 40 åren. Bland talens mångfald kan nämnas klubbmästaren Holger Bloms tal till kvinnan "erkannerligen värdinnorna under de gångna åren".

-
-
-
-
-
-
-
-

1945 - 1954

Under de tio år av efterkrigstid vi nu övergår att skildra förblev Pius XII påve. Biskop Müller, titulärbiskop av Lorea, var apostolisk vikarie till 1953 då Sverige blev eget stift. Han utnämndes i samband därmed till biskop av Stockholm. År 1947 fick Sverige ytterligare en biskop genom utnämningen av Ansgar Nelsson till coadjutor. Vid S:t Erik, som upphöjdes till det nya stiftets biskopskyrka, efterträddes kyrkoherde J. Theeuwes 1950 av B. van Mierlo. R. Wehner var alltjämt kyrkoherde i S:ta Eugenia församling och B. Fens i Marie Bebådelse församling.

Av stor betydelse för det katolska livet i Sverige var upphävandet av klosterförbudet år 1951.

Antalet katoliker i Sverige steg under perioden till ca 20 000.

Gustaf V avled år 1950 och Gustaf VI Adolf besteg den svenska tronen.

Krigets slut medförde att den samlings-regering som lotsat vårt land genom det andra världskriget spelat ut sin roll och avgick. Socialdemokraterna bildade ensamman regering med Per Albin Hansson som statsminister. År 1946 avled Hansson och

ersattes av Tage Erlander. Erlanders regering breddades 1951 genom en koalition med bondeförbundet under dess ledare Gunnar Hedlund.

Styrelse och övriga medlemmar

Som framgår av bilagorna 1 - 3 var föränd-ringarna inom styrelsen under åren 1945 - 1954 mycket små. Edw. Berggren förblev ordförande. I samband med sin 75-årsdag 1951 belönades hans redan då långa tid som ordförande med ett hedersmedlemsskap. På posten som vice ordförande ersattes Hugo Gerring 1946 av Carl Johannsen. En ändring beträffande styrelsen var vidare att man från och med 1951 började utse två adjunge-rade styrelsemedlemmar.

Antalet medlemmar är även när det gäller den nu behandlade tidsperioden svårt att exakt fastställa. Men det torde fortfarande ha rört sig om något hundratal.

Genom redogörelser i protokollen om de årliga parentationerna får vi kunskap om vilka medlemmar som avlidit. Vissa år noterar protokollföraren dock endast att en sådan parentation ägt rum.

Av de gjorda anteckningarna framgår att parentationen vid årsmötet 1946 gällde bl.a. f.d. ordföranden och hedersledamoten Corméry, Vid årsmötet 1947 erinrades om att Edw. Adams-Ray gått ur tiden under det gångna året. Vid årsmötet 1949 hedrade man minnet av fröken Valborg Foss, fru Dagmar Adams-Ray och baronen Otto von der Osten-Sacken. Parentationen 1950 rörde fru Maude Anckarsvärd och vid årsmötet 1954 erinrades bl.a. om att fru Astrid Corméry avlidit.

Lokaler

Föreningslokalen på Norra Smedjegatan ut-nyttjades under den aktuella tidsperioden för endast ett allmänt sammanträde, nämligen årsmötet 1947. Man började att återgå till att förlägga sammanträdena till olika restauranger. Särskilt populärt var Hotell Excelsior på Birger Jarlsgatan 36, där inte mindre än elva allmänna sammanträden av-hölls. Till Hotell Eden på Humlegårdsgatan förlades tre. Någon gång användes även res-taurang Tre Remmare och Hotell Alexandra.

Fortfarande anlitate man, som synes, restauranger belägna norr om Slussen.

Luciafesten 1947 arrangerade herrskapet Henrik och Margaretha Wrethman i sitt hem på Birgerjarls gatan 71. Nästa års Lucia-fest liksom föreningens 50-årsfest anord-nades på Stallmästaregården, Vårfesterna förlade man gärna till någon för årstiden särskilt lockande restaurang. Nyloftet på Skansen utnyttjades sålunda för två vårmiddagar (1945 och 1948). En gång mötte föreningen våren på Hasselbacken (1947). 1949 samlades föreningen till vårmiddag på restaurang Trianon på Strömsborgsön. 1951 lockade Haga F.C.C. att hålla sin vårmiddag i restaurangen vid Koppartälten. Två vår-middagar avåts på Djurgårdsbrunns värdshus (1952 och 1953) och en på Källhagens värdshus (1954).

Flera gånger besöktes olika utställningar och i samband därmed intogs enklare för-täring, oftast bestående av kaffe, te och smörgåsar, på något angränsande närings-ställe såsom Operaterrassen, Foresta, vinstugan en trappa upp på Liljevalchs och Kaffestugan Bellman i Gamla Djurgårds-staden.

Beträffande flera styrelsesammanträden anger protokollen inte var de ägde rum. Av gjorda anteckningar kan dock utläsas att en rad sammanträden, i varje fall under de första åren av den nu aktuella tidsperioden, förlades till föreningslokalen på Norra Smedjegatan. Sammanträden per telefon började att i viss omfattning tas i bruk för att avgöra mindre ärenden. Ibland samlades styrelsen på någon restaurang. Sålunda avhölls tre styrelsesammanträden på en restaurang som hette Micado. Ett sammanträde ägde rum på hotell Eden och ett på hotell Alexandra. Det förekom också att styrelsemedlemmar ställde sina hem till förfogande för sammanträdena. Två hölls hos fru Wrethman. Också Blom, Gorthon och Sant' Orp inbjöd styrelsen att hålla sammanträden i sina hem.

-

-

Program vid sammanträdena

Föreningen firade sitt 50-årsjubileum den 21 november 1945 med, som vi nyss berättat, en fest i Stallmästaregårdens festvåning. Som framgår av bilaga 4 utnämndes i samband därmed flera hedersledamöter. Ordföranden fick en bok om drottning Josefina som hedersgåva. Hedersgåvor överräcktes också till värdinnorna fru Wrethman och fru Charlotte von der Burg och till sekreteraren och klubbmästaren.

Biskop Cobben från Helsingfors deltog och framförde hälsningar från biskop Müller som var förhindrad att närvara. Ett telegram sändes till den Helige Fadern och en rad hyllningstal hölls. Bl.a. framförde herr Wählander en hälsning från Josefsföreningen medan teknolog Arne Getzmann talade som representant för Academicum Catholicum och

Juventus. En improviserad orkester fram-förde liksom vid 40-årsjubileet F.C.C- marschen, komponerad av Martin Kihlgren.

Det är påtagligt hur de musikaliska inslagen på föreningens sammanträden minskade under tiden efter andra världskriget. En orsak till detta angavs vara brist på medel för att anlita musiker utanför föreningens krets. Vid några tillfällen stod dock även under den nu aktuella perioden musikinslag

på programmet. Fru von Eichwald spelade

piano på vårfesten 1945. Fröken Schedin

trakterade samma instrument vid ett par sammanträden 1946. Vid ett sammanträde (7/11 1947)

underhöll en skriftställare vid namn Arne von Juell-Skielse med musik på piano. På vårfesten

1954 framförde violinisten Bruno Eichenholz musik av bl.a. Haydn och Mozart.

För de föredrag som stod på programmen vid F.C.C:s sammanträden svarade som tidigare oftast föreningens egna medlemmar.

Strax efter krigsslutet öppnade sålunda vice ordföranden Carl Johannsen perspektiven mot efterkrigstidens Europa genom att berätta om en resa som han företagit genom Belgien, Frankrike och Schweiz, medan ci-vilingenjören Bo Gorthon förmedlade några reseintryck från efterkrigstidens USA. Ordföranden Berggren underhöll vid ett sammanträde den 7 november 1947 med uppläsning av egna dikter.

Platsen för F.C.C:s vårmiddag 1949 (Res-taurang Trianon) gav klubbmästaren Holger Blom en naturlig anledning att kåsera om Strömmens stränder. När föreningen 1952 hade sin vårfest på Djurgårdsbrunns Vårds-hus hade han lika påpassligt Djurgården som

tema för ett kåseri. På Luciafesten samma år berättade han under rubriken "Morens sista suck eller vår i Andalusien" om en Spanienresa han gjort.

Assessor Harald Ljungström visade på vår-middagen 1950 egenhändigt tagna bilder från Italien. På initiativ av F.C.C:s styrelse, "enkannerligen skattmästaren Gorthon" anordnade sex katolska föreningar en visning av färgbilder tagna vid det Heliga året 1950. Visningen av bilderna, som också de var tagna av assessor Ljungström, ägde rum på Viktoriasalen den 20 april 1951.

Bland övriga föredragshållare kan nämnas redaktören Tiberin Morariu, till börden rumän, som höll föredrag om "Det moderna Turkiet" vid vårfesten 1946. Vera Sjöcrona berättade för deltagarna på vårmiddagen 1947 om hur det är att vara "Granne med kungen".

På Luciafesten 1954 talade författarinnan Anna-Lenah Elgström om "Moder Elisabeth och Birgittinerna". I samband med föredraget sände F.C.C. ett telegram till moder Elisabeth, som hon besvarade med tillönskan om Guds välsignelse under det kommande året.

Skådespelaren Erland Colliander anlätades åter vid ett par tillfällen att underhålla föreningsmedlemmarna. Också skådespelaren Alrik Kjellgren gästade föreningen. Bl.a. läste han på vårfesten 1953 en "ståtlig" egen dikt samt några dikter av Bo Bergman och Strindberg. Uppläsningen beledsagades av bakgrundsmusik på flygel utförd av fru Elsa Svensson.

Det förefaller nära nog ha utbildats en tradition att en präst skulle föreläsa vid årsmötena. Sålunda talade pater Augustinus

Rademacher endast några månader före sin död om "Svepeduken i Turin" på årsmötet 1947. På nästa årsmöte framträdde pater Augustin Adelkamp med ett föredrag om Caritas och dess arbete. Vid årsmötet 1949 berättade pater Meyer om "De kristna indianernas samhällssystem med bibehållen privat äganderätt i 1700-talets Paraguay". Även på årsmötet 1950 anlätades en medlem av prästerskapet att hålla föredrag. Då beträdde nämligen kyrkoherde Theeuwes talarstolen och berättade om Michelangelo och hans kolossalstaty av Moses i kyrkan San Pietro in Vincoli i Rom.

På årsmötet 1951 delgav pater Paul Schmidt åhörarna sina erfarenheter från en vistelse i Irland. Biskop Nelson svarade för före-draget på nästa årsmöte (1952). Ämnet för hans föredrag var "Benediktinskt kloster-liv". Kyrkoherde B. Fens berättade på års-mötet 1953 om vallfartsorten Lourdes.

På årsmötet 1954 hade turen kommit till kyrkoherde Nordmark vars föredrag bar ti-teln "En svensk katolsk drottningens minne på Madeira".

Även i andra sammanhang utnyttjades prästerna som föreläsare. Sålunda berättade kyrkoherde Dr B. van Mierlo på Luciafesten 1950 om hur det är "Att vara präst i lands-orten". Dominikanpatern Gabriel Näsmark hade som ämne för ett föredrag den 7 november 1946 "Bröderna Ratisbonne och judemissionen".

F.C.C. företog ingen längre utflykt under perioden men arrangerade en rad studie-besök. 1945 besöktes Waldemarsudde och 1948 Thielska Galleriet. Vidare visade i juni 1948 amanuens Nils Lindhagen den stora ut-ställningen "Konstskatter från Wien" på

Nationalmuséum. Stockholms slott besågs vintern 1949 och Millesgården i september 1950. På initiativ av klubbmästaren Gorthon besöktes Sjöhistoriska Museet i november 1951. En mexikansk utställning på Liljevalchs lockade föreningen till ett besök i oktober 1952. Året därpå gjorde F.C.C. ännu ett besök på Liljevalchs. Denna gång för att bese Carl Larssons Minnesutställning.

1955 - 1964

Under den nu aktuella tidsperioden uppehölls fram till 1958 petrusämbetet av Pius XII. Ur konklaven vid det följande påve-valet framträdde Angelo Giuseppe Roncalli som påve och tog namnet Johannes XXIII. Denne påve församlade 1962 det andra Vati-kankonciliet som kom att få så stor betydelse för kyrkans fortsatta utveckling.

Under konciliet gick Johannes XXIII och efterträddes av Paulus VI. Under dennes pontifikat avslutades konciliet.

Beträffande den katolska kyrkan i Sverige kan nämnas att biskop Müller år 1957 återvände till sitt hemland Tyskland efter 34 år i Sverige. Han efterträddes av biskop Ansgar Nelson, som förlade biskops-ämbetet till Vallhallavägen 32. Sedan Nelson avträtt som biskop vigdes år 1962 vid en högtidlig TV-sänd mäsas i Blå Hallen i Stockholms stadshus den amerikanske oblatatern John Taylor till ny biskop av Stockholm.

Kyrkoherde Wehner ledde Eugeniaförsamlingen under hela tioårsperioden. I S:t Erik tilltädde efter B.van Mierlo Petrus Verburgh som kyrkoherde 1 april 1958. Han upprätthöll detta ämbete till 1961 då han efterträddes av Osvold Eaves OSB. Denna stannade endast något år och efterträddes redan År 1962 av kyrkoherden i Malmö Johannes F. Koch. S:t Erik församlingen började benämnas Domkyrkoförsamlingen och dess kyrkoherde domprost.

I Marie Bebådelseförsamlingen var pater Fens kyrkoherde till 1959 då han utnämndes

72

till generalvikarie. Han efterträddes som kyrkoherde av pater Michel Ferry som dock 1962 återvände till Frankrike. Han hade då varit i Stockholm i 15 år. Ny kyrkoherde blev då Louis Dauchez. Den 29 december 1964 bildades Vår Frus församling i Täby som en annexförsamling till Marie Bebådelse församlingen. Dess förste kyrkoherden blev oblatfadern Salman Threadgill.

Antalet katoliker i Sverige hade ökat och var i början av 1960-talet ca 33 000 och antalet präster var 73.

Regeringsmakten i Sverige innehades sedan 1951 av socialdemokrater och bondeförbundare förenade i en koalitionsregering med Tage Erlander som statsminister. År 1957 bildade Erlander en helt socialdemokratisk regering.

Styrelse och övriga ledamöter

De första fyra åren av den tidsperiod av F.C.C:s historia som nu behandlas var konstnären Edw. Berggren alltså ordförande. Han lämnade posten 1959 82 år gammal och efterträddes av direktören Carl Johannsen. I protokollen finns ingen vice ordförande antecknad för åren 1959 och 1960. År 1961 valdes byrådirektören, sedermera byråchefen Hans Lundberg till denna uppgift.

År 1957 skedde också ett byte på posten som sekreterare. Carlo Sant'Orp lämnade då sekreterarskapet efter att med nit och skicklighet ha fullgjort det sedan 1924 (34 år). Han utsågs som tack till hedersledamot i föreningen. Redan tidigare hade han förlänats den påvliga utmärkelsen

Pro Ecclesia et Pontifice. Hans efterträdare blev Hélène Rydquist som dock hastigt avled 1961. Till ny sekreterare utsågs Marie

Björling. Hon stannade på posten till 1964 då Elli Hammarlind tillträdde som sekreterare.

1959 inträdde i styrelsen en dam som under många år kom att spela en betydelsefull roll i föreningen, nämligen Birgitta Blomberg, född Törnqvist senare omgift Zeal. Hon valdes nämligen då till kassör och kom också efter Hélène Rydquists död att en kortare tid fullgöra uppgiften som sekreterare. Utsedda värdinnor och övriga styrelsemedlemmar, mellan vilka gränsdragningen i protokollen ibland är ganska oklar, framgår av bilaga 3.

I samband med föreningens sextioårsdag 1955 utnämndes fyra damer, Margaretha Wrethman, Dadine Linblom, Brita Roesler och Elisabeth von Eichwald till hedersledamöter. Fru von Eichwald uppvaktades också på sin 90-årsdag 1958.

Ibland var tillströmningen av medlemmar till föreningen ganska stor. Bl.a. antogs i november 1955 en rad nya medlemmar, bl.a. Nils Adler, K.E. Degen, Anna-Lenah Elgström och herr och fru M. Wilczek. Även vid års-mötet 1960 presenterades en rad nya medlemmar bl.a. John Perup, Ulf Lundahl, Ove Meyer-Leegard och Sten Söderberg.

Ambitionerna om föreningens tillväxt var hos styrelsen stora. På ett styrelsesammanträde 1961 ansåg den att man borde eftersträva att få Barbro Alving, Alf Åberg, Eva Berg, Herbert Grevenius och Robert Braun som medlemmar. I någon mån lyckades man också. I varje fall kom Herbert Grevenius med fru ganska ofta till föreningens sammanträden. Herr och fru Åberg återfinns också snart bland medlemmarna.

Men medlemskaran reducerades också, främst genom dödsfall. På sedvanligt sätt påmindes medlemmarna om detta vid parentationer över avlidna medlemmar som fortsatte att hållas vid årsmötena.

Vid parentationen på årsmötet 1957 lyses frid över bl.a. kyrkoherde Nordmark och civilingenjören von der Burg. Vid nästa årsmöte påmindes deltagarna om att bl.a. Josefa Armfelt, Eric Walldie och Martha Gorthon hade avlidit. 1960 gällde parentationen pater von Styp och Elisabeth von Eichwald. Påföljande år stannade man inför minnet av Concordias andlige rådgivare pater Meyer. Andra under det då gångna året döda medlemmar var Harald Fleetwood, Brita Roesler, född Åstedt, Wilhelm Biber och såsom redan nämnts föreningens sekreterare Hélène Rydquist.

Vid årsmötet 1962 riktades särskild uppmärksamhet åt den mångårige ordföranden Berggren som jämte kyrkoherde Åke Westerdahl och konstnärinnan Harriet Sundström hade avlidit sedan föreningen senast samlades till årsmöte.

Bland föreningens jubilarer under de aktuella åren kan nämnas biskop Taylor som fyllde 50 och ordföranden Johannssen som firade sin 70-årsdag.

-

-

Lokaler

Även under den nu behandlade tidsperioden var utnyttjandet av församlingslokalen på Norra Smedjegatan mycket sparsamt. Heyman-Björns pensionat på Blasieholmstorg 11 i Sörensenska huset vid Fersenska terrassen var desto flitigare använt. Dit förlades

inte mindre än tretton sammanträden. Norra Tullstugan utnyttjades tre gånger. Lika många gånger hade Hotell Excelcior föreningen som gäst. Två sammanträden avhölls i Stigbergets Borgarrum. Av vårmiddagarna avnjöts fyra på Borgen på Ladugårdsgärde och fyra på Källhagens Vårdshus. En av vårfesterna var förlagd till Ulriksdals vårdshus. Sitt 60-årsjubileum firade föreningen i Riches festvåning.

I anlutning till de många studiebesöken som föreningen gjorde även under den nu aktuella perioden fortsatte man traditionen att inta lättare förtäring i angränsande näringsställen såsom Kaffegillet, hotell Excelcior, Alle Mans Katt och Restaurang Aniara i ett av höghusen vid Hötorget.

Styrelsen sammanträdde oftast hemma hos de olika styrelsemedlemmarna varvid det alltid bjöds på god traktering.

Program på sammanträdena

Holger Blom var den store organisatören av föreningens sammankomster. Han anskaffade som klubbmästare inte bara lokaler till sammanträdena och svarade för att det bjöds god förtäring utan underhöll också själv deltagarna med föredrag och kåserier oftast med anknytning till Stockholm. Han hade därtill utomordentliga kontakter med kul-turpersonligheter och institutioner i Stockholm som öppnade möjligheter till in-nehållsrika Concordiaprogram. I över fyrtio år (1931 - 1974) var han formellt utsedd till föreningens klubbmästare och förblev i egenskap av vice ordförande dess primus ända till sjukdomen lade hinder i vägen för hans alltid helhjärtade engagemang i F.C.C. Varje försök att göra honom till ordförande avböjde han bestämt.

Bland de programpunkter som Blom svarade för under den nu aktuella tioårsperioden kan nämnas att han vid föreningens årsmöte 1955 berättade om ett besök i Polen.

Vid Luciafesten samma år som ägde rum i Norra Tullstugan berättade han om hur denna byggnad en gång i tiden hade använts. Vid F.C.C:s 60-årsjubileum, som såsom nyss nämnades ägde rum på restaurang Riche, kåserade han om föreningens historia. Vid samma tillfälle ingick han också som flöjtist i den lilla orkester som på sedvanligt sätt förhöjde feststämningen genom att spela F.C.C:s marsch. Övriga orkester-medlemmar var Erik Åstedt (cello) och fröken Borch (piano). I anslutning till ett par av vårmiddagarna i Borgen på Ladugårds-gårde berättade han om Djurgården ur olika aspekter. Vid ett annat sådant tillfälle (1962) talade han om Stockholms offentliga skulpturer, ett ämne som han ytterligare belyste vid en sammankomst påföljande år. När föreningen gästade Stigbergets Borgar-rum gav det honom anledning att tala om Fjällgatan och närliggande trakter av Södra Bergen.

Vid ett studiebesök på Gatukontorets byggnadsavdelning under blivande Sergels torg gav Blom deltagarna en inblick i S:t Euge-niaförsamlingens byggnadsplaner och den pågående och kommande omdaning av Stockholms city.

Vid årsmötet 1956 talade fil. dr Lechard Johannesson om sitt andliga möte med Schar-tau. Årsmötet 1958 hade ett föredrag av Ernst Gerlich om en resa i Siam som underhållande programpunkt. Vårmiddagen 1958, som var förlagd till Ulriksdals Vårdshus, inspirerade ordföranden Johannsen att berätta om Ulriksdals slott och dess omgivningar.

Pater Albert Ammann, som var professor vid det Påvliga institutet för orientalisk konst i Rom, talade vid ett sammanträde den

23 oktober 1958 om bysantinsk konst från 1300- och 1400-talen. Han var son till Ellen Ammann, som vi mött i det föregående och alltså barnbarn till doktorinnan Lilli Sundström och hade tidigare verkat några år vid Eugeniaförsamlingen.

I anslutning till årsmötet 1959 kåserade

F.C.C:s dåvarande kassör Waad om en resa i England. Vid nästa årsmöte (1960) visade kyrkoherde Erik Beijer (Gotland) bilder från Rom. När föreningen samlades till årsmöte 1961 berättade Dr Robert Braun om sin bok Silvertronen (om drottning Josefina) och dess tillkomst. Pater Borthon, som kommit till Sverige efter att ha vistats och verkat många år i Indien, höll vid ett sammanträde 1960 föredrag om detta land.

En annan utblick över den asiatiska delen av världen gav ordförandens dotter leg. sjuk-sköterskan Joyce Johannsen vid ett sammanträde 1963 då hon till egna färgbilder berättade om Korea och det skandinaviska undervisningssjukhuset i Söul.

På ett sammanträde i april 1957 spelade pastor Massimo Cogliati ur en av Tjajkovskijs pianokonsorter och ett preludium i ciss-moll av Rachmaninoff. I oktober samma år underhöll han åter med pianomusik av bl.a. Tjajkovskij.

Något exotiskt vilade över Luciafesten 1958 då en doktorinna Mauko Hast, som var japanska, bl.a. framförde några japanska sånger. I mars 1959 sjöng den ungerske operasångaren Ernö Talas sånger av Rossini, Händel, Schubert och Bartok.

En från tidigare välkänd musikanter ur den egna kretsen, Erik Åstedt, framförde musik för cello av Beethoven och Händel ackompanjerad av Maja Röhr vid vårmiddagen 1959.

Operasångaren Ove Meyer Leegard sjöng vid vårmiddagen 1960 svenska, engelska och italienska sånger. Även vid detta tillfälle ackompanjerade fru Maja Röhr. Meyer-Leegard framträdde också vid nästa

78

vårmiddag med samma ackompanjator. Vid detta tillfälle stod sånger med motiv från Djurgården på programmet.

Under den nu skildrade perioden svarade också musikediktören Martin Andréasson och hans hustru Lottie ibland för den musika-liska underhållningen. Bl.a. framförde de på violin och piano kompositioner av Bach, Beethoven och Händel vid Luciafesten 1960.

Vid Luciafesten 1961 sjöng Elsa Herou ro-manser av Peterson-Berger och Emil Sjögren. Även vid vårmiddagen 1963 underhöll hon med romanssång.

1965 - 1974

Paulus VI uppehöll påveämbetet under alla de år som behandlas i detta avsnitt. Inte heller på biskopsstolen i Stockholm skedde någon förändring. John Taylor var sålunda alltjämt ledare för den katolska kyrkan i Sverige. I Eugeniaförsamlingen efterträddes pater Wehner av pater Peter Hornung SJ som kyrkoherde år 1966. Kyrkoherde i Domkyrkoförsamlingen var under hela perioden msgr Johannes F. Koch. I Marie Bebådelse församlingen var Louis Dauchez OP kyrkoherde till 1971 då han efterträddes av pater Jean Dureau också han dominikan. Vår Frus församling i Täby bytte kyrkoherde 1966 då Selman Threadgill efterträddes av Donald Deitz OMI. Denne stannade i befattningen till 1972 då en annan oblatfader, Clyde Rausch, utnämndes till församlingens kyrkoherde.

S:ta Eugeniakyrkan på Norra Smedjegatan 24 revs 1968 och församlingen flyttade sin verksamhet till tre olika fastigheter på Drottninggatan. Men på andra håll i landet uppfördes nya kyrkor och kapell. Bl.a. utvidgades Birgittaklostret i Vadstena. med bl.a. en ny kyrka.

I linje med den kyrkliga nydaning som följde av Andra Vatikankonsiliet, som avslutades 1965, lästes samma år mässan för första gången på svenska språket.

80

S:t Eriks katolska skola flyttade 1967 från Södermalm till nyuppförda lokaler i Enske-de. Samma år började den svenska staten utbetala årligt verksamhetsbidrag till de fria samfunden, däribland katolska kyrkan.

Antalet katoliker i landet ökade, främst genom invandring. Enbart i Stockholm bodde 12 000 katoliker.

- Sverige hade under hela tidsperioden en socialdemokratisk regering som fram till 1969 leddes av Tage Erlander och därefter av Olof Palme.

-

- Styrelse och övriga medlemmar

F.C.C. hade under de fyra första åren av perioden 1965 - 1974 Carl Johannsen som ordförande och Hans Lundberg som vice ordförande. Föreningen bytte ledning 1969. Johannsen avgick då av åldersskäl och Lundberg intog hans plats. Direktören Karl Erik Degen blev vice ordförande.

Som tack för sina insatser i föreningen utsågs Carl Johannsen i samband med sin avgång till hedersmedlem. Redan den 30 oktober samma år avled Johannsen. Han hade då varit medlem i föreningen i 19 år och dess ordförande i 10 år.

Under perioden hade föreningen inte mindre än fyra sekreterare, nämligen i nämnd ordning: Elli Hammarlind, John Perup, Ulla af Wirsén och Marie Björling.

Som outtröttliga värdinnor verkade i första hand Charlotte von der Burg och friherrinnan Espérance von Rennenkampff. Birgitta Blomberg fortsatte sin redan 1959 påbörjade långa period som föreningens kassör.

Styrelsens sammansättning finns i detalj redovisad i bilagorna 1 - 3.

På ett sammanträde i februari 1972 avböjde styrelsen att följa ett förslag från revisorerna att övergå till att föra protokollen på lösa blad. Under hela sin verksamhet hade föreningen nämligen för hand fört in både styrelseprotokollen och protokollen från de allmänna sammanträdena i en och samma protokollsbok. Styrelsen motiverade sin inställning med att ett lösbladssystem riskerade medföra att vissa protokoll kunde komma bort till men för forskningen i föreningens historia. I mitten av 1970-talet började man dock att föra protokollen på det av revisorerna förordade sättet. Styrelsens invändning var tydligen välgrundad eftersom en del av protokollen från denna tidsperiod inte kunnat återfinnas i föreningens arkiv. Så småningom återgick man till att föra protokollen på det för föreningen traditionella sättet.

Från och med 1965 har man bättre grepp om medlemsantalet i föreningen eftersom det i protokollen börjar finnas uppgifter om antalet medlemmar. 1965 angavs detta vara exakt 100. Det fortsatte sedan att under hela perioden pendla kring detta antal.

Traditionen att hålla parentationer över avlidna medlemmar i samband med årsmötena fördes vidare. Däremot upphörde de i början av föreningens verksamhet ofta förekommande noteringarna i protokollen om vilka som antogs som medlemmar i föreningen eller begärde att få lämna den.

82

De i protokollet noterade parentationerna vid årsmötet 1968 visar att två av de äldsta medlemmarna i föreningen, nämligen konstnären Enoch Ringnér och Maria Blom, maka till Edv. Blom, hade avlidit liksom författarinnorna Karin Sparre och Karin Anckarsvärd.

I början av 1970-talet avled två damer, Margarethe Wrethman och Edith Gorthon, född Blom, som båda hade tagit aktiv del i F.C.C:s verksamhet. Fru Wrethman uppnådde en ålder av 89 år och var vid sitt frånfalle föreningens äldsta medlem. Detta år avled också föreningens flitige musikanter Erik Åstedt.

Vid årsmötet 1967 överlämnades blommor till kassören Birgitta Blombergers mor Maria Törn-quist med lyckönskningar på hennes 80-års-dag. Samtidigt tackade man för hennes arbete med utsändning av kallelser och för att hon bistått värdinnorna med en del praktiskt arbete i samband med sammanträdena. Ett år senare avled hon i en trafikolycka.

1970 sände F.C.C. genom styrelsens försorg blommor till Maja von Engeström som sedan länge hade varit bunden vid sjuksängen.

Lokaler

I början av den nu behandlade tidsperioden utnyttjades fortfarande Heyman-Björns Pensionat på Blasieholmstorg 11 ganska flitigt för föreningens sammanträden. Där av-hölls årsmötena 1965, 1966 och 1968. Lucia-festen 1968 firades också där.

S:ta Eugeniaförsamlingen hade en tillfällig församlingslokal på Malmtorgsgatan 5 sedan Norra Smedjegatan 28 hade rivits i mitten

av 1960-talet. Denna lokal användes av F.C.C. för vårmiddagen 1966 och för Luciafesten året därpå. Även de provisoriska lokaler i gamla Centralbadet, som församlingen fick vid flyttningen till Drottninggatan, kom till användning. Där firades nämligen vad man kallade en adventsafton 1968 liksom föreningens Luciafest två år senare.

Årsmötet 1967 var förlagt till Konstnärsklubbens lokaler på Smålandsgatan 7, medan årsmötet 1969 ägde rum på Margareta Hus-hållsskola.

För en vårmiddag (1968) användes på nytt Borgen på Ladugårdsgärde. Året därpå hälsade föreningen varen på restaurang Viktoria i Kungsträdgården. Varmiddagarna 1970 och 1972 var förlagda till Godthem på Djurgården.

Domkyrkans församlingslokaler användes för två sammanträden. Stora Sällskapet uppläts för ett sammanträde. Sin 75-årsdag firade F.C.C. i Riches festvåning.

Så länge Johannsen var ordförande använde styrelsen i allmänhet hans kontor på Västra Trädgårdsgatan för sina sammanträden. Där-efter blev Eugeniaförsamlingens lokaler en vanlig samlingspunkt för styrelsen. Ett sammanträde hölls hemma hos kassören.

Program på sammanträdena.

F.C.C. förefaller ha haft en viss nedgångs-period under 1960-talet. Deltagandet i sammanträdena minskade. Bl.a. måste vårmid-dagarna 1965 och 1967 ställas in på grund av för få anmälningar.

Mot denna dystra bakgrund samlades styrelsen till en sammankomst på Byggnadsföreningens restaurang i mitten av november 1966. Gäster var kyrkoherde Hornung och Ulla af Wirsén. Klubbmästaren Holger Blom skildrade hur man under de senaste åren haft svårt att animera till deltagande i föreningens sammankomster. Man hade därför begränsat dem till ca fyra om året. Kyrkoherde Hornung ombads ge synpunkter. Han såg inga brister i programmen. Det minskande deltagandet ansåg han bl.a. bero på att man numera var dubbelarbetande i familjerna och dessutom oftast bodde i förorterna. Att efter en arbetsdag bege sig till ett sammanträde inne i staden var för många svårt. Hans Lundberg framhöll att medlemmar från Juventus borde uppmuntras att också bli medlemmar i Concordia.

Med ett och annat undantag kom man också att de närmaste åren behålla begränsningen i antalet sammanträden, d.v.s. två sammanträden på våren och lika många under höst-månaderna. Det visade sig dock så småningom att medlemmarna började besöka sammanträdena flitigare.

Bland föredragshållarna på föreningens sammankomster kan i första hand nämnas Alf Åberg som vid årsmötet 1968 höll ett föredrag som han givit titeln "Den franska ambassaden från kardinal Richelieu till drottning Kristina år 1634".

Kyrkoherde Johannes F. Koch framträdde vid en "adventsafton" samma år med ett kåseri som hette just "Advent 1968".

Holger Blom var fortfarande föreningens stora tillgång. Han höll ett föredrag benämnt "Inspirerad av Semiramis" (de hängande trädgårdarna) på årsmötet 1967.

Han räddade programmet på vårmiddagen samma år genom att med kort varsel visa bilder sedan ett planerat framträdande av skådespelaren Gunnar Björnstrand inte hade kunnat komma till stånd. En resa i Sydamerika gav anledning till ett som vanligt uppskattat föredrag av Blom på årsmötet 1972. Sist men inte minst bör nämnas att han på föreningens 75-årsfest på Riche den 23 november 1970 på sitt trivsamma sätt kåserade om Stockholm vid sekelskiftet.

På F.C.C:s 75-årsfest framträdde inte bara Holger Blom utan också poeten Bo Setterlind som föredrog en rad egna dikter. Tillställningen kom att starkt anstränga föreningens ekonomi. Den saknade nämligen täckning för Setterlinds arvode på 500 kr och hans kostnader för hotellrum m.m. Detta påpekades av revisorerna. De räknade dock med att bristen skulle täckas genom utlovade bidrag. Ordföranden Hans Lundberg tillsköt också 200 kr och kassören 50 kr. Holger Blom lovade att betala återstoden. På grund av sitt svåra ekonomiska läge anordnade föreningen

inget eget program vid årsmötet 1971 utan "hängde på" en fest som Eugeniaförsamlingen höll i Franska Skolan. Ett inledande årsmöte hade dessförinnan avhållits i en av skolsalarna.

På Luciafesten 1971 höll ordföranden Hans Lundberg ett föredrag om sin företrädare Edw. Berggrens betydelse som konstnär och som ordförande i F.C.C.

Under perioden besökte föreningen flera separatutställningar på Nationalmuseum nämligen:

- Modernt 66 (20/4 1966)
- Drottning Kristina (25/10 1966)

86

- Höjdpunkter i norsk konst (11/11 1968)
- Konstskatter från Wien (10/2 1969)
- Bild och teater (4/12 1969)

En på Historiska museet anordnad utställning kallad Den heliga Birgitta och Vadstena lockade självklart en katolsk förening som F.C.C. till ett besök (17/1 1971).

Våren 1967 företog föreningen en utflykt till Uppsala. Även hösten 1969 arrangerades en utflykt. Denna gång var målet Stäket och Sigtuna där tyngdpunkten lades på Sigtuna-stiftelsen. I början av september 1970 ställdes kosan till Södertälje, Trosa och Tullgarn. Tyresö slott besågs i augusti samma år. Vid besöket firades mässa i det av markis Lagergren iordningställda privatkapellet.

Närmare utflyktsmål stod också på pro-grammet. Bl.a besöktes i november 1967 den katolska skolan sedan den installerat sig i nya lokaler i Enskede.

När det gäller de musikaliska inslagen i programmen hade föreningen liksom under föregående tioårsperiod en stor tillgång i föreningsmedlemmen operasångaren Ove Meyer-Leegard. Under de nu aktuella åren lät han t.ex. deltagarna på vårmiddagen 1966 njuta av barockarior av Purcell och Telemann.

På Luciafesten samma år bjöds på skönsång av en annan välkänd sångbegåvning inom föreningen, nämligen Elsa Herou. Hon framförde vid detta tillfälle en rad klassiska julsånger.

En annan medlem som svarade för musikalisk underhållning var André Verver som sjöng till eget gitarrackompanjemang vid vårfes-ten 1972.

1975 -1984

I augusti 1978 dog påve Paulus VI. Han efterträddes av Johannes Paulus I, som av-

led efter bara någon månad. Nästa påve blev den ännu regerande Johannes Paulus II. Ett tecken på förbättrade relationer mellan vårt land och den Heliga Stolen var upprättandet av diplomatiska förbindelser dem emellan år 1982.

Biskop Taylor avled 1976. Först efter ett och ett halvt års väntan fick Sverige en ny biskop genom utnämningen av hjälpbiskopen i Hamburg Hubertus Brandenburg till biskop i Stockholms katolska stift. Han installerades till sin nya uppgift vid en hög-tidlig mässa i Katarina kyrka i Stockholm 1978.

I S:ta Eugeniaförsamlingen var pater Hornung alltjämt kyrkoherde, medan domkyrkoförsamlingen leddes av domprosten Johannes F. Koch. Dominikanerna upphörde år 1976 att ha ansvaret för Mariebebådelseförsamlingen varvid också pater Dureau lämnade sin uppgift som kyrkoherde. Efter viss tvekan om församlingens fortbestånd utnämndes Jan Smith till den förste kyrkoherden i församlingen som inte var dominikan. I Vår Frus församling var Clyde Rausch kyrkoherde under hela tioårsperioden.

88

Den nya S:ta Eugeniakyrkan invigdes 1982 och året därpå den utvidgade domkyrkan. Även ute i landet tillkom en rad nya guds-tjänstlokaler. Biskopsämbetet flyttade från Valhallavägen till Götgatan.

Bland andra för den katolska kyrkan i Sverige betydelsefulla händelser kan följande nämnas.

1975 Credo byter namn till Signum.

1979 Moder Teresa, Calcutta, får Nobels fredspris.

1981 En ny översättning av Nya Testamentet utkommer liksom en ny upplaga av boken Oremus.

Lech Walesa tilldelas Nobels fredspris.

1982 Sex ständiga diakoner vigs i Vadstena.

1984 Birgittaklostret i Vadstena firar 400-årsjubiléum

Den katolska kyrkan i Sverige fortsatte att växa. I början av 1980-talet fanns det 92 000 katoliker och 52 katolska guds-tjänstlokaler.

På det inrikespolitiska planet upplevdes det som en stor omvälvning, när social-demokraterna förlorade 1976 års val och Sverige efter flera årtiondens socialdemo-kratiskt maktinnehav fick en borgerlig koalitionsregering (c,m,fp) med Thorbjörn Fälldin som statsminister. Redan 1978 brast det i samarbetet mellan koalitionsbröderna och folkpartiet bildade en minoritetsregering med Ola Ullsten som statsminister.

Denna regering blev kortlivad och en ny borgerlig koalitionsregering tog vid. I den ingick på nytt alla borgerliga riksdags-partier. Fälldin blev åter statsminister. Även denna regering drabbades av samarbets-problem vilket ledde till att moderaterna lämnade regeringen och Fälldin bildade en

center-folkpartiregering. Resultatet av 1982 års riksdagsval gav underlag för en socialdemokratisk regering med Olof Palme som statsminister.

-

-

Styrelse och övriga medlemmar

De tre första åren av tidsperioden 1975 - 1984 var Hans Lundberg ordförande med Holger Blom som vice ordförande. Blom kvarstod som vice ordförande även sedan ordförandeskapet 1978 övergått till Karl Erik Degen.

1974 valdes Marie Björling till sekreterare. Hon efterträddes redan 1975 av Ulla af Wirsén som dock avled redan hösten 1976. Efter henne utsågs Charlotte von der Burg till sekreterare. Birgitta Zeal hade under hela perioden hand om föreningens kassa. Beträffande styrelsens sammansättning i övrigt se bilaga 3.

Vid årsmötet 1975 erinrades om att greve Johan Lagergren gått ur tiden. Parentationen över avlidna medlemmar vid årsmötet 1978 rörde friherre Rutger von Essen och Erik Beijer. 1979 påminde ordföranden om att den en gång i föreningen så aktiva Irma Netzler, född Herzog, avlidit.

Vid årsmötet 1981 ägnades parentationen förre ordföranden Hans Lundberg och tidigare kassören i F.C.C. påvliga kammarherren och civilingenjören Bo Gorthon som

På årsmötena 1982 och 1983 hedrades minnet av bl.a. kyrkoherde Wehner och broder Lüken, Elisabeth Nyblom, Josef Dobesch, Nils Adler samt Britaa von Greber. Den sist-nämnda deltog trots sina 95 år så sent som hösten 1980 i föreningens 85-årsjubileum i Tyska församlingens lokaler.

Vid det sista årsmötet inom perioden (1984) erinrades om professor Aron Anderssons och Karin von Horns frånfällen.

Under perioden uppvaktade föreningen flera medlemmar på deras jämna födelsedagar. Bland dessa kan nämnas Astrid Blom som fyllde 80 år den 8 juni 1979 och general-vikarien Hans Henrik von Essen som blev 75 år den 11 augusti samma år. Josef Dobesch firade sin 90-årsdag i augusti 1986. På Luciafesten 1981 överlämnade ordföranden en bok av Alf Åberg till Holger Blom som present på hans redan timade 75-årsdag.

John Perup fyllde 75 år 1981. På födelse-dagsbarnets önskan lämnade föreningen i stället för present ett bidrag till dom-kyrkans nybyggnadsfond. Föreningen uppvaktade också biskop Hubertus Brandenburg på dennes 60-årsdag 1984.

Lokaler

Föreningen använde under den tid, som nu behandlas, de katolska församlingslokalerna i ökad omfattning. Fem gånger ägde samman-komster rum hos dominikanerna på Linné-gatan. Tre gånger besökte man "Stallet" på Villagatan. Lika många gånger sammanträdde

man i Eugeniaförsamlingens nya lokaler på Kungsträdgårdsgatan. Påfallande många gånger (6), bl.a. i samband med Lucia-firandet, förlades sammanträdena till domkyrkan där det genom utbyggnaden skapats många nya utrymmen för förenings-samman-komster.

Vid ett par tillfällen sammanträdde F.C.C. i Konstnärsklubbens hus på Smålandsgatan. Ett årsmöte (1976) hölls i samband med ett studiebesök i det nyuppförda Kulturhuset och ett annat (1980) då föreningen besökte Stigbergets Borgarrum. En gång (1981) kombinerades årsmötet med ett besök i Stadsmuséet.

För vårmiddagarna utnyttjades bl.a. restauranger som Gondolen (1978) och Carl Michael Bellman på Djurgården (1983). 1982 följdes traditionen från tidigare år att hälsa våren på Kungliga Borgen. En vår-middag förlades till Kvarnen vid Skanstull (1981).

-
Sitt 80 -årsjubileum firade föreningen med en fest i von der Lindska Valven. 85- årsfesten ägde rum i Tyska Församlingens lokaler.

-

-
Program på sammanträdena

Musikinslagen på förenings-sammankomsterna var under perioden mycket få. Kanhända detta berodde på att musikutövarna i de egna leden hade blivit färre. Man utövade inte den klassiska hemmusiken i samma utsträck-ning som tidigare. De moderna grammofonerna hade gjort det möjligt att med god kvalitet hemma i vardagsrummet kunna avnjuta musik exekverad av världens främsta artister. Bortsett från den traditionella sången vid

Luciafesterna och ett och annat uppträdande av vissångare stod därför det talade ordet helt i centrum för sammankomsterna.

Bland föreläsarna kan nämnas fil. dr Hans Beskow som vid föreningens 80-årsjubiléum talade över ämnet "Kyrkobyggnad och stadsbyggnad - problem kring Stockholms stadsbebyggelse".

En mycket uppskattad föreläsare var dr Alf Åberg som vid årsmötet 1976 talade över ämnet "Finns det en svensk folksjäl?". I protokollet från detta sammanträde anges att åhörarna efter att ha fått den i föredragsrubriken ställda frågan besvarad övergick att dricka te ur föreningens egen, av systrarna Foss donerade teservis.

- Vid en sammankomst i "Stallet" förmedlade syster Catharina Broomé sina intryck från det ekumeniska riksmötet i Västerås (V77).

Kaj Engelhart berättade vid Luciafesten 1979, som ägde rum på Konstnärsklubben, om socialvården i Stockholm för 600 år sedan utifrån resultatet av grävningarna på Helgeandsholmen.

Vid ett sammanträde i maj 1978 berättade kyrkoherde Hornung om en resa han företagit till Kalifornien och vid vårmiddagen 1983 om en flera månader lång vistelse i Syd-amerika.

Vid Luciafesten 1978 höll pater Kawczinski ett föredrag betitlat "Vilken roll spelade och spelar den heliga modern i den katolska kyrkan". Ordföranden Karl Erik Degen berättade på årsmötet 1979 om en bilresa som han hade företagit för 49 år sedan till Italien och Spanien och vid årsmötet 1982 om en

hjälpexpedition till Polen. Vid detta tillfälle visades bilder från bl.a. Krakow vilka kommenterades av fru Zofia Maria Wilczek. Fil. lic. Jon Peter Wieselgren berättade i oktober 1979 om sina minnen från Rom.

Författaren Per Anders Fogelström rönte stor uppskattning när han på ett sammanträde i Stigbergets Borgarrum berättade om "Folken på Söder" (17/3 1980). Monsignore Koch kåserade vid Luciafesten 1982 under rubriken "Kring bayerska personligheters insatser vid uppbyggnaden av vår kyrka sedan 1781".

Holger Blom fortsatte att vara föreningens ankare. Han framträdde som en mycket uppskattad kåsör vid en rad tillfällen. På årsmötet 1978, som hölls i Konstnärsklubbens hus på Smålandsgatan, höll han med anknytning till "almbråket" i Kungsträd-gården ett föredrag betitlat "Karl XII och almarna". Vid ett sammanträde ett par månader senare på restaurang Gondolen kåserade han med anknytning till den magnifika utsikten från bergen på Söder om hur denna stadsdel kom till.

Vid föreningens 85-årsfest, vilken såsom redan nämnts gick av stapeln i Tyska församlingens lokaler, visade och kommenterade han bilder under titeln "Färgade plock ur bildarkivet från när och fjärran".

På vårmiddagen 1981 berättade han om sin barndomstid under rubriken "Försök till memoarer" och på vårmiddagen 1982, som av-åts på Borgen på Ladugårdsgärde, informerade han om tillkomsten av denna byggnad. Vid ett annat årsmöte (1984) berättade han om trakten kring Katthavet. Vid tesupén på

Cattelin efter ett besök på Medelhavsmuseet underhöll han de församlade med roliga hi-storier.

Bakom arrangerandet av ett flertal musei-besök som föreningen gjorde under perioden anar man också Holger Bloms hand.

I mars 1975 besöktes Nordiska Museet varvid deltagarna fick bekanta sig med forna tiders matseder. I oktober samma år lockade den Etiopiska utställningen på Historiska Museet till ett besök. Vid det efter-följande samkvämet i "Stallet" berättade syster Catharina Broomé om den koptiska kyrkan.

Årsmötet 1976 hade förlagts till Kultur-huset för att ge deltagarna möjlighet att bese en där anordnad van Goghutställning.

I april samma år begav sig föreningen till Nationalmuseet för att besöka en utställning med verk av de s.k. Düsseldorfarna. Även hösten 1976 inleddes med ett musei-besök. Denna gång gällde det en utställning om Sigismund Vasa och hans söner på Liljevalchs konsthall.

I mars 1977 besågs en utställning benämnd "Efter syndafloden" på Historiska museet.

Livrustkammaren visades i oktober 1978 av överintendenten Åke Meyerson och det nyinrigda Etnografiska Muséet (numera Folkens Muséum) fick ett besök av F.C.C. den 15 november 1980. Museet visades av intendenten Michael Skrukowski.

I anlutning till årsmötet 1981 kommenterade antikvarien Monika Eriksson en utställning på Stadsmuseet som var kallad "Yppighets Nytt" och hade svensk rokoko som tema.

Samma höst besökte F.C.C. utställningen Vikingarna på Nationalmuséum.

F.C.C. företog även en rad andra besök under perioden. Erstatstiftelsen besågs i maj 1979 och Tyska kyrkan i samband med 85-årsjubileet 1980. Den nya Eugeniakyrkan visades av kyrkoherde Hornung vid årsmötet 1982 som var förlagt till de då nyss invigda församlingslokalerna. Utbyggnaden av domkyrkan demonstrerades av domprosten Koch i anslutning till de dit förlagda sammanträdena. Självklart hörsammades under stor anslutning en inbjudan av biskopen att i oktober 1983 besöka det nya biskopshuset på Götgatan. Ett år senare tog föreningen sig en titt på det "nygamla" riksdagshuset.

Den 15 juni 1975 företog föreningen en utflykt till Kolmårdens Djurpark enligt protokollet i svarskonkurrens med prinsessan Christinas bröllop och en TV-sänd landskamp i fotboll.

1977 besöktes den nyinvigda S:t Ansgars-kyrkan i Södertälje. Besöket inleddes med att deltagarna bevistade högmässan i den nya kyrkan. Därefter visade den drivande kraften bakom kyrkbygget pater Glogowski och kyrkans arkitekt Fritz Voigt nybygget.

En något kortare avstickare utanför huvudstadens hank och stör gjordes i juni 1984, då Botkyrka kyrka besågs med efterföljande supé på idylliska Lyran i Sättra.

1984 - 1995 (till 1/7)

Den resande påven Johannes Paulus II.

ledde kyrkan under hela den tid som nu är ifråga. År 1989 ingick en "pilgrimsresa" till de skandinaviska länderna i hans res-plan. Det var en viktig händelse för den katolska kyrkan i Sverige, som bl.a. firades med en stor mässa i den då ny-uppförda Globen. Hubertus Brandenburg var under hela den nu behandlade tioårsperioden biskop av Stockholm, ett ämbete han fort-farande uppbär. 1987 fick han som hjälp den till biskop vigde engelskfödde passionistpatern William Kenney.

Domkyrkoförsamlingen bytte under periodens sista år herde då domprosten Johannes F. Koch av åldersskäl drog sig tillbaka och ersattes av msgr Lars Cavallin. Peter Hornung kvarstod som Eugeniaförsamlingens herde fram till 1993 då han efterträddes av Stefan Dartman. Även i Mariebebådelseförsamlingen skedde byte på kyrkoherdeposten då kyrkoherde Jan Smith 1990 ersattes av benediktinpatern Matthias Grahm. Täbyförsamlingen fortsatte att ledas av oblatfäder. Pater Clyde Rausch efterträddes 1985 av John Schoeberle men återkom som församlingens kyrkoherde 1988. Rausch stannade som kyrkoherde till 1994, då Johannes Jörgensen utnämndes till hans efterträdare.

Den katolska kyrkan i Sverige fortsatte att växa. 1987 var ca 130 000 katoliker registrerade i 36 församlingar. Antalet nya kyrkor och präster ökade i takt därmed.

1987 fick den katolska kyrkan en ny psalm-bok Cecilia "tredje fullständigt omarbetade upplagan med en ekumenisk psalmboksdel". Året därpå skapades både en katolsk folk-högskola och ett nytt prästseminarium i den byggnad där Josephinahemmet hade haft sina lokaler före utflyttningen till Blackeberg.

Olof Palme var statsminister i en socialde- mokratisk regering intill 1986 då han föll offer för en mördares kula. Han efterträddes av Ingvar Carlsson. De borgerliga partierna gick segrande ur 1991 års val till riksdagen. Under de tre därpå följande åren regerades landet därför av en borgerlig koalitionsregering med företrädare för moderata samlingspartiet, folkpartiet liberalerna, centerpartiet och kristdemokratiska samhällspartiet. Statsminister var Carl Bildt (m). 1994 återtog socialdemokraterna regeringsmakten och bildade regering även denna gång med Ingvar Carlsson som statsminister.

Stadgar, styrelse och övriga medlemmar

-
Fram till 1986 var Karl Erik Degen för-eningens ordförande. Han efterträddes av Berndt Bodin. Holger Blom fortsatte att de första åren av perioden vara vice ordförande. När han 1988 frånsade sig omval blev James Blom vice ordförande. Charlotte von der Burg lämnade posten som sekreterare 1987 och ersattes av Allan B. Janzon. F.C.C:s mångåriga kassaförvaltare Birgitta

Zeal avled 1993 och hennes uppgift övertogs av Margaretha Jarlbo. Beträffande styrelsens sammansättning i övrigt se bilaga 3.

Under flera år hade man inom föreningen i olika sammanhang aktualiserat behovet av att modernisera stadgarna. Styrelsen arbetade fram ett ändringsförslag som med vissa ändringar antogs den 1 december 1989.

De nya stadgarna byggde i stor utsträckning på de tidigare gällande. Den väsentligaste nyheten var att räkenskaps- och verksamhetsåret fastställdes omfatta tiden från och med den 1 juli ett år till och med den 30 juni det därpå följande året. Bakom ändringen låg erfarenheten av att denna tids-period var en naturlig sammanhållen tids-enhet i föreningens verksamhet. Det framstod därför som naturligt att med en ny styrelse samla sig för ett nytt verksamhetsår efter 3 - 4 månaders sommaruppehåll.

Medlemsantalet under den aktuella perioden rörde sig om drygt 100. En hel del nya medlemmar anslöt sig till föreningen men samtidigt avled många medlemmar eftersom föreningen har ett högt åldersläge. Om dessa dödsfall bär de i protokollen redovisade årliga parentationerna vittne.

Vid årsmötet 1985 erinrades sålunda om att Katarina Fleetwood och Birgit Sparre hade avlidit. Parentationen 1987 gällde inte mindre än sju föreningsmedlemmar, nämligen Hans Henrik von Essen, Alvar Blomqvist, Michael Srutkowski, Märtha Westblad, Fritz Degen, Finni Dobesch och Anna Hamrén.

Vid nästa årsmöte (1988) påmindes delta-garna om att föreningens mångåriga styrelsemedlem Espérance von Rennenkampff gått hädan liksom Bertha Degen, Gunnar Schältz

och Margaretha Blomé. Vid det årsmöte som hölls i september 1990 stannade man inför minnet av Inga Berenholt, Marianne Heuberger och Margareta Jäderström. Parentationen vid nästa årsmöte (1991) gällde förre ordföranden tillika hedersledamoten Karl Erik Degen och Bertil Walderling.

På det årsmöte som inledde verksamhetsåret 1992/93 (11 sept 1992) lästes en förbön för den avlidna hedersledamoten Astrid Blom som hade varit en av de äldsta och trognaste av Concordias medlemmar. Vid tillfället erinrades också om att bokhandelsmedhjälparen Per Gustaf Sjöwall, som en kortare tid tillhörde F.C.C:s styrelse, avlidit. När medlemmarna samlades till nästa årsmöte i september 1993 fanns Birgitta Zeal inte längre i deras krets. Även ögonläkaren Olof Olson och violinisten Lottie Andréasen hade avlidit under det gångna verksamhetsåret. Vid årsmötet i september 1994 erinrades om att Charlotte von der Burg, mångårig medlem och under en del år F.C.C:s sekreterare, avlidit liksom Herbert Grevenius och Ger-hard Bungerfeldt.

Under perioden uppvaktades några medlemmar på sina jämna födelsedagar, bl.a. Holger Blom som blev 80 år 1986. I samband därmed utsågs han till hedersledamot och uppvaktades med en bokgåva. När han fyllde 85 sände föreningen ett postogram och uppvaktade med en radioapparat. Han utsågs vidare år 1993 till föreningens hedersordförande.

När föreningens mångåriga revisor Arne Getzmann fyllde 75 år 1991 uttryckte föreningen sin tacksamhet genom att överlämna ett presentkort. Också vice ordföranden James Blom uppvaktades när han blev 50.

År 1992 fyllde Birgitta Zeal 75 år och upp-vaktades av styrelsen vid en middag hos ordföranden. Följande år hyllade föreningen Herbert Grevenius på hans 90-årsdag och biskop Brandenburg då han fyllde 70. Berndt Bodin uppvaktades på sin 65-årsdag med en bokgåva. Även Ninnie Blom och Karin Janzon fick föreningens lyckönskningar när de fyllde jämna år.

-

-

Lokaler

-

Som vi återkommer till vid redogörelsen för F.C.C:S program besökte föreningen under perioden en rad muséer m.m. Flera formella sammanträden som t.ex årsmöten avhölls i anslutning till dessa besök. I övrigt använde föreningen i ökad utsträckning de ka-tolska församlingarnas lokaler för sina allmänna sammanträden. Domkyrkans utrymmen användes vid sex tillfällen, S:ta Eugénias vid tre och Marie Bebdelses lokaler, som bedömdes som särskilt ändamålsenliga också sex gånger. Två sammanträden var förlagda till restaurang Gröne Jägaren på Götgatan.

För styrelsesammanträden användes de ka-tolska församlingarnas lokaler. En del sammanträden hölls i styrelsemedlemmarnas hem. Sedan Holger Blom flyttat till Josephinahemmet brukade i regel den nyvalda styrelsen förlägga sitt första sammanträde dit för att bereda Blom tillfälle att delta.

Någon diskussionen om anskaffning av egna lokaler förekom inte under perioden. Det hade börjat framstå som en fördel att föreningen på sina sammanträden kunde besöka intressanta objekt utan att behöva besväras av tanken på att egna lokaler stod

outnyttjade. Genom att gästa olika katolska församlingar markerar föreningen dessutom att den inte är knuten till någon viss församling utan omfattar hela Stockholms-regionen.

Program på sammanträdena

Musikinslagen lyste under perioden helt med sin frånvaro. Eftersom inte heller Lucia-festerna längre firades, kvarstod inte ens den rest av musikalisk njutning som sjungandet av de traditionella jul- och luciasångerna understundom kunde bjuda.

Underhållningen på sammanträdena bestod därför uteslutande av föredrag och kåserier. Studiebesöken var också många.

Holger Blom förblev intill dess han in-sjuknade 1986 föreningens centralgestalt. Vid ett sammanträde i april 1985 kåserade han om staden Stockholm. Vid föreningens 90-årsjubileum i november 1985 - som för övrigt genom hans förtjänst kunde firas i Konstnärsklubbens lokaler på Smålandsgatan - berättade han på sitt trivsamma och humoristiska sätt om olika tilldragelser i F.C.C:s historia.

Vid nyssnämnda 90-årsjubileum höll också professor Alf Åberg ett föredrag om hur Sverige och särskilt Stockholm tedde sig på 1890-talet.

Dr Med. Georg Helmut Fischer berättade i november 1986 om musikern och kompositören i Gustaf III:s Stockholm abbé Georg Joseph Vogler (1749 - 1814).

På ett sammanträde som hölls på restaurang-

en Gröne Jägaren i biskopshuset på Sö-dermalm i november 1987 höll professor Gunnel Vallquist ett föredrag om föreningsmedlemmen Helena Nyblom med anledning av den biografi över denna kulturpersonlighet som hon på Svenska Akademiens uppdrag hade publicerat.

Vid årsmötet 1989 stod utöver årsmötesför-handlingarna ett föredrag om påven Alexander VI Borgia på programmet. Det hölls av doktoranden Kari Lawe och byggde på re-sultatet av hennes forskning om denne kon-troversielle påve. Vissa av deltagarna an-såg att föredragshållaren gav en alltför fördelaktig bild "av denne skurk" till påve och en livlig debatt i frågan följde.

En i varje fall i F.C.C.-kretsar betydligt mindre omstridd person var ämne för ett föredrag som docenten Mereth Lindgren höll i december 1991. Hennes föredrag handlade nämligen om olika avbildningar i den kyrkliga konsten av den Heliga Birgitta.

Med anknytning till den då påbörjade dyna-miska utvecklingen i ett befriat Baltikum berättade i mars 1993 en föredragshållare från den svensk-litauiska föreningen om Litauen och utvecklingen där.

Vid årsmötet i september samma år skildrade förre rådmannen Barbro Lindqvist under rubriken "Att gräva i kyrkans historia" den forskning som hon bedrivit om katoli-kernas och den katolska kyrkans situation i vårt land efter reformationen.

Det högvärdiga prästerskapet var oaktat ti-dens krav på ökade insatser av lekmännen även under åren 1984 - 1995 mycket anlitade som föredragshållare.

Pater Klaus Dietz SJ berättade vid årsmötet 1986 under rubriken "Ett annat USA" om en vistelse där. En annan av jesuitfäderna, Lars Rooth, kåserade i januari 1989 om förberedelserna inför påvens besök i de skandinaviska länderna. Kyrkoherden Matthias Grahm OSB talade i april samma år om "Ryssland och det bysantinska arvet".

Tre temakvällar som F.C.C. och Academicum Catholicum anordnade i domkyrkans lokaler 1993 - 1994 rörde alla teologiska ämnen.

Den första kvällen (3/11 1993) talade professor Harald Riesenfeld under rubriken "Kristologin i kris. Jesusbildens upplösning i den newtonska världsbilden". Nästa kväll (18/4 1994) hade pater Erwin Bischofberger påvens encyklika "Veritatis Splendor" som ämne för ett föredrag. Den sista kvällen (5/10 1994) ägnades åt samtal om presentationen av underlaget till stiftssynoden. Inledare var Johannes Jörgensen OMI.

Som nämndes i avsnittet om de lokaler som F.C.C. utnyttjade under den nu aktuella tioårsperioden företog föreningen en rad besök i museer m.m. Dessa framgår av följande sammanställning.

- Stockholms Borgargille, Nybrogatan 60,
I anslutning till besöket hölls årsmöte
(17/4 1985).
- Kungliga Teatern. Visning av teatern och beivrande av en föreställning av
Tjajkovskijs "Nötknäpparen" (17/1 1987).
- Medeltidsmuseet med åtföljande årsmöte (27/3 1987).
- Stockholms Storkyrka. Årsmöte i Storkyrkoförsamlingens festsal (7/4 1988).

104

- S:ta Birgittas Katolska Folkhögskola (26/10 1988).
- Nationalmuseum. Utställningen "Maria, Jesu moder, som konstnärligt motiv"
- Moderna museet. Utställningen "Jord och frihet, latinsk konst 1830 - 1970" (1/11 1989).
- Vin- och sprithistoriska museet (13/3 1990).
- Musikhistoriska museet. I anslutning till besöket hölls årsmöte (24/9 1990).
- Medelhavsmuseet (13/3 1991).
- Tessinska palatset. Två visningar. (17/4 1991).
- Almgrens Sidenväverier, Repslagargatan 15 (6/2 och 17/3 1992).
- Bååtska palatset. Frimurarnas stamhus. Concordiamedlemmen Jan Sandqvist informerade om frimurarnas verksamhet. I anslutning till det efterföljande årsmötet i S:ta Eugenias församlingslokaler berättade Barbro Lindqvist om det Bååtska palatsets "katolska tid" (11/9 1992).
- Judiska Museet (18/11 1992).
- Kungliga slottet visades av Bo Hederström (7/4 1993).
- Medeltidsmuseet. Utställningen "Helgerånet" (5/5 1993).
- Deltagande i kransnedläggning vid drottning Josefinas sarkofag i Ridderholmskyrkan (7/6 1993).

- Bonnierska porträttsamlingen i Nedre Manilla (28/10 1993).
- Spökslottet, Drottninggatan 116 (25/1 och 29/3 1994).
- Historiska museet. De gotiska samlingarna (24/3 1994).
- Hovstallet. I anlutning därtill årsmöte i Marie Bebdelses församlingssal (29/9 1994).
- Riksdagshuset. Visning av riksdagens konstsamlingar (16/11 1994).
- Historiska museet. Visning av Guldrummet.
- Besök i Par Bricoles stamhus, Urvädersgränd 3 (25/4 1995).

Föreningen företog också några längre utflykter.

Den 7 juni 1985 ställdes kosan till Håby Tibble kyrkby. Kyrkan visades av församlingens kyrkoherde som också hade anordnat en liten konsert i själva kyrkorummet. Efter att ha avnjutit denna begav sig deltagarna ut i den till stora delar nybyggda kyrkbyn. Den visades av det nya Tibbles skapare landskapsarkitekten Sven Olof Nyberg. Besöket avslutades med en supé hos herrskapet Nyberg.

På hösten 1987 besökte F.C.C. Täby katolska församling. Församlingslokalerna visades av kyrkoherde John Schoeberle. Särskilt imponerade blev deltagarna av vad Lillemor Hallin berättade om lekmännens stora insatser i Täbyförsamlingen.

I början av juni 1988 anordnades en utflykt till Mariefred, där slott och porträtt-samlingar besågs. För lunchen hade Ernst Gerlich och hans maka vänligheten att ställa sin sommarbostad utanför Mariefred till förfogande.

Sankt Josepssystrarna fick den 26 maj 1990 besök av föreningen i sin villa Björkudden i Saltsjö-Bo. Villan, som användes som reträttgård, och den därtill hörande parken besågs. Systrarna berättade om sin tidigare gärning i Franska Skolan och om hur verk-samheten vid reträttgården bedrevs. Den materiella fågnaden var stor. Två gånger serverades kaffe och lunchen var storslagen.

Den 1 juni 1991 företogs i några medlemmars bilar en utflykt till Härkeberga, Övergrans och Yttergrans kyrkor.

En kväll i början av juni 1992 visades Svindersviks gård av Concordiamedlemmen, intendenten vid Nordiska museet Peter Blom för ett stort antal av föreningens medlem-mar. Gården med den magnifika paviljongen beundrades innan den medhavda förtäringen intogs.

Peter Blom var föreningens ciceron också vid vårutflykten 1993 till Tyresö slott. Efter den intressanta visningen intog några enligt planerna medhavd matsäck i parken. Regnet fick dock flertalet att bege sig direkt hem.

Vårutflykten 1994 till Ekerö utformades som en vandring "I Marie Klinckowströms fot-spår". Den organiserades av James Blom, själv Ekeröbo. Stavsunds slott, där Marie

Klinckowström bodde, liksom hennes sista vilorum på Marieö besöktes. Däremellan fick deltagarna stifta bekantskap med Ekerö kyrka och det av friherrinnan Klinckowström till katolska kyrkan testamenterade Marie-lund och Marieudd. I Marielund firades mässa och serverades lunch hos domini-kansystrarna.

Utflykten 1995, som med anledning av före-ningens 100-årsjubileum hade utformats litet extra, företogs med buss och målet var den mäktiga Floda kyrka som besågs med professor Alf Härdelin som guide. På hemvägen gjordes ett kort uppehåll i Harpsund med tillfälle till promenad i parken.

SPECIELLA FRÅGOR

Ekonomi, inventarier m.m.

Bland F.C.C.:s handlingar finns såväl en rad kassaböcker som huvudböcker bevarade. Flera revisionsberättelser finns också arkiverade. De uppgifter rörande föreningens ekonomi som redovisas i det följande är emellertid främst hämtade från styrelse- och årsmötesprotokoll.

Sammanfattningsvis kan konstateras att föreningen aldrig har haft några större ekonomiska resurser. Verksamheten har löpande finansierats av gåvor och avgifter. Besparingar av nämnvärd omfattning, bortsett från vissa fonderade medel för en sjuk- och begravningskassa och för ungdoms-verksamhet har inte funnits. Under vissa perioder hade föreningen till och med problem med sin ekonomi.

De första åren hade medlemmarna att erlægga såväl en inträdesavgift om 1 kr 50 öre som en månatlig föreningsavgift på 50 öre. Brast man i något av dessa hänseenden kunde en utslutning ur föreningen bli följden. Så hände t. ex. med föreningens förste vice ordförande Victor Johansson. Även andra

uteslutningar ur föreningen på denna grund skedde som vi berört i det föregående. Från 1931 hade medlemmarna att betala endast en årsavgift. Den bestämdes till 5 kr. Om flera än två medlemmar av samma familj tillhörde föreningen var avgiften 3 kr. År 1957 höjdes den årliga förenings-avgiften till 10 kr. Studerande skulle dock fortfarande betala 5 kr. Om två eller flera från samma familj var medlemmar betalade de 7 kr 50 öre var.

Från och med 1970 höjdes avgiften för ensamstående till 15 kr och för makar till 20 kr. På årsmötet 1979 var det dags för en ny avgiftshöjning till 25 kr resp. 30 kr. Tio år senare höjdes avgiften på nytt till 40 kr för ensamstående och 50 för makar. Året därpå (1988) fastställdes den till 75 för makar och 50 för ensamstående. Dessa beslut om höjningar borde också ha medfört ändringar i föreningens stadgar eftersom medlemsavgiftens storlek var reglerad där. Av praktiska skäl skedde detta dock inte alltid. I de nu gällande stadgarna regleras inte avgiftens nivå. Där anges endast att den skall fastställas vid årsmöte. Med tillämpning av denna ordning fastställde årsmötet 1993/94 att avgiften för ensam-stående skall vara 75 kr och för äkta makar 100 kr.

Ett ständigt återkommande ämne för diskus-sion var priset på supébiljetterna. Till en början kostade en supé från 2 upp till 3 kr. Kring sekelskiftet hade priset stigit till 4 kr. Då började vissa protester att höras. Det var i första hand Fanny Cederblad som ledde kampen. Hon såg nämligen höga supé-priser som ett hinder för många att delta i föreningens arrangemang. Man försökte minska måltidskostnaderna genom att slopa des-

serten eller servera bara en halv öl till maten och liknande åtgärder. Priset för vissa supéer kröp också ner till ett par kronor men började snart stiga på nytt. 1904 betalade en herre t.ex. åter 4 kr för en supé medan en dam kom undan med 3 kr. Icke-medlemmar betalade någon krona mer än medlemmar.

På årsmötet 1948 kom supépriserna åter upp till diskussion. Självfallet hade de följt den allmänna prisutvecklingen och rörde sig då kring 10 kr eller något däröver. Klubb-mästaren påpekade att i priserna ingick också lokalhyra. Han framhöll också att föreningen i samband med sina studiebesök inskränkte förtäringen till betydligt bil-ligare alternativ.

Supépriserna har därefter fortsatt följa prisutvecklingen. Deras ganska höga nivå på restaurangerna har medfört att föreningen i ökad utsträckning själv har arrangerat sina måltider i de lokaler där sammanträdena har hållits. Numera brukar kostnaderna för måltiderna inte heller vara särskilt precis-rade i kallelserna. De ingår i den total-avgift som tas ut för det aktuella arran-gemanget i vilket även andra kostnader såsom föredragsarvoden och inträdesavgifter är inräknade.

Särskilt under de första åren av sin verk-samhet fick föreningen motta en hel del gåvor. Förutom penningbidrag fick den olika sällskapsspel m.m.

Bl.a. ställdes av en anonym givare medel till förfogande för ett standar. Ett sådant anskaffades också och invigdes av biskop Bitter på påskdagen 1898. Detta standar är tyvärr numera förkommet.

111

Ett bokskåp, som ett av de första åren av föreningens verksamhet överlämnades som gåva av fru Johanna Preumeyer, måste i avsaknad av lokal till en början förvaras hos sek-reteraren. Skåpet kom så småningom att inhysas i den fastighet för skolverksamhet på Regeringsgatan 80, som jesuiterna ägde i början av 1900-talet.

1914 beslöt F.C.C:s styrelse att sedan böckerna katalogiserats och märkts låna ut skåpet till Katolska ynglinaföreningen Fidelitas (pater Borka). Skåpet skulle ställas upp i en skollokal på Snickarbacken.

När föreningen år 1920 skaffat permanenta lokaler på Biblioteksgatan 29 flyttades skåpet till ett rum som kallades Ansgars-salen. I samband därmed utsorterades vissa böcker som senare såldes på auktion inom föreningen.

Vid flytten till Norra Smedjegatan tog föreningen med sig bokskåpet. I samband därmed ställdes skåpet med tillhörande böcker till Katolska kvinnoförbundets förfogande som lånebibliotek.

Ett tecken på att föreningen måste vända på

slantarna är att den av Kvinnoförbundet be-gärde 9 kr och 40 öre i ersättning för kostnader för överlämnandet.

Förmodligen återställde Kvinnoförbundet så småningom bokskåpet till F.C.C. ty 1939 diskuterade man inom föreningen huruvida vissa mindre lämpliga böcker borde utren-sas. Tanken vann emellertid inget gehör. Bl.a. påstods det felaktigt att föreningen fått bokskåpet genom ett testamente som hindrade ingrepp i bokbeståndet.

112

1945 fick F.C.C:s styrelse en begäran från Birgittabiblioteket om att föreningens böcker, som till stor del stod olästa, skul-le deponeras hos församlingen i Uppsala, vilket också blev styrelsens beslut.

I samband med förhyrningen av den nya lo-kalen på Biblioteksgatan aktualiserades frågan om inköp av ett piano. Ett sådant hyrdes till en början till ett pris av 35 kr per månad i avsikt att senare köpa det. Ekonomiska svårigheter att klara av köpet uppstod. I det läget inköptes pianot av fröken Valborg Foss och ordföranden Blom. Den senare stod för köpeskillingen 1 600 kr. Det diskuterades hur föreningen skulle kunna återbetala Blom hans utlägg. En särskild kommitté tillsattes för att anordna en fest vars behållning skulle användas för att betala pianot. Valda blev fröken Edith Blom, ordföranden, fröknarna Astrid Herzog, Lena Cederström och Valborg Overödder samt herrarna Otto Duintjer, Lennart Sellman och A. Öhrnberg. På förslag av de kommittéerade sattes vid ett samman-träde i november 1921 ett högre supépris än vad de verkliga kostnaderna motiverade. Ungdomarna framförde vid detta tillfälle i dramatiserad form "Porträtterna" av Anna Maria Lenngren. Nettobehållningen blev 116 kr.

Betalningen av pianot reglerades slutligen genom att styrelsen den 19 oktober 1922 lämnade tillhoppa 1000 kr till ordförande Blom. Huvuddelen av detta belopp hämtades från en ungdomsfond, vars inrättande vi återkommer till i det följande. Insamlade medel och ett mindre belopp ur föreningens kassa togs också i anspråk. För resten, 600 kr, utnyttjades föreningens kapitalkonto.

Även pianot flyttades till de nya lokalerna på Norra Smedjegatan. Där blev det tydligen uppställt i ett utrymme som disponerades av flera föreningar, ty F.C.C. tog ersättning av andra sammanslutningar som utnyttjade instrumentet.

Föreningen gjorde som vi sett i det föregående under den tid pianot stod i för-eningslokalen på Norra Smedjegatan ett misslyckat försök att minska hyreskostnaden genom att överlämna pianot till den katolska församlingen. Pianot är i dag deponerat hos Eugeniaförsamlingen att fritt användas efter behov.

Äganderätten till vissa möbler aktualiserades i början av 1930-talet. Möblerna hade fröknarna Foss ursprungligen ställt till den nedlagda föreningen Unitas förfogande. De övergick att disponeras av F.C.C. när föreningen flyttade in i lokalerna på Biblioteksgatan och togs med till Norra Smedjegatan. Inom F.C.C. hystes uppfattningen att föreningen fått ett löfte hösten 1931 om att föräras större delen av dessa möbler. Det väckte därför förvåning när ordföranden vid ett styrelsesammanträde den 6 november 1932 läste upp ett brev från pater Meyer, "vari denne

meddelade att fröknarna Foss delgivit honom sin avsikt att skänka de av Concordia disponerade möblerna till församlingen".

Vid styrelsens fortsatta kontakter med fröknarna Foss höll de fast vid att församlingen skulle få möblerna medan en servis som fröknarna också ställt till förfogande för F.C.C. skulle övergå i föreningens ägo. Beträffande nämnda servis berättar protokollen att den kom till användning vid ett par sammanträden men stod eljest inlåst i ett skåp. Denna sin skåptillvaro lämnade den först 1991 då de

114

tekoppar som återstod av den av föreningen skänktes till S:ta Eugenia församlingens julbasar.

För att återgå till möblerna kan det konstateras att det så sent som 1959 fortfarande var oklart för styrelsen hur det förhöll sig med äganderätten till dem. Den då tillträdande ordföranden förleddes av den anledningen att i anslutning till en då gjord inventering av föreningens inventarier hos Eugeniaförsamlingen söka få klarhet i var möblerna efter alla omflyttningar befann sig.

Även ett annat möblemang figurerar i ett styrelseprotokoll den 21 mars 1935. Där finns en kryptisk anteckning om att ordföranden skriftligen underrättats av Edv. Blom om att "den blå möbeln tillhör Concordia". Förmodligen är det samma blåa möbel som finns förtecknad i en av F.C.C. upprättad inventarieförteckning från 1933.

På hösten 1912 presenterade kyrkoherde Wessel ett porträtt av Pius X, som denne hade skänkt föreningen. Porträttet som ännu finns i behåll, hade överlämnats via markisen Lagergren. Föreningen förefaller också ha fått ett porträtt av Pius XI. Vid ett styrelsesammanträde den 29 april 1968 fick nämligen den dåvarande sekreteraren i uppdrag att låta inrama ett sådant porträtt. Det är också möjligt att det vid detta tillfälle felaktigt talas om en bild av Pius XI. I så fall kan det vara fråga om en inramning av den bild av Pius X som föreningen fick 1912.

År 1922 inköpte F.C.C. tillsammans med föreläsningsföreningen S:t Ansgar ett

115

skioptikon för 125 kr. F.C.C. hade alltså att betala 62 kr 50 öre. Föreningen har också blivit ihågkommen i ett par testamenten.

Hedersledamoten friherrinnan Daelman, som såsom angivits i det föregående dog 1921, hade i sitt testamente kommit ihåg F.C.C. med ett legat om 200 kr. På grund av värdeminskningen i boet kom dock endast 133 kr 33 öre att betalas ut.

Edv. Berggren, som under så många år var F.C.C.s ordförande och nästan identifierades med föreningen glömde den naturligt nog inte i sitt testamente. Enligt detta skulle föreningen av hans kvarlåtenskap tilldelas 300 kr och 26 teckningar för avyttring. Teckningarna fanns utställda för påseende när Berggrens testamente lästes upp för föreningen på ett sammanträde den 13 mars 1932.

Maja von Engeström väckte tanken på att någon eller några av teckningarna skulle mångfaldigas i form av vykort innan de såldes. Denna tanke förverkligades be-träffande en av teckningarna som kom att ligga till grund för en upplaga julkort av vilka en del ännu finns i behåll.

Föreningens ordförande vände sig till dr Jungmarker på Nationalmuseum för ett uttalande om teckningarnas kommersiella värde. Teckningarna bedömdes av denne endast ha visst affektionsvärde.

Fyra av teckningarna skänktes som priser i ett konstlotteri som 1963 under ledning av Gun Dunér, senare gift Leijonhufvud, anordnades i S:ta Eugeniakyrkan.

116

En del av teckningarna, huvudsakligen underlag för bokillustrationer, finns fortfarande bevarade och kommer att vara utställda på kyrktorget i Eugeniakyrkan i samband med föreningens 100-årsjubileum.

Sjuk- och begravningskassan

Föreningens uppmärksamhet riktades under de första verksamhetsåren i betydande utsträckning på den sjuk- och begravningskassa som föreningen ville inrätta till sina medlemmars fromma. Ett tecken på svårigheterna härvidlag var att pastores Lieber, Benelius och Wessel adjungerades till styrelsen i detta arbete. Bemödandena resulterade i att stadgar för sjukkasse-verksamheten antogs 1896.

Det bildades också såsom berörts i det föregående en fond för sjuk- och begravningskassan till vilken pengar flöt in genom gåvor och insamlingar. År 1902 lades det ut listor där man kunde

anteckna sitt intresse för att ansluta sig till kassan. Kassan kunde dock inte komma i verksamhet på grund av att intresset var för ringa.

År 1910 tillsattes en kommitté för att "utarbeta förslag till föreningens sjuk- och begravningskassa". Egentligen var det väl fråga om en översyn av de stadgar som redan fanns sedan 1896. Än en gång lades listor ut där de som önskade tillhöra kassan kunde anmäla sig. Fortfarande var dock underlaget för knappt för att kunna börja sjukkasseverksamheten.

Man började så småningom överväga att av-veckla den sjuk- och begravningskassa som man vid föreningens tillkomst hade ägnat

så mycken möda men som aldrig riktigt kom-mit igång. Men vad göra med de medel som avsatts för kassan?

Förre ordföranden Corméry, som då och då kom med korrigerande inlägg rörande vad som hände i föreningen, protesterade mot att man trodde sig så lättvindigt kunna av-veckla kassan. Den kunde enligt hans mening inte upplösas, bl.a. därför att största delen av de medel som fanns i kassan uttryckligen donerats med förbehållet att de skulle användas till att stödja medlemmarna vid sjukdom m.m.. Han föreslog därför att kassans medel skulle fonderas.

Diskussionen rörande upplösningen av kas-san, som 1923 hade 2 407 kr och 22 öre i tillgångar, fortsatte. Den 3 februari detta år trodde man sig tydligen ha hittat den rätta formeln för avvecklingen. Man skulle först låta sjukkassan träda i funktion och därefter omedelbart upplösa den. Men frågan förefaller inte därmed ha kommit ur värl-den. År 1927 dök den nämligen på nytt

upp på dagordningen. Kassaförvaltaren ville förstärka föreningens då skrala kassa med de medel som var avsedda för sjuk- och begravningskassan. En kommitté bestående av kassaförvaltaren och sekreteraren tillsattes för att utreda frågan. Ärendet behandlades vid ett flertal sammanträden. Bl.a. övervägdes att skänka de insamlade medlen till Elisabethsysterna mot att föreningen skulle få en fri sjukbädd på deras sjukhem. Slutligen beslöt man den 27 oktober 1932 att upplösa sjuk- och begravningskassan samt att införliva de medel som insamlats till kassan med föreningskassan med undantag för ett mindre belopp (150 kr jämte upplupen ränta, tillsammans ca 200 kr) som donerats under särskilda villkor. Detta

118

belopp skulle användas för att stifta en mäsas att läsas för Concordias avlidna medlemmar på Concordias stiftelsedag den 11 november varje år.

Inte heller detta var sista ordet i denna fråga. När styrelsen närmare analyserade beslutet började man darra på manschettens och gled in på tanken att sjukkasemedlen ändå skulle öronmärkas och utgöra en av föreningen förvaltd fond "att användas till eventuellt understöd eller sjukhjälp åt medlem i föreningen, som befinnes därav vara i behov". När frågan så på nytt togs upp på ett allmänt sammanträde gjorde sig Corméry - i strid med sin tidigare uppfattning - till talesman för dem som ansåg att medlen på grund av föreningens dåliga ekonomiska läge skulle utan villkor flyta in i föreningskassan.

Föreningens slutliga beslut i frågan år 1934 innebar att av medlen skulle bildas en fond kallad Concordia Catholicas Understödsfond. Föreningen skulle själv administrera fonden och ett ganska omfattande regelverk för dess handhavande utarbetades.

Egendomligt nog var Corméry den förste som utnyttjade fonden. Han begärde och fick ett bidrag på 90 kr vilket han lovade att senare inbetala.

Det finns noteringar i protokollsboken 1940 om två ytterligare utbetalningar från fonden, en på 200 kr och en på 100 kr.

Enligt uppgifter i protokollen uppgick fonden 1933 till 3 500 kr. År 1957 hade den vuxit till 5 672 kr.

År 1960 beslöts att fonden skulle få användas för blommor eller annat uttryck för

föreningens sista farväl vid medlemmars frånfällan. Den kunde också få användas för blommor till uppmuntran för medlemmar som på grund av sjukdom eller av andra skäl var förhindrade att komma till sammanträdena.

Frågan om upplösning av understödsfonden kom på nytt upp på dagordningen inför årsmötet 1969. På fonden fanns då 5 500 kr. varav 1 000 kr 1962 hade lånats av fonden för ett bidrag till S:ta Eugénias nybygg-nadsfond. Dessutom hade ca 1 000 kr placerats i svenska statens premieobligationer.

På årsmötet 1969 beslöts att fondens kapital skulle föras över till föreningens allmänna medel och förvaltas tillsammans med dessa. Den årliga avkastningen skulle efter ansökan hos styrelsen kunna utdelas till en eller flera medlemmar som uppfyllde vissa uppställda villkor. Dessutom skulle den få användas för bestridande av kostnader för uppvaktningar av föreningens medlemmar, för blommor eller bidrag till församlingarnas blomsterfonder vid medlemmars död samt för ändamål som styrelsen ansåg vara särskilt angelägna. Lånet från fonden för bidrag till S:ta Eugénias ny-byggnadsfond skulle avskrivas.

Social verksamhet

På ett sammanträde den 2 maj 1905 beslöts att föreningen genom insamlingar på sammanträdena skulle uppbringa en summa pengar som var tillräcklig för att betala tre barns uppehälle på skollovskoloni. För ändamålet anskaffades en sparbössa.

120

När år 1910 Barnens Dag inte hade lämnat något bidrag till behövande katolska barn protesterade F.C.C. tillsammans med Elisabeth- och S:t Josefsföreningarna. Man ansåg bl.a. att de katolska barnen i likhet med de judiska borde komma i åtnjutande av denna förmån.

Julgransfesterna förefaller ha haft vissa inslag av social karaktär. Då julgrans-festen inställdes år 1911 på grund av en grasserande barnförlamningsepidemi överlämnade F.C.C. de gåvor som redan hade skänkts eller skulle komma att skänkas till Elisabethföreningen som ombads utdela dem "för att sprida julglädje bland behövande".

En framställning från den i samband med första världskriget bildade "Katolska hjälpkommittén 1914" om ett bidrag på 500 kr förklingade dock ohörd. Föreningen ville "avvakta förhållandenas vidare utveckling" innan den var beredd att öppna sin kassa-kista.

Det är naturligt att föreningen under de svåra tider som även i vårt land rådde under och efter första världskriget ägnade sig åt viss social verksamhet.

År 1915 vädjade föreningen till hedersleda-möterna att bidra med pengar eller gåvor in natura till hjälp för nödlidande inom församlingen. En motsvarande maning riktades till de ordinarie medlemmarna i samband med kallelsen till julgransfesten 1916. Resultatet av vädjandena blev 433 kr. Förening-ens damer under ledning av fru Adams-Ray och fröken Foss gjorde med hjälp av dessa medel i ordning ett 30-tal paket, vart och ett med ett värde av 12 kr, att genom grosshandlare Aug. Sundströms försorg ut-delas bland behövande.

Även nästa år startade föreningen en in-samling för behövande. Resultatet blev denna gång 1 926 kr. Ett 40-tal paket värda 16 kr styck ställdes i ordning och delades ut bland de behövande denna gång genom Elisabethföreningens försorg. Överskottet användes till gåvor som utdelades vid julgransfesten.

Även 1918 insamlades enligt protokollet medel för nödlidande. Bl.a. anges att fröknarna Blom och de Pomian i detta syfte besökte de utländska ambassaderna. Baron Armfelt skänkte en sändning kålhuvuden att utdelas bland behövande.

Det sociala engagemang som F.C.C. visade under det första världskriget saknade mot-svarighet under kriget 1939 - 1945. En vä-sentlig orsak till detta var antagligen att vi under 1940-talet hade bättre fungerande krismyndigheter och ett betydligt mera ut-byggt socialt skyddsnät än det som stod till buds vid tiden för det första världskriget.

Som framgått av redogörelsen i det före-gående om föreningens sjuk- och begravningskassa beslöt föreningen 1960 att denna fond skulle få användas bl.a. till bl.a. köp av blommor till medlemmar som inte längre kunde komma till sammanträdena. En anteckning i protokollet från årsmötet 1960 anger att sådan uppvaktning hade skett av Maria Blom, Ellen Lindblom, Enoch Ringnér, Harald Fleetwood, Harriet Sundström och Britta Roesler.

Ungdomsinriktad verksamhet

Man började omkring 1910 inom föreningen bekymra sig över att så få ungdomar deltog

122

i föreningsverksamheten. I ett brev till F.C.C. uttrycker t.ex. en herr Rombouts sin förvåning över avsaknaden av ungdomar på sammanträdena, en iakttagelse han hade gjort alltsedan han börjat besöka F.C.C. Frågan om de höga supépriserna aktualise-rades på nytt eftersom de ansågs möjligen kunna bidra till ungdomens frånvaro. Man eftersträvade därför att sänka dem. Ett förslag att åstadkomma detta genom att låta var och en själv betala intagna drycker förkastades dock.

Frågan om sambandet mellan höga supépriser och svårigheten att locka ungdomen till föreningen dök som vi berört i det före-gående på nytt upp vid årsmötet 1948. Vid detta tillfälle framhöll

pater Adelkamp särskilt kostnadernas negativa inverkan på möjligheterna att få den akademiska ungdomen att intressera sig för föreningen.

Såsom redovisats i det föregående ägnade sig den kommitté som tillsatts för att anskaffa en klubblokal också åt ungdoms-frågan. Förmodligen ansåg den att åter-växten till föreningen borde garanteras innan någon lokal anskaffades. Kommittén anordnade bl.a år 1912 en ungdomsfest på Runan. Det beslöts att de medel som inflöt på festen skulle användas till en ungdomsfond som skulle förvaltas av styrelsen. Så småningom tillsattes en särskild kommitté för ungdomsfrågorna för att anordna ytterligare en ungdomsfest.

Föreningen gjorde under åren flera andra ansträngningar att behålla sina ungdomar och locka andra att delta i föreningsverk-samheten. Bl.a. anordnades vissa särskilt till ungdom riktade sammanträden. När vi i ett protokoll från 1921 för första gången

möter pater Meyers namn i föreningens annaler är det i samband med att han redovisade syftet med några sådana ungdomsaftnar som då höll på att planeras.

På ett sammanträde den 27 januari 1921 svarade ungdomarna själva för programmet. Vid sammankomsten höll fröken Marie Ammann föredrag om den katolska ungdomens motaktion i München under revolutionen 1918-1919 medan fröken Irma Herzog deklamerade och fröken Jenny Scheid sjöng.

Den 23 april 1924 anordnades en särskild ungdomsfest med ett till ungdomen anpassat pris på trakteringen.

Våren 1925 hade föreningen på sitt program vissa ungdomsinriktade inslag. Biskop Müller talade på ett sammanträde om den katolska ungdomsrörelsen på kontinenten. I maj samma år anordnades en särskild ungdomsträff där tonvikten förefaller ha lagts på dans.

1928 togs ungdomsverksamheten på nytt upp till behandling i föreningen. Det förordades bl.a. att det inom F.C.C. skulle bildas en särskild ungdomsavdelning. Diskussionen ledde inte fram till annat beslut än att frågan överlämnades till styrelsen för fortsatt behandling. Tankar i samma riktning framfördes som vi minns när styrelsen 1930 hade ett sammanträde för att överlägga om den framtida verksamheten. 1932 grundades en helt fristående förening, Juventus, för unga män och kvinnor.

En afton i oktober 1956 samlade föreningen en del ungdomar på Heyman-Björns Pensionat på Blasieholmstorg. Programmet var ungdomsinriktat. En av ungdomarna, Vidar von Klopp, berättade om sina sommarupplevelser och det hela avslutades med dans.

Protektorer och andliga rådgivare

Ordföranden framförde redan på föreningens första allmänna sammanträde en hälsning från biskop Bitter som med glädje åtagit sig "att svara för protektoratet över föreningen". Han kom också att flitigt delta i föreningens verksamhet och lämnade vid åtskilliga tillfällen ekonomiska bidrag till denna.

Föreningen å sin sida visade stor vördnad för sin beskyddare. Redan som svar på biskopens villighet att vara föreningens protektor beslöt föreningen utse några deputerade som skulle framföra föreningens nyårshälsning till biskopen. Under de kommande åren avtågade en rad dylika delegationer, oftast försedda med blom-sterkorgar, att uppvakta biskopen på födelsedagar, nyårsdagar, jubileums- och andra högtidsdagar.

Så småningom förefaller uppvaktningarna av biskopen genom utsända delegationer att minska. En uppvaktning på nyårsdagen och en i samband med att en ny styrelse tillträdde förefaller ha varit regel. I övrigt uppmärksammade man hans födelsedagar och jubileumsdagar genom att sända lyckönskningstelegram.

Biskop Bitter lämnade landet 1922 men fortsatte intill dess att visa F.C.C. sin välvilja genom att ofta bevista sammanträdena.

När biskop Müller tillträdde som biskop övertog han också uppgiften att vara föreningens protektor. Föreningen anordnade den 24 april 1923 en välkomstfest för honom i Grand Hotel Royal. Att festen, för

vilken det finns en redogörelse i Credos majnummer 1923 s. 139, var storslagen framgår av att supépriset var 9 kr och att föreningen fick tillskjuta 289 kr för att få det hela att gå ihop. Festen

kom också att bevaras i tacksamt minne av biskop Müller. Detta framgår av att han i flera tal till föreningen återkom till denna händelse.

Den 11 maj 1933 arrangerade föreningen ett högtidssammanträde på Hotell Gillets fest-våning för att celebrera att han i tio år hade varit apostolisk vikarie i Sverige.

När Ansgar Nelson anlände till Stockholm som hjälpbiskop anordnade F.C.C. i april 1948 en välkomstfest för honom på Nyloftet på Skansen.

Efter biskop Müller förefaller biskoparna inte längre på samma sätt som tidigare fungera som för föreningen formellt utsedda beskyddare. Både biskoparna Nelson och Taylor följde dock med intresse föreningens verksamhet och deltog ofta i dess sammanträden. Det samma gäller den nuvarande biskopen.

Några formella beslut om andliga rådgivare för föreningen har inte kunnat återfinnas när det gäller de första årtiondena av föreningens verksamhet. Kyrkoherde Lieber och senare pater Meyer förefaller dock ha fyllt en sådan funktion. Den förste formellt utsedde andlige rådgivaren för föreningen var, såvitt kan utläsas av protokollen, generalvikarien von Essen. Efter honom utsågs i samråd med stifts-biskopen biskopsvikarien Paul Glogowski till denna uppgift. Han har ofta deltagit i föreningens sammanträden och därvid lämnat information om händelser i stiftet men också givit glimtar från sitt eget händelserika liv.

F.C.C. kom att mycket aktivt engagera sig när det blev känt att det förelåg ett beslut att jesuitprästerna skulle kallas från sin verksamhet vid Eugeniakyrkan liksom från församlingarna i Norrköping och Göteborg.

Vid ett sammanträde i november 1911 lämnade kyrkoherde Wessel på biskopens vägnar en information om saken. Uppgiften om präster-nas återkallande skapade bestörtning bland medlemmarna. En deputation uppvaktade biskopen i frågan och gjorde framställning om att få utfärda en petition "varigenom katolikerna kunde giva uttryck för sin sorg över den förlust som hotade missionen". Biskopen biföll de deputerades anhållan och undertecknade som den förste petitionen. Biskopen medgav vidare att det i Eugenia-kyrkan skulle få kungöras att petitionen förelåg för underskrift. Styrelsen för F.C.C. beslöt att uppropet på föreningens bekostnad skulle sändas till församlings-medlemmarna.

Petitionen sändes därefter försedd med mer än sexhundra underskrifter till "general-föreståndaren" i Rom och till "provinsial-föreståndaren". (Inte någonstans i hand-lingarna uttalas i klartext att saken gällde jesuitfäder.) I sina mycket vänliga svarsbrev förklarade dessa motiven för åtgärden men stod fast vid beslutet. Detta kom dock som vi vet att senare upphävas. bl.a. med anledning av den massiva önskan att få behålla prästerna som petitionen visade.

till andra uppgifter. F.C.C. anordnade med anledning av detta den 26 juli en avskeds-fest för dem på Högloftet på Skansen.

Biskop Bitter, som då ännu var apostolisk vikarie, var inte närvarande men ett brev från honom upplästes av ordföranden. I detta meddelade han att han tyvärr inte kunde vara närvarande på grund av att hans läkare förbjudit honom delta i aftonsam-kväm. Han uppgav sig vara frestad att an-föra också ett annat skäl "ehuruväl detta icke ensamt skulle ha avhållit honom från att bevista festen". Detta andra skäl var att "en medlem trott sig kunna tyda såsom den allmänna meningen inom föreningen att biskopen var orsak till pastorernas avlägs-nande från Stockholm". Han förklarar efter en lång inledning att han lika litet nu som för fem år sedan framkallat herrar pasto-rers avflyttning.

Föreningsmärken

År 1900 infördes en rad föreningsmärken som skulle bäras på föreningssamman-trädena och vid de kyrkliga festdagar i vilka F.C.C. deltog. Ingående regler om de olika märkenas utseende och om vem som skulle bära dem utfärdades. Märkenas imposanta utseende och bestämmelserna om deras användande ger intryck av att initiativtagarna haft något slags ordenssällskap som förebild. I vilken ut-sträckning man kom att bära dessa för-eningsmärken, som delvis ännu finns bevarade, framgår inte av protokollen.

åtog sig fru Adams-Ray och Fröken Edith Blom att komma in med förslag till föreningsmärken. Måhända resultatet av deras arbete ledde till anskaffandet av nuvarande föreningsmärken.

-
Herrklubb

Inom föreningens ram bildades vid sekel-skiftet en herrklubb som hade regelbundna sammankomster. I brist på tillräckligt deltagande lades verksamheten ned efter någon tid. Ett resultatlöst upplivnings-försök gjordes efter första världskriget.

-

-
Gemensam kommunion

Enligt föreningens första stadga skulle medlemmarna första söndagen i oktober månad gemensamt anamma den Heliga kommunionen. Genom ett beslut 1901 flyttades dagen till tredje söndagen efter Epifania. Någon bestämmelse om gemensam kommunion finns inte i nu gällande stadgar.

Festskrift

Det beslöts att till föreningens årsfest 1904 utge en festskrift till vilken föreningens medlemmar anmodades lämna bidrag. För att ekonomiskt trygga företaget, som fick dra en kostnad på högst 250 kr, skulle den innehålla annonser. Festskriften skulle försäljas inom föreningen och i herr Cor-méry's butik som då låg på Drottninggatan 32. I F.C.C:s arkiv finns ett par exemplar av festskriften bevarade.

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

Bilaga 1

ORDFÖRANDEN OCH VICE ORDFÖRANDEN I F.C.C

<u>År</u>	<u>Ordförande</u>	<u>Vice ordförande</u>
1895 - 1896	J.F. Johansson	V. Johansson
1897 - 1901	E. Roesler	J.F. Johansson
1902	"	G. Armfelt
1903 - 1907	F.R. Corméry	V.E. Funck
1908	"	G. Armfelt
1909 - 1910	Edv. Blom	"
1911 - 1914	G. Armfelt	Edv. Blom
1915	Edv. Blom	A. Zanichelli
1916	L. Nyblom	"
1917	"	H. Lander
1918 - 1921	Edv. Blom	"
1922 - 1923	"	H. Gerring (Ersatt okt.

1922 av
E. Sandqvist

1924 " F.R. Corméry
1925 - E. Sandqvist H. Lander
1926
1927 C.A. Favre "
1928 - Edv. Blom E. Wimmerström
1930

Bilaga 1

2

År Ordförande Vice ordförande

1931 - H. Gerring Edw. Berggren
1933

1934 - Edw. Berggren E. Sandqvist
1936

1937 " "
(Ersatt
hösten 1937
av I. Åberg)

1938 " I. Åberg

1939 - " "
1940

1941 " ----

1942 - " H. Gerring
1944

1945 - " C. Johannsen
1958

1959 - C. Johannsen H. Lundberg
1968

1969	H. Lundberg	----
1970 - 1974	"	K.E. Degen
1975 - 1977	"	H. Blom
1978 - 1985	K. E. Degen	"
1986 - 1987	B. Bodin	"
1988 - 1994/95	"	J. Blom

Bilaga 2

SEKRETERARE OCH KASSÖRER I F.C.C.

<u>År</u>	<u>Sekreterare</u>	<u>Kassör</u>
1895	A. Zanichelli (Vice E.V. Villnow)	Aug. Roesler
1896	"	J. Cederqvist
1897	J. Cederqvist (A. Zanichelli)	F. R. Corméry
1898	J. Cederqvist	" (Vice L. Nyblom)

1899	J. Cederqvist (Vice A. Alberg)	"	
1900	E.V. Funck	"	(Vice J. Cederqvist)
1901	Edv. Blom (Vice E.V Funck)	"	
1902	E.V. Funck (Vice --)	"	
1903	S. Antoniazzi (Vice --)	E. Roesler sen.	
1904 - 1907	S. Antoniazzi (Vice Edv. Blom)	"	
1908	"	E. Roesler jun.	
1909	C. Semler (Vice Edv. Blom)	"	
1910	A. Sellman (Vice Edw. Adams-Ray)	"	
1911 - 1912	E. Wimmerström (Vice Edw. Adams-Ray)	"	
1913 -	E. Wimmerström	E. Roesler jun.	1914 (Vice C. Semler)

Bilaga 2

2

År Sekreterare Kassör

1915 - H. Lander E. Roesler sen.

1916					
1917	U. Johannsen	Aug. Sundström			
1918	"	P. Lindblom			
1919					
1920	"	"			
	T.f. från april				
	1920		C. Johannsen		
1921	H. Gerring	A. Öhrnberg			
1922	F.R. Corméry	H. Overödder			
1923	"	"			
	(Vice S. Erlandsson)				
1924	C. Sant'Orp	"			
	(Vice U. Johannsen)				
1925 -	S. Sant'Orp	"			
1930					
1931	"	E.Hopmann t.24/9	(Vice H. Blom)	C. Semler f.25/9	
1932 -	C. Sant'Orp	C. Semler			
1942					
1943 -	"	B. Gorthon			
1956					
1957	Hélène Rydquist	I. Waad			
1958					
1959 -	"	Brigitta Blomberg	1960		
1961 -	Marie Björling	"			
1963					

<u>År</u>	<u>Sekreterare</u>	<u>Kassör</u>
1964 -	Elli Hammarlind	Birgitta Blomberg 1966
1967 -	John Perup	Birgitta Blomberg 1971
1972 -	Ulla af Wirsén	Birgitta Zeal 1973
1974	Marie Björling	"
1975 -	Ulla af Wirsén	"
1976	(död hösten 76)	
1977 -	Charlotte von der Burg	"
1985		
1986 -		
1992/93	A.B. Janzon	"
1993/94 -	"	Margaretha Jarlbo
1994/95		

Bilaga 3

-
-
-
-

STYRELSESUPPLEANTER, ÖVRIGA STYRELSE-LEDAMÖTER, KLUBBMÄSTARE
OCH VÄRDINNOR

I F.C.C.

<u>År</u>	<u>Styrelsesupp-</u>	<u>Klubbmästare</u>
leanter (t.o.m 1910)	(Tillhörde inte alltid styrelsen)	

1895 --- ---

1896	---	J. Carsendi	
1897	A. Cella C.V. Berglund	C.V. Berglund	
1898	A. Cella Edv. Blom	"	
1899	Edv. Blom V.E. Funck	"	
1900	Edv. Blom S. Antoniazzi	"	
1901	E.V. Funck N. Santesson	J. Cederqvist	
1902	V.E. Funck E. Roesler jun	F.R. Corméry (Edv. Blom	bitr)
1903	E. Roesler jun. M. Kihlgren	Edv. Blom	
1904	E. Roesler jun. Edw. Adams-Ray	"	
1905- 1907	E. Roesler jun. C. Semler	"	
1908	C. Semler Edw. Adams-Ray	"	
1909	Olga Adams-Ray Edith Blom	"	
1910	Olga Adams-Ray Edith Blom	A. Sellman	

Bilaga 3

2

	År	Övriga styrelse-	Klubbmästare
ledamöter			
1911-			
1912		---	
1911- Olga Adams-Ray			
1912 Edith Blom		---	
1913 Kerstin Hallin		---	
Edith Blom			
1914 - Lilli Sundström		---	
1915 Olga Adams-Ray			
1916 - "	U. Johannsen	1917	
1918 - Wanda de Pomian	C. Johannsen		
1920 Marie Foss			
1921 Olga Adams-Ray	L. Sellman		
Maria Blom			
1922 A. Öhrnberg	"		
Astrid Herzog	(Ersatt okt.		
(Suppleanter	1922 av		
för dessa:	A. Öhrnberg)		
Irma Herzog			
Lilly Oberödder)			
1923 Valborg Foss	---		
Astrid Herzog			
1924 Astrid Herzog	U. Johannsen		
Britta Roesler			
1925 Olga Adams-Ray	A. Öhrnberg		
Marie Foss			
(värdinnor)			
1926 Margarethe	C.A. Favre	Wrethman	
Valborg Foss			
(värdinnor)			

Elsa Lambert-
Meuller
Astrid Herzog
(bitr. värdinnor)

Bilaga 3
3

	År	Övriga styrelse-	Klubbmästare
			medlemmar
1927	Margarethe Dadine Lundblom (värdinnor)	Edv. Hoptman	Wrethman
1928 - 1930	"	Edv. Hoptmann H. Blom (bitr.klubbm)	
1931 - 1932	Elsa Lambert- Meuller Astrid Blom (värdinnor)	H. Blom	
1933	Elsa Lambert- Meuller Britta Roesler (värdinnor)	"	
1934 - 1935	Hilda Gerring Edith Blom (värdinnor)	"	
1936	Hilda Gerring	"	

Edith Garthon

1937 - Hilda Gerring "

1939 Margarethe
Wrethman
(värdinnor)

1940 Edith Gorthon "

Berit Åberg
(värdinnor)

1941 - Margaretha H. Blom

1942 Wrethman
Edith Garthon
Berit Åberg
(värdinnor)

Bilaga 3

4

_____År Övriga styrelse- Klubbmästare
ledamöter

1943 - Margaretha " 1950 Wrethman
Charlotte von
der Burg
(värdinnor)

1951 - Margarethe "

1955 Wrethman
Charlotte von
der Burg
(värdinnor)

E.W. Walldie
Tyra von Klopp

(adjungerande
styrelsemedlemmar)

1956 Charlotte von " "
der Burg
Tyra von Klopp
(värdinnor)

Karin Anckarsvärd
H. Lundberg
(adjungerande
styrelsemedlemmar)

1957 - Charlotte von " "
1958 der Burg
Tyra von Klopp
(värdinnor)

Karin Anckarsvärd
H. Lundberg
C. Sant'Orp
(adjungerande styrelsemedlemmar)

1959 - Charlotte von H. Blom
1960 der Burg
Tyra von Klopp
Gun Dunér
(värdinnor)

Karin Anckarsvärd
C. Sant'Orp
E. Gerlich
(adjungerande
styrelsemedlemmar)

	5	Övriga tyrelse-	Klubbmästare
ledamöter	År		
1961 Karin Anckarsvärd Charlotte von der Burg Gun Dunér Tyra von Klopp (styrelsemedlemmar och värdinnor)	"		
1962 - Karin Anckarsvärd	"		
1963 Charlotte von der Burg Gun Dunér Espérence von Rennen- kampff (värdinnor)			
1964 - Charlotte von der Burg	"		
1966 Gun Dunér-Leijonhufvud (värdinnor)			
1967 - Charlotte von der Burg	"		
1974 Espérence von RTennen kampff (värdinnor)			
1975 Charlotte von kampff	Espérence	von der Burg	von Rennen- T. Blom
1976 Charlotte von T. Blom Espérence von Rennenkampff Elsa Herou		der Burg	
1977 - Espérence von T. Blom Elsa Herou		1982	Rennenkampff
1983 T. Blom Elsa Herou P. G. Sjöwall			

Bilaga 3

6

_____År Övriga tyrelse- Klubbmästare
 ledamöter

1984 - T. Blom

1985 Elsa Herou

 B. Bodin

1986 A.B. Janzon

 Zofia Maria Wilczek

 (värdinna)

T. Blom

1987 Zofia Maria Wilczek

 T. Blom

Charlotte von der Burg

1988 - H. Blom

1992/93 T. Blom

 Zofia Maria Wilczek

1993/94 - T. Blom

1994/95 Zofia Maria Wilczek

 Irène Nordgren

Bilaga 4

HEDERSLEDAMÖTER I FCC

1895

Samtliga romersk-katolska präster i Stockholm
självskrivna hedersledamöter enligt stadgarna

1896 10/3

Greve Raoul Hamilton

1896 18/11

Hennes excellenc Md. de Koudriaffsky, Bruxelles
Friherrinnan M. Klinckowström
Professorskan Dolores de Cabo-Åberg
Disponent med fru G. Sellman
Direktör med fru J. Müller
Herr Dölling sen.
Friherrinnan St. George de Kantzow
Konsulinnan M. Lagergren
Hovmarskalkinnan A. Reutersvärd
Greve Vodzicki von Branow
Friherrinnan Daelman,
Konsul m. fru T.P. O'Neil
Greve och grevinnan Sparre
Kammarherre med fru R. Sager

1897 22/4

Markisen och Markisinnan Lagergren

1899 22/9

Fru Preumayr

1900 29/4

Grosshandlare C.B. Lohrer, Köpenhamn

1905 19/11

E. Roesler sen.

1913 7/12

Professorskan Helena Nyblom

1915 11/2

Engelske ministern och fru Haward

1920 13/1

Doktorinnan Lilli Sundström

1920 17/11

Fröken Marie Foss

Friherre Gutav Armfelt

Direktör Frans Regis Corméry

Bilaga 4

2

1925 29/1

Ingenjör Edvard Blom

1927 17/2

Ingenjör och Fru Edvard Brick

1936 27/1

Fru Maria Blom

Fru Doris Herzog

Fru Gertrud Kihlgren

Fröken Valborg Foss

Ambasadtjänstemannen Sydow Antoniazzi

Herr E.V. Villnow

Disponent Herrmann Overödder

Konstnären Lennart Nyblom

Herr Jocko Cederqvist

1946

29/3

Edward Adams-Ray

1951
10/10
Edward Berggren

1956
21/6
Margarethe Wrethman
Dadine Lindblom
Britta Roesler
Elisabeth von Eichwald

1959
30/1
Carlo Sant`Orp

1968
18/3
Carl Johannsen

1986
18/6
Holger Blom

1989
9/3
Astrid Blom

1990
23/9
Karl Erik Degen

1993
22/9
Holger Blom utsågs till hedersordförande.

Bilaga 5

REVISORER I F.C.C.

År	Revisorer	Suppleanter
1895	C.W. Berglund J. Cederqvist	
1896	C.W. Berglund F.R. Corméry	Edv. Blom
1897	J. Cederqvist E.V. Funk	D.O. Bell C.J. Nilsson
1898	E.V. Funk D.O. Bell	C.W. Berglund S. Sterner
1899	S. Antoniazzi Santesson	D.O. Bell A. Stocklossa
1900	A. Cella H Lohse	A. Stocklossa M. Kihlgren
1901	"	H. Löhning A. Stocklossa
1902	"	N. Santesson A. Antoniazzi
1903 - 1904	"	A. Stocklossa
1905 - 1907	"	H. Kihlgren
1908 - 1909	"	E. Roesler sen.
1910	"	E. Roesler sen. A. Sundström
1911	A. Cella	J. Barsuglia
1912	E. Roesler sen.	E. Andersson
1913 - 1917	E. Roesler sen. J. Barsuglia	F.R. Corméry A. Andersson

1918 F.R. Corméry E. Roesler jun.

2

År	Revisorer	Suppleanter	
1919	A. Sundström	A. Jessel	
1920	"	-----	
1921	H. Overödder A. Sundström	V. Salmson A. Jessel	
1922	A. Sundström E. Winnerström	"	
1923	"	Dagmar Adams- E. Ringnér	Ray
1924 - 1927	"	H. Lander O. Duintjer	
1928 - 1929	A. Sundström C.A. Favre	"	
1930 - 1931	"	E. Ringnér I. Öhrnberg	

1932 -	"	A. Sundström
1934		C.A. Favre
1935 -	"	C.A. Favre
1936		E. Wimmerström
1937	I. Åhberg	Edv. Blom
	E. Wimmerström	C.A. Favre
1938	Edv. Blom	H. Gerring
	C.A. Favre	I. Öhrnberg
1939	Edv. Blom	H. Gerring
	I. Öhrnberg	Margareta
1940 -	Edv. Blom	H. Gerring
1941	I. Öhrnberg	N. Molin

Bergqvist

3

År	Revisorer	Suppleanter
1942 -	Edv. Blom	N. Molin
1943	E. Åstedt	Dadine
		Lindblom
1944 -	Dadine	Elisabeth von
	Lindblom	Eichwald
1946	E. Åstedt	N. Molin

1947	E. Åstedt Else Wanngård	E. Roesler jun. Sefanie Lin-	dencrona
1948	"	E. Åstedt Sefanie Lind- encrona	
1949 - 1950	"	E.W. Walldie Sefanie Lind-	encrona
1951 - 1955	"	Finni Dobesch Karin Anckar- svärd	
1956	"	Finni Dobesch Hélène Rydquist	
1957 - 1958	"	Finni Dobesch Gun Dunér	
1959 - 1961	"	H. Lindberg	
1962	"	Finni Dobesch Espérance von Rennenkampff	
1963	E. Åstedt Espérance von Rennenkampff	Finni Dobesch Gun Dunér	

År	Revisorer	Suppleanter
1964	E. Beijer Espérence von Rennenkampff	E. Åstedt Gun Dunér
1965 - 1966	E. Beijer A. Blomqvist	"
1967	A. Getzmann A. Blomqvist	E. Beijer
1968	"	E. Beijer K.E. Degen
1969 - 1977	"	E. Beijer Adèle Aspelin
1978	"	Adèle Aspelin Eberhard Klass
1979 - 1982	A. Getzmann B. Reijbrandt	"
1983	"	Adèle Aspelin Ulf Lundberg
1984 - 1985	A. Getzmann Eberhaed Klass	"
1986 - 1987	"	Adèle Aspelin
1988 - 1990/ 1991	A. Getzmann S Scherlag	K.E. Degen
1991/ 1995 -	"	S. Gullman

Bilaga 7 Matrikel från 1950-talet.

XX
XX

Bilaga 8 Förteckning över nuvarande ledamöter (?? sidor).

XX
XX

Bilaga 9 Noteringar om familjen Blom m.fl. .

XX
XX

Innehållsförteckning

Inledning	1		
Historisk översikt uppdelad i perioder	3		
1895 - 1904	3		
Föreningens bildande	3		
Stadgar	5		
Styrelse och övriga medlemmar	5		
Lokaler	10		
Program på sammanträdena	11		
1905 - 1914	18		
Stadgar	18		
Styrelse och övriga medlemmar	18	Lokaler	21
Program på sammanträdena	22		
1915 - 1924	28		
Stadgar	29		
Styrelse och övriga medlemmar	29	Lokaler	32
Program på sammanträdena	33		

1925 - 1934	38		
Stadgar	39		
Styrelse och övriga medlemmar	39	Lokaler	42
Program på sammanträdena	44		
1935 - 1944	50		
Styrelse och övriga medlemmar	51		
Lokaler	53		
Program på sammanträdena	54		
1945 - 1954	59		
Styrelse och övriga medlemmar	59		
Lokaler	60		
Program på sammanträdena	62		

2

1955 - 1964	66		
Styrelse och övriga medlemmar	67		
Lokaler	69		
Program på sammanträdena	70		
1965 - 1974	74		
Styrelse och övriga medlemmar	75		
Lokaler	77		
Program på sammanträdena	78		
1975 - 1984	82		
Styrelse och övriga medlemmar	83		
Lokaler	85		
Program på sammanträdena	86		
1985 - 1995 (till 1/7)	91		
Stadgar, styrelse och övriga medlemmar	92	Lokaler	95
Program på sammanträdena	96		
Speciella frågor	103		
Ekonomi, inventarier m.m.	103		
Sjuk- och begravningskassan	111		
Social verksamhet	114		
Ungdomsinriktad verksamhet	116		
Protektorer och andliga rådgivare	119		

Återkallande av vissa präster	121
Föreningsmärken	122
Herrklubb	123
Gemensam kommunion	123
Festskrift	123

Bilagor

Bilaga 1 Förteckning över ordföranden och vice ordföranden (5 sidor).

Bilaga 2 Förteckning över sekreterare och kassörer (5 sidor).

3

Bilaga 3 Förteckning över styrelsesuppleklubbmästare och värdinnor (8 sidor).
anter, övriga styrelseledamöter,

Bilaga 4 Förteckning över hedersledamöter (2 sidor).

Bilaga 5 Förteckning över revisorer.

Bilaga 6 Uppgifter om ledamöter under föreningens 20 första år (?? sidor).

Bilaga 7 Matrikel från 1950-talet.

Bilaga 8 Förteckning över nuvarande medlemmar i F.C.C.

Bilaga 9 Noteringar om familjen Blom
m.fl.